

# KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Cheimikowski  
wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska  
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 290

Poznań, wtorek dnia 28 czerwca 1932

Rok XXVII

## Gdańsk skarży Polskę...

W sprawie wypadków, jakie ostatnio rozegrały się w Gdańsku, zajęliśmy stanowisko wyraźne. Musimy przyznać, że nie byliśmy niemi zaskoczeni. Polityka niemiecka zupełnie celowo zmierzała do zaostrzenia stosunków w wolnym mieście, nie licząc się z jego interesem gospodarczym. Zdając sobie trzeźwo z tego sprawę, nawoływaliśmy oddawna do rozpoczęcia przeciwko temu, co się w Gdańsku dzieje, zdecydowanej na politycznym gruncie międzynarodowym kontrofensywy, któraby zawczasu sparowała dalsze zamierzenia polityczne Niemiec u ujścia Wisły.

Wizyta okrętów niemieckich w Gdańsku i sposoby jej przeprowadzenia wymierzone zostały bezwzględnie, bezpośrednio w prestige Polski i jej autorytet jako państwa, kierującego polityką zagraniczną wolnego miasta. Mimo takiego już rozwoju stosunków, jesteśmy nadal przeciwnikami metod nierozumnych, historycznych, czy demagogicznych, pozbawionych poczucia odpowiedzialności. Jesteśmy dalecy od rzucania hasel niesumiennej, jakie rozbrzmiewają w niektórych prowincjonalnych pismach „sanacyjnych”, chcących ratować obóz rządowy wojowniczymi zwrotami pod adresem Gdańska w rodzaju „casus belli” i t. d. Pamiętamy tę tromtadrację z okresu wyborów w r. 1930, kiedy również zabawiano się szermowaniem słowa „wojna”, by potem, gdy wybory minęły, uchwalić Niemcom radykalne ustępstwa kosztem najżywotniejszych naszych interesów narodowo - państwowych. Wszystkie te popisy słowne są oczywiście obecnie, jak i poprzednio, obliczone na efekt wewnętrzny. Oficjalny organ „sanacji”, „Gazeta Polska” przecież aż przesadza wobec wypadków gdańskich w olimpijskim spokoju, graniczącym z biernością.

Nie zamierzamy również wyzyskiwać niebываłych porażek polityki polskiej w Gdańsku dla naszego opozycyjnego stosunku wobec rządu, odpowiedzialnego za taki rozwój wypadków. Nie pójdziemy śladami naszych przeciwników, choć możemy sobie wyobrazić, co by się działo w prasie „sanacyjnej”, gdyby stokroć mniejsze niepowodzenia, niż te, które dziś Polskę spotkały, nastąpiły w okresie rządów obozu, przeciwnego „sanacji”.

Będąc nadal zwolennikami taktyki spokoju i równowagi, nie utożsamiamy jej z biernością. Przeciwnie uważamy, że nadeszła ostatnia chwila do jak największej aktywności na politycznym gruncie międzynarodowym celem sparalizowania dalszych zakusów niemieckich. Ci, co lubią mówić o mocarstwowości polityce Polski, winni pamiętać, że mocarstwowość musi być wykazana przede wszystkim w wypadkach konkretnych i na terenach, najbardziej Polskę obchodzących. Pozycja nasza nad morzem i u ujścia Wisły będzie zawsze

## Niemcy nie zapłacą odszkodowań

Kategoryczne oświadczenie min. skarbu Rzeszy na konferencji z Herriotem

Lozanna, 28. 6. (PAT.) Przebieg wczorajszych obrad w Lozannie przedstawia się następująco:

Wedle informacji Ag. Havasa na podstawie deklaracji, złożonych przez Schwerina-Krossigka dziennikarzom niemieckim, program, który ten miał przedstawić na popołudniowej naradzie francusko-niemieckiej, brzmiał:

Niemcy nie są w stanie płacić i nie mogą się zgodzić nawet na to, by po kilku latach w jakiegokolwiek formie płacenie odszkodowań miało być wznowione. Są one natomiast gotowe współpracować w dziedzinie gospodarczej i finansowej, w szczególności co do partycypacji w funduszu wspólnym, z którego byłyby udzielane pożyczki państwu, znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej oraz w akcji stabilizacji monetarnej. Poza tem są one gotowe do rozszerzenia porozumień gospodarczych między przemysłami obu krajów, oraz do zawarcia nowego porozumienia gospodarczego, które to porozumienie zapewniłoby Francji poważne korzyści. Zdaniem Niemiec, byłyby one znacznie większe, niż korzyści z ewentualnego wznowienia spłat reparacyjnych w przyszłości.

Stanowisko delegacji niemieckiej uległo więc, jak się zdaje, zmianie i w ekspozycji Schwerin-Krossigka nie figu-

rowała już żadna oferta rekompensat gospodarczych dla Francji.

Niemiecki min. finansów silnie podkreślił negatywną tezę anulowania odszkodowań, oświadczając, że Niemcy nawet gdyby mogły płacić, nie płaciłyby, ponieważ wznowienie spłat reparacyjnych wywołałoby zły wpływ na zaufanie międzynarodowe. Poza tem delegacja niemiecka zgłosiła tylko gotowość udziału w pomocy dla Austrii oraz w funduszu gospodarczym i zgodę na zwołanie konferencji monetarnej.

Żadna z tych propozycji nie zapewniła Francji jakiegokolwiek korzyści. Okazało się, że Niemcy nie mają Francji nic do ofiarowania w zamian za anulowanie odszkodowań. Co więcej, v. Papen powiedział, że ekspozycja Schwerin-Krossigka jest kompletna.

W odpowiedzi swej Herriot oświadczył, że nie może stwierdzić jakiegokolwiek zbliżenia punktów widzenia. Zastrzegł on sobie dzień dzisiejszy na przygotowanie przez delegację francuską odpowiedzi na ekspozycję Schwerin-Krossigka. Odpowiedź tę opracuje min. Germain Martin.

W kołach francuskich stwierdza się, że wskutek cofnięcia się delegacji niemieckiej różnica poglądów jest jeszcze większa, niż w końcu ubiegłego tygodnia.

### Pesymistyczna ocena sytuacji przez prasę francuską

Paryż, 28. 6. (Tel. wł.) wyniki wczorajszych narad francusko - niemieckich w Lozannie ocenia dzisiejsza prasa francuska bardzo pesymistycznie.

Pertinax w „Echo de Paris” donosi w depeszy wysłanej o pierwszej w nocy z Lozanny, że nawet konferencja wieczorna Herriota i Papena z Mac Donaldem nie poprawiła sytuacji. Mac Donald będzie w ciągu dzisiejszego dnia kontynuował dalej swoje wysiłki, lecz istnieje bardzo niska nadzieja aby udało mu się zmienić stanowisko delegacji niemieckiej oraz uzgodnić własne z punktem widzenia Herriota. Energiczne słowa wypowiedziane na zakończenie wczorajszej konferencji

przez Herriota, każą przypuszczać, że premier francuski nie mogąc przeprowadzić minimalnych żądań Francji, zrezygnuje z dalszych rozmów.

Naczelny redaktor „Matina” donosi z Lozanny, że poniedziałek wykazał, iż w tych warunkach nie może być porozumienia pomiędzy Francją a Niemcami.

„Co nam w rezultacie ofiarujecie?” pytał się piątek francuski minister finansów Germain Martin niemieckiego kanclerza. Po swym pobycie w sobotę i w niedzielę w Berlinie, kanclerz nic nie proponuje. Jeżeli jeszcze raz pojedzie do Berlina to bodajże będzie stawiał żądania pod adresem Francji.

miarą naszej mocarstwowości. A oto, co się w Gdańsku dziś dzieje, jest zaprzeczeniem wręcz mocarstwowego stanowiska Polski.

Dyplomacja nasza ma dość środków i podstaw prawnych do ukrócenia zapędów niemieckich, wymierzanych wyraźnie w traktat wersalski. W prasie polskiej notowane są co prawda obecnie pogłoski o przygotowywanych w Warszawie ważnych posunięciach dyplomatycznych, do których wstępem ma być ostateczne podpisanie przez Polskę, Francję i Rumunję paktów o nieagresji z Rosją. Fakt ten niewątpliwie byłby bardzo dziś pożądany, stanowiąc logiczną odpowiedź na to, co się planuje w Niemczech. Miejmy też nadzieję, że ostatecznie będzie zrealizowany. Ale poza tem potrzebna jest kontrofensywa polityczna polska przeciw polityce, jaka jest prowadzona przez Berlin via Gdańsk.

Tymczasem co się dzieje? Nic nie słychać, przynajmniej narazie, by Polska oskarżyła nareszcie Gdańsk o wszystkie jego występki przeciwko

traktatowi, natomiast akurat Gdańsk, któremu nie dość ostatnich prowokacji, zachęcony widocznie biernością Polski, występuje do oddanego sobie p. Graviny ze skargą na Polskę o rzekomo niewłaściwe zachowanie się z okazji wizyty floty niemieckiej.

Jest to doprawdy cynizm i zuchwałość przechodząca wszelkie granice. Gdańszczanom stanowczo krew uderza do głowy. Najwyższy czas, by — ratować ich przed dalszymi szaleństwami, w których zresztą jest metoda. I dlatego polityka polska winna nareszcie skończyć z fałszywym nastawieniem wobec Niemiec, — nie zrywając oczywiście z zasadą pokojową, zastosowaną i nieustępliwą. Takiej polityki domaga się dziś cały kraj, uważając, że dotychczasowe taktyka wobec Niemiec i Gdańska ostatecznie zbankrutowała. Zwracamy Czytelnikom jeszcze uwagę na wywody berlińskiego naszego korespondenta p. J. Drobnika na drugiej stronie pisma.

## W ręce niemieckie?

Jak nam donoszą, majątek ziemski Długie-Stare w pow. leszczyńskim, obejmujący około 6000 mórg tuż nad granicą, został sprzedany Niemcowi Grünthalowi. Zdanie majątku nowonabywy już nastąpiło.

Właścicielem Długiego-Starego był hr. Dunin-Karwicki, który je nabył w r. 1926 za 406 tysięcy złotych. Posiadając poza tem majątek Mizocz na Wołyniu sam jednak nabytą posiadłość się nie zajmował, tylko ją wydzierżawił, a teraz po śmierci dzierżawcy sp. Płocienniaka oddał ją w ręce niemieckie.

Wzywamy p. Karwickiego, by temu doniesieniu zaprzeczył. Do sprawy tej powrócimy, jak wogóle do zagrożenia majątków polskich wykupnem przez Niemców.

## „Provinz Posen” i „Posen”

Donosiliśmy niedawno o niebываłym nieuctwie biura jednego z francuskich instytutów naukowych, który, pisząc do Grudziądza, zadresował: Graudenz, Allemagne. Fakt to przykry, stwierdzić jednak należy, że i u siebie tolerujemy jeszcze sposoby określania naszych ziem i miast, dosyć dziwne, jeśli stosuje się je jeszcze w kilkanaście lat po powstaniu państwa polskiego.

Oto np. leży przed nami prospekt pensjonatu wypoczynkowego w Grotnikach powiatu leszczyńskiego, którego właścicielem jest Niemiec, Heinz Hoffmann. Prospekt jest przeznaczony dla Niemców i zredagowany w języku niemieckim. Na samym początku wpadają nam w oczy słowa: „Erholungshheim Grotniki. Der idyllische Badeort in der Provinz Posen”.

Musimy panu Hoffmannowi zwrócić uwagę, że od lat zgórą trzynastu niema już żadnej „Provinz Posen”, a jest tylko województwo poznańskie.

Tak samo ma społeczeństwo prawo żądać, by Cukrowną Nako S. A. używała w swych dwujęzycznych okólnikach nazwy „Poznań”, a nie „Posen”.

## Zanik prasy niemieckiej w Poznańskim

„Oređownik na powiat wolsztyński” donosi, co następuje:

„Lissaer Tageblatt”, którego odbitką jest „Wollsteiner Zeitung” donosi że od 1 lipca może wychodzić tylko raz na tydzień. — Pisma niemieckie zagraniczne podają tę wiadomość pod napisem „Knebelung der deutschen Presse in Polen” (Ucisk prasy niemieckiej w Polsce) — co jest wietnym fałszem, gdyż nieraz dziwić się trzeba było, jaką swobodą cieszy się u nas ta prasa, przedrukowująca artykuły katekizatorskiej prasy zagranicznej. — Trzymały się te pisma dzięki temu, że wielu Polaków czytywało gazety niemieckie. Teraz już jest lepiej, młodszemu pokoleniu nie posługuje się już prasą niemiecką, przeto pisma te znikają. — Ziemie zachodnie są zupełnie polskie.

## Zdemaskowanie wrogiej propagandy

Paryż, 28. 6. (Tel. wł.) Zwraca tu uwagę artykuł w „Journalu” Bernusa w obronie Polski, napisany z powodu zajść w Gdańsku i demaskujący nieustającą antypolską kampanję, prowadzoną przez propagandę niemiecką ze wzrastającą intensywnością równocześnie we wszystkich stolicach świata.

## Po wizycie okrętów niemieckich w Gdańsku

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Berlin, 27 czerwca.

Wizyta niemieckich okrętów wojennych w Gdańsku wywołała w prasie polskiej szerokie echo. Również prasa niemiecka zajmowała się nią obszernie, oczywiście z innego punktu widzenia. Sprawa ta jest jednym z ogniw uprawianej przez Niemcy od dłuższego czasu wobec Polski polityki prowokacyjnej, którą należy sobie raz jeszcze uświadomić i wyciągnąć ze stanu rzeczy odpowiednie wnioski.

Nie jest oczywiście rzeczą tajną, aczkolwiek oficjalnie się tego nie ogłasza, że rzecz cała została ułożona dokładnie między Wilhelmstrasse, a temi zwłaszcza czynnikami, które są łącznikiem między Wilhelmstrasse a ministerstwem Reichswehry, i odpowiednimi czynnikami w Gdańsku. — Gdańsk jest rządzony przez hitlerowców. Cała kampania, którą od dłuższego czasu obserwujemy, prowadzona w sprawie Prus Wschodnich i Gdańska, wychodzi zarówno z kół hitlerowskich, jak i z ministerstwa Reichswehry, będących ze sobą w ściśle porozumieniu, przyczem oczywiście Wilhelmstrasse nie uchyla się od współpracy. Odpowiednia akcja prasowa, książki, fałszywe wiadomości o groźącym rzekomo wmaszerowaniu Polaków do Prus Wschodnich i Gdańska, interpelacje i mowy w parlamencie, telegramy do prezydenta Hindenburga i jego odpowiedź, uchwała komisji spraw zagranicznych Reichstagu i przedziwnie zainicjowana historia z rzekomym demarche posta polskiego w Berlinie, a wreszcie demonstracyjna zapowiedź wzniesienia fortyfikacji w Prusach Wschodnich — wszystko to są ogniwa logicznego łańcucha specjalnej polityki, którą na tem miejscu charakteryzowaliśmy niejednokrotnie. W tych warunkach wizyta niemieckich okrętów wojennych w Gdańsku nie była oczywiście zwykłą wizytą, ale wyraźną demonstracją wiążącą się logicznie z całością dotychczasowej akcji niemieckiej.

Miała ona być zarówno „odpowiedzią” na rzekome niebezpieczeństwo polskie, jak też dobitnym podkreśleniem treści uchwał komisji spraw zagranicznych Reichstagu. Jak wiadomo Niemcy mają wprawę w tego rodzaju „wizytach”. Przedwojenna wizyta „Pantery” w Maroku, słynny „coup d'Agadir” nie zatarł się jeszcze w pamięci. Nie był też krok niemiecki niespodzianką dla nikogo, kto zdawał sobie sprawę z celowości tej polityki. Przepowiadaliśmy na tem miejscu kilkakrotnie dalszy jej ciąg.

Jakim sposobem jednak rzeczy zaszyły tak daleko? Czemu się to dzieje, że Polska narażona jest na systematyczne niemieckie afronty, których intensywność i obfitość się wzmagają?

Wytłumaczenie tej sprawy jest jasne. Nasza dyplomacja oddawna stosuje wobec Niemiec taktykę zasadniczo błędną, unikając systematycznie jakiegokolwiek reakcji na ich ataki. — Uważa ona, że cisza i cierpliwość jest najlepszą metodą. Daleko posunięta uprzejmość i wyrozumiałość miała lagodzić przeciwnictwa. Milczano, gdy w Niemczech podnosiły się pierwsze oświadczenia przeciwko naszym granicom. Tolerowano liczne wybryki niemieckie, nie reagowano na wyraźne już afronty, mimo, że zamiast lepiej, było coraz gorzej. Nie liczono się zupełnie z psychologią niemiecką.

Niemiec zarówno w życiu prywatnym jak i publicznym uznaje i cenil jeden sposób zachowania się, który określa słowem „Scheid” („ciężość”).

Tej „ciężości” wystąpienia („schneidiges Auftreten”) uczyło Niemca przede wszystkim wychowanie wojskowe i oficerskie. Kto nie okazywał ciężości, ten nie był godzien stopnia oficera, ten wylatywał z korpusu, z dyplomacji, z wszystkich stanowisk, na których trzeba było umieć odpowiednio występować. Nie wolno było pozwolić na uchybienie sobie, albo swemu stopniowi w najdrobniejszej nawet rzeczy, obowiązywała natychmiastowa reakcja. Ideał ciężego oficera („des schneidigen Offiziers”) wszedł zupełnie w krew narodu niemieckiego, panuje niepodzielnie zarówno w Reichswehrze, jak w dyplomacji i w ogóle w kołach politycznych, a już specjalnie prawniczych. Nie zaginał on nigdy, bo takich rzeczy nawet, gdyby się chciało, nie można wytrzebić z roku na rok, a już zupełnie się ich nie wytrzebi, gdy ideał nie przestał być ideałem. Dzisiaj święci on poprostu triumfalne odrodzenia swego istnienia. Przecież prawie wszyscy członko-

wie dyplomacji, wybitni politycy, ludzie, którzy odgrywają rolę w Niemczech, są byliymi aktywnymi oficerami, albo co najmniej oficerami rezerwy. Wszyscy zresztą przechodzili szkołę „ciężości” w korporacjach niemieckich. Człowiek, który nie wie, co to jest „Schneid” i sam tej właściwości nie umie okazać, jest w Niemczech człowiekiem skończonym.

Dlatego dla Niemca i polityki niemieckiej polska uprzejmość i unikanie wszelkiego ostrego wystąpienia i reakcji nie jest wcale dowodem jakiegokolwiek dobrej woli, a jest poprostu brakiem „ciężości” i brakiem odwagi, zasługującym na pogardę. Wobec takiego kogoś można sobie na niejedno pozwolić. Daleko posunięta uprzejmość polską nadomiar jest w gruncie rzeczy uważana jako fałsz. Niemiec jej poprostu nie rozumie, tak jak nie rozumie braku natychmiastowego ostrego wystąpienia w odpowiedzi na atak, albo na uchybienie.

## Czciciele i wrogowie złotego cielca

Tego samego dnia, w którym prasa „sanacyjna” doniosła o x-tej z kolei podróży p. Koca po złote runo, jeden z warszawskich dzienników „sanacyjnych” wystąpił z projektem ożywienia życia gospodarczego przez wprowadzenie t. zw. „podatkowego pieniądza pracy”. Autorem artykułu i pomysłu jest jeden z rewolucjonistów „Przełomu”, p. J. Gedyminowicz.

Według tego pomysłu miałyby powstać z inicjatywy rządu jakaś bliżej nieokreślona „Organizacja Pracy”, która uruchomiłaby wielkie roboty publiczne, płacąc za pracę nie zwykłą, na złocie opartą, walutą, lecz owym „pieniędzem pracy”. Pieniądz ten nie miałby wprawdzie kursu przymusowego, ale możnaby nim płacić podatki, przejazdy kolejowe, kupować za niego tytoń i wódkę, oraz wszelkie inne towary w sklepach, założonych przez ową organizację.

Naiwność i nierealność tego pomysłu wykazaliśmy już przy innej sposobności, omawiając pokrewny projekt bonów skarbowych. Ze cała ta kombinacja skończyłaby się bankructwem owej „Organizacji Pracy” i zupełną deprecjacją jej „waluty”, o tem nie trzeba chyba nikogo przekonywać. Uznając zatem rzeczową krytykę tego pomysłu za zbędną, zajmijmy się nieco bliżej oświeceniem jego tła politycznego.

Pomysł ten nie jest żadną nowością. Fanatycznym wrogiem „złotego cielca” (określenia tego używa kilkakrotnie w swym artykule p. Gedyminowicz) i autorem projektu nowej waluty papierowej, opartej na takich wartościach, jak praca, majątek państwowy, hipoteki podatkowe etc., jest od szeregu lat p. Moraczewski (ten sam, który w Poznaniu w r. 1927 zapowiedział obniżenie przez siebie kosztu budowy nowych domów do 57% przedwojennej wartości). Nieco realniej propaguje konsekwentnie pomnożenie obiegu pieniędzy bez oglądania się na pokrycie w złocie, socjalista z drugiej strony barykady politycznej, a mianowicie z P. P. S., senator Gross.

Jest stare lacińskie przysłowie, które brzmi: duo si faciunt idem, non est idem (jeśli dwóch robi to samo, to nie jest to samo). Ze socjalista w socjalistycznym „Robotniku” ciska gromy na „złotego cielca” i chce zbawić świat przy pomocy „waluty pracy”, to nikogo nie dziwi i na zaufanie kapitału do nas wpływu mieć nie może. Zupełnie inna rzecz, jeżeli wojnę „złotemu cielcowi”

Tego nasi „urekawicznieni” panowie z M. S. Z. nigdy nie mogli pojąć. Jak zwykle bywa w takich wypadkach: gdyby odpowiednio reagowano od razu na pierwsze próby jeszcze przed kilku laty, nie doszłoby do rozwoju polityki niemieckiej wobec Polski w tych formach, jakie dzisiaj obserwujemy. Zawsze łatwiej jest przeciąć czyjeś postępowanie w początkach energicznej reakcją, niż gdy dzięki karygodnej słabości pozwoli się na rozwój afrontów, których odparcie wymaga już potem znacznie większego wysiłku — i dokonać się może dzięki temu tylko przez zderzenie znacznie ostrzejsze i większe wywołujące komplikacje. Jest to poprostu reguła psychologiczna, której się, jak widać, jeszcze u nas nie nauczone.

Ze dzisiaj sytuacja tak się rozwinęła, mamy do zawdzięczenia tej z gruntu fałszywej i uporczywej w błędach polityce M. S. Z. Cała Polska woła o zmianę metod i ludzi, bo wiadomo, co nam nasza oficjalna polityka każe jeszcze w pokorze przelicytować.

JERZY DROBNIK.



Stale trzymam głowę wysoko

gdyż chronię przed naśladowcami  
znane z swej pierwszorzędnej jakości

## Proszek i Mydło Regeera

Pw 19 028.R 14.55

zjum im. Marcinkowskiego, gdy przemawiał prof. Błachowski o psychologii młodzieży szkół średnich, a w bardzo żywy i interesujący sposób przedstawił aspiracje, trudności i właściwości młodzieńca, zmieniające się co kilka lat, a tak często źle rozumiane przez ołoczenie.

W formie prywatnej poradnia psychologicznego powinna istnieć przy każdej szkole. Jest to bowiem naturalny teren badań dla specjalistów, — najodpowiedniejsze środowisko, gdzie jest możliwość badania nie za pomocą testów, ale przez kontakt osobisty, przez znajomość rodziny (takby należało) i przez rozmaite okoliczności życia, — pole do działania obszerne i pociągające, możliwość wyzyskania wiedzy dla dobra ludzkości.

Niestety jedna tylko szkoła w Poznaniu zrozumiała doniosłość tego zadania dotychczas. Ale czyby ubolewania społeczeństwa nad młodzieżą dzisiejszą nie natchnęły innych szkół?

Zwykła wymówka dyrekcji szkół jest nadmiar pracy urzędowej. Daje to mimowoli do myślenia, że większą wagę przywiązuje się do lekcji muzyki, do gier, do sportu itp. (nie mówiąc o przedmiotach nauki), niż do pogłębienia ogólnego zadania wychowawczego, i tym sposobem przynajmniej automatycznie wyższość szkołom prywatnym i szkołom wznaniowym, gdzie zagadnienie urobienia charakteru jest punktem kulminacyjnym programu.

Jeżeli w tych ostatnich szkołach praca profesorska bywa otoczona czcią, a nieraz miłością ze strony uczniów, — to dlatego, że ze strony profesorów nie jest ona tylko odrabianiem „kawalków”, ale świadomym postępowaniem religijnym i narodowym.

Upředzenia, jakimi doniedawna otoczone były szkoły wznaniowe, były oparte na zarzutach, które w równej mierze mogły się stosować do szkół państwowych i do wychowania rodzinnego. Ale przy zdobyciach nowoczesnych wiedzy i doświadczeniach lat powojennych, wypadałoby nam może powrócić do wychowawców, którzy dają największą gwarancję ciągłości ideału, poświęcenia i dobrego przykładu, a którzy zarazem widzą w rodzicach współczynnik w misji wychowawczej, a nie tylko płacących klientów.

Rezultatem szkół państwowych pod względem wychowawczym bywa niestety często zanik obowiązkowości. Widzi to społeczeństwo i niepokoi się. Oznaki są coraz dobitniejsze, wiodąc społeczeństwo ku ruinie. Nie wojna, nie długi, nie bezrobocie nawet są największą klęską; ale niemożność wychowania moralnie zdrowych obywateli.

Rodzicom nie potrzeba szczegółowo tłumaczyć przyczyn tego stanu rzeczy. Niech tylko szczerze przyznają, że już z bierności czas jest nawrócić, ale też ostatni czas!

L. Z.

## Festiwal muzyki polskiej

Paryż, 28. 6. (Tel. wł.) Festiwal muzyki polskiej święci prawdziwe triumfy.

Pod dyktando Fitelberga grano wczoraj w Teatrze „Champs-Elysees” utwory Paderewskiego, Karłowicza, Szymonowskiego, Kondrackiego, Maklakiewicza i Perkowskiego. Solistami byli Paweł Kochański, Artur Rubinstein i Tadlewski, Kapelmistrza, wykonawców oraz wykonane kompozycje ludność z zapalem oklaskiwala.

Na koncercie był Paderewski, amb. Chlapowski z małżonką oraz przedstawiciele kolonii polskiej.

## Przy zakończeniu roku szkolnego

Zagadnienie szkolne, wielokrotnie poruszane przez nasze pismo, wywołało bardzo silny i życzliwy oddźwięk wśród szerokich sfer naszych Czytelników. Wyrazem tego są liczne listy, jakie otrzymaliśmy w tej sprawie. Między innymi nadesłano nam z bardzo poważnej strony interesujące uwagi na temat szkół, którym dzielimy się z naszymi Czytelnikami, podając je jako materiał do dyskusji:

Słyszysz się coraz częściej z ust nauczycieli, że praca nauczyciela w przyszłości będzie odpowiadać zmniejszonej płacy kryzysowej. Rzecz sama nie potrzebuje komentarzy. Trzeba wejść w położenie jednej i drugiej strony i zastanowić się realnie, trzeźwo, jak będą w takim razie wypełnione luki w kształceniu naszych

dzieci. Duże różnice istnieją już teraz w wykonywaniu programów, — a co będzie dalej?

Niema warstwy społecznej, dla której nauka nie była koniecznością: wszyscy więc powinni się interesować przyszłością szkolnictwa; ale ci rodzice, którzy zawodowo najlepiej są z nim obeznani, powinni być na czele innych, i doradzać drugim, jak mają postępować, a więc w pierwszym rzędzie profesorowie uniwersytetu.

Drugi punkt nie mniej ważny i godny zastanowienia, to potrzeba porady rodzicielskiej przy szkołach. Może ona być dwójaka: publiczna i prywatna. W formie publicznej pożądana są wykłady z dziedziny badań nad młodzieżą dzisiejszą. Próbki takiego wykładu dało nam przed dwoma miesiącami g.mna-

## Ojciec św. do uczestników kongresu w Dublinie

Dublin, 28. 6. (KAP.) Na zakończenie uroczystości w Dublinie po pontyfikalnej mszy św. o godz. 14,20, trzykrotny dźwięk trąb zwiastował zebranych, że niebawem rozpocznie się przemówienie Ojca św., transmitowane drogą radiową z prywatnej biblioteki papieskiej w Watykanie. Najpierw rozległ się głos o. Gianfranceschi, zapowiadającego po łacinie, a następnie po angielsku: „Uważajcie, przemówi do was Ojciec święty!“. Za chwilę wśród skupionej ciszy z licznych głośników popłynęły dźwięcznie i bardzo wyraźnie po łacinie słowa Ojca Chrześcijaństwa: „Otośmy z wami, ukochane dzieci w Chrystusie Panu! Przedewszystkiem jesteście z wami jak ojciec z dziećmi, biorąc udział nietylko przez Naszego Legata, ale i bezpośrednio w waszej wielkiej radości i triumfie eucharystycznym. Jesteście następnie z wami, ponieważ wspólnie z wami prosimy Wszchemogącego i Miłosiernego Boga, aby, modłami Kościoła Swego ubłagany, w tej ciężkiej udręce, jaka dotknęła wszystkie narody, w Swej Łasce udzielił raczył darów jedności i pokoju, których usymbolizowaniem mistycznym jest Ofiara eucharystyczna. Wre-

szczie sercem i usty zwracamy się ku wam, aby wyrazić Nasze dla was życzenia i ze szczególniejszą miłością udzielić wam apostołskiego błogosławieństwa. Niech, przez wstawienie i zasługi N. Marji Panny, królowej Irlandji, św. Michała Archanioła, św. Jana Chrzyciela, świętych Apostołów Piotra i Pawła, tudzież Patrjarchy św. Patryka, świętych Patronów Irlandji i wszystkich Świętych, spłynię na was i wasz przez Nas szczególnie ukochany kraj błogosławieństwo Boga Ojca Wszchemogącego, Syna i Ducha św. i niech pozostanie z wami na zawsze!“

Po przemówieniu i błogosławieństwie Ojca św. po ulicach Dublinu rozwinęła się wspaniała procesja eucharystyczna, ciągnąca się na przestrzeni siedmiu kilometrów. Widok tej imponującej manifestacji religijnej pozostawił na jej uczestnikach niezatarte wrażenie.

W kongresie wzięło udział ponad pół milj. osób, w tem 9 kardynałów (Lauri, Hlond, Verdier, Van Roey, Mac Rory, Bourne, O'Connell, Daugherty, Hayes), trzystu arcybiskupów i biskupów, oraz 6 tysięcy kapłanów.

## Barbarzyńskie napady masonów w Irlandji

Zorganizowana akcja przeciwko pielgrzymom na kongres eucharystyczny

Dublin, 28. 6. (Tel. wł.) W związku z trwającymi nadal zajściami oraz napadami masonerii irlandzkiej, głównie młodocianych osobników na uczestników kongresu rząd północnej Irlandji przedsięwziął specjalne środki zapobiegawcze i zapowiedział jak najostrzejsze kary dla wszystkich napastników.

Pomimo tego zarządzenia napady nie ustają. W ciągu wczorajszego dnia wielu pielgrzymów pobity dziczę zagraje t. zw. „oranżystów“, którzy nie

oszczędzają nawet kobiet pastwiąc się niemilosiernie nad katolikami przybyłymi tu ze wszystkich stron świata.

W miejscowościach Belfast i Portadown doszło nawet do poważniejszych zajść. Na powracających z kongresu pielgrzymów posypał się grad flaszek i kamieni raniąc wiele osób. W innych miejscowościach w dalszym ciągu napastnicy obrzucali pociągi i autobusy kamieniami, ukrywając się w rowach, lub za nasypami kolejowymi.

## „Sanacyjne“ — „momenty psychiczne“

Warszawa, 28. 6. (Tel. wł.) — Henryk Dembiński, do którego strzelał członek „sanacyjnego“ „Legjonu Młodych“ Tadeusz Kujawski, zmarł.

„Legjon Młodych“ ogłasza w dzisiejszej prasie oświadczenie, w którym zawieszka Kujawskiego jako członka i stwierdza, że nawet stan psychiczny nie tłumaczy jego postępowania. Wyniesienie momentów psychicznych w sprawie Kujawskiego zbiega się aku-

rat z wysunięciem tych samych momentów w sprawie morderstwa śp. Gettera przez dwóch członków bojówki B. B. S.

Z Poznania przybyła matka Sobieraja, głównego mordercy Gettera i zwracała uwagę, że syna leczono w szpitalu św. Jana Bożego na niedomagania psychiczne, w które popadał wskutek zamroczenia alkoholowego. (w)

## Związek Inwalidów przeciw „sanacji“

Warszawa, 28. 6. (Tel. wł.) — Drugi dzień zjazdu delegatów Związku Inwalidów upłynął w burzliwej atmosferze.

Przed otwarciem przewodniczący oznajmił, że delegat ministra spraw wojskowych był niezadowolony z pierwszego dnia obrad i złożył odpowiedni raport p. ministrowi. W odpowiedzi na to podniosła się wrzawa i wołano: „Precz z oświadczeniem delegata!“ Jak wiadomo, podczas pierwszego dnia wygizdano posłów B. B.

Zjazd uchwalił jednogłośnie deklarację, stwierdzającą, że Związek Inwalidów jest organizacją apolityczną i nie może udzielić poparcia jednej par-

tji, wobec czego nie obowiązują inwalidów popieranie B. B. W. R.

Zjazd zaprotestował przeciwko uchwaleniu przez większość sejmową ustawy inwalidzkiej, a postom B. B. Snopczyńskiemu i Wagnerowi wyraził brak zaufania z powodu głosowania za tą ustawą.

Na końcu załatwiono sprawę b. prezesa Kantora i większością głosów plenium zdecydowało, aby Kantor brał udział w zjeździe z głosem decydującym, czego mu odmawiała komisja mandatowa. Kantor wygłosił przeszło dwugodzinne przemówienie, w którym poddał krytyce działalność zarządu. (w)

## Prawdziwe oblicze „rozbrojonych“ Niemiec

Zmilitaryzowanie policji — Bojówki hitlerowskie na etacie rządowym — Gen. Schleicher informuje Hitlera

Berlin, 28. 6. (PAT.) „Bayerische Volksztg.“ organ bawarskiej partji ludowej ogłasza rewelację o planach min. Schleichera w sprawie zreformowania policji przez podporządkowanie jej ministerjum Reichswehry i usunięcie jej z pod wpływów rządów krajów związkowych.

Pretekstem do tego mają być ostatnie wypadki w tych krajach, w czasie których rządy miały okazać zbyt słabą rękę w kierowaniu organami bezpieczeństwa.

Policja w całej Rzeszy ma być zmilitaryzowana. W ten sposób faktyczny stan armji niemieckiej podniósłby się ze 100 na 220 tys. żołnierzy. W tej sprawie sondowano opinię Francji.

Reaktywowane szturmowe oddzia-

ły hitlerowskie miałyby poza tem stanowić rodzaj milicji, jako organ pomocniczy w ręku ministra na wypadek wojny domowej.

Również pod nazwą oddziałów przymusowej pracy — podkreśla dziennik — kryją się oddziały szturmowe.

Berlin, 28. 6. (PAT.) Hitler bałw znowu w Berlinie i był przyjęty przez min. Reichswehry Schleichera, który miał go poinformować o wynikach ostatnich narad gabinetu Rzeszy i o nowym dekrete, jaki rząd zamierza wydać w najbliższych dniach w sprawie noszenia mundurów i urządzania demonstracji na całym terytorjum Rzeszy.

## Autobus wpadł do rzeki

Dublin 28. 6. (Tel. wł.) Straszny wypadek wydarzył się w pobliżu Dublinu na szosie prowadzącej do dworca głównego. Powracający z kongresu przepelniony pielgrzymami autobus wpadł w chwili przejazdu przez most na boczną poręcz przewrócił się i runął do rzeki. Dwuosoby zostały zabite a resztę wydobyto z wody z mniej lub więcej ciężkimi obrażeniami.

## Skazanie braci Sklarków

Berlin, 28. 6. (Tel. wł.) W głównym procesie braci Sklarków o olbrzymie nadużycia przy dostawach miejskich dla Berlina, zapadł dziś wyrok. Główni oskarżeni bracia Leo i Willi Sklarkowie zasądzeni zostali po czterech latach ciężkiego więzienia każdy i pięć lat utraty praw obywatelskich.

## Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 28. 6. 1932 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierćlitrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71,3 kg. (121 f. w. h.); 2) żyta pomorskiego 69,95 kg. (119,1 f. w. h.); 3) pszenicy poznańskiej 74,8 kg. (127,1 f. w. h.); 4) pszenicy pom. 74,35 kg. (126,4 f. w. h.); 5) jęczmienia poz. i pom.: a) 64 do 66 kg., b) 68 kg.; 6) owsa poz. i pom. 43,55 kg. (74,1 f. w. h.).

Ceny orientacyjne

Żyto	23,50—24,00
Uspodobienie spokojne.	
Pszenica	24,75—25,75
Uspodobienie spokojne.	
Jęczmień 64—66 kg.	19,00—20,00
Jęczmień 68 kg.	20,00—21,00
Uspodobienie słabe.	
Owies	20,50—21,00
Uspodobienie spokojne.	
Mąka żytnia 65% wł. work.	35,75—36,75
Uspodobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł. work.	38,00—40,00
Uspodobienie spokojne.	
Otręby żytnie	13,00—13,25
Otręby pszenne	11,50—12,50
Otręby pszenne (grube)	12,50—13,50
Lubin niebieski	11,00—12,00
Lubin złoty	14,00—15,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 165 tonn, pszenicy 135 tonn maki żytniej 60 tonn, otrąb żytnich 10 tonn.

## TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, 28. 6. 1932 r.

Spędzono: wołów 70, buhajów 206, krów 309, świń 1846, cieląt 415, owiec 260, razem 3106 zwierząt.

(Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowymi).

Płacono za 100 kg. żywej wagi za:

## BYDŁO:

<b>Woły:</b>	
Pełnomięsiste wytuczzone nieoprzegane	66—70
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3	58—62
Mięsiste tuczone starsze	48—54
Miernie odżywione	40—46
<b>Buhaje:</b>	
Wytuczzone pełnomięsiste	66—68
Tuczone mięsiste	56—60
Nietuczzone dobrze odżywione starsze	44—50
Miernie odżywione	40—42
<b>Krowy:</b>	
Wytuczzone pełnomięsiste	68—72
Tuczone mięsiste	60—66
Nietuczzone dobrze odżywione	36—46
Miernie odżywione	28—34
<b>Jalowice:</b>	
Wytuczzone pełnomięsiste	66—70
Tuczone mięsiste	60—64
Nietuczzone dobrze odżywione	48—56
Miernie odżywione	40—46
<b>Młodzieź:</b>	
Dobrze odżywione	40—46
Miernie odżywione	34—38
<b>Cielęta:</b>	
Najprzedniejsze cielęta wytuczzone	70—76
Tuczone cielęta	64—68
Dobrze odżywione	56—62
Miernie odżywione	44—52
<b>OWCE:</b>	
Wytuczzone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy	72—76
Tuczone starsze skopy i maciorki	46—56

## ŚWINIE (TUCZNIKI):

Pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi	102—106
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi	98—100
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi	90—96
Mięsiste świnie ponad 80 kg. żywej wagi	00—00
Maciory i późne kastraty	80—82
Świnie bekonowe	84—88

Przebieg targu bardzo spokojny.

**Kurs złotego.** Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,91 zł.; w Gdańsku na Warszawę 8,92 zł.

**Kurs marki niem. i guld. gd.** Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 210,30 zł., gotówką 208,00 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 174,31 do 174,57 zł., gotówką 173,97 zł.

## POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 28. 6. 1932 r.

Dzisiejsze zebranie giełdowe miało tendencję utrzymaną. Obroty były żywsze, kursy naogół bez zmiany.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% Poż. konwers. 35 proc., również płacono za 4 proc. Poż. inwest. 85 proc., lecz bez oddawców. Z pożyczek komunalnych handlowano 8 proc. oblig. m. Poznania z roku 1926 i 1927 po 92.— w transakcjach. W papierach lokacyjnych P. Z. K robiono transakcje 4 proc. listami zast. konwert. po 25,50 w placeniu, zaś 6 proc. listy żytnie handlowano po 12,50, 12,35 w transakcjach; 8 proc. listy dol. stare bez obrotu.

Z akcji bankowych płacono za Bank Polski 69.— W obrotach nieoficjalnych handlowano 4 proc. Premj. dol. po 48.—

## Ceduła Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominatu)

5% Pożyczka konwersyjna 35% P.  
8% oblig. m. Poznania z 1926 r. 92% +  
8% oblig. m. Poznania z 1927 r. 92% +  
4% listy zast. konw. Pozn. Ziemstwa Kred. 25½% P.

(Kurs w złotych)

6% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt. 12,50, 12,35 +

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 69.— P.  
Tendencja utrzymana.

## GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 28. 6. 1932 r.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgja	124,25	124,56	123,94
Holandja	360,55	361,45	359,65
Londyn	32,19	32,33	32,01
Nowy Jork			
czek	8,914	8,934	8,894
Nowy Jork			
kabel	8,919	8,939	8,899
Paryż	35,07	35,16	34,98
Praga	26,37½	26,44	26,31
Szwajcaria	173,85	174,48	173,42
Włochy	45,40	45,63	45,17
Berlin	211,70		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% poz. bud.	34,95
4% poz. inw.	88,75
5% poz. konw.	36,00
4% poz. dolarowa	47,75 47,85
7% poz. stabil.	44,00 44,50

Tendencja mocniejsza.

Akcje w złotych:

Bank Polski	0,00—70,00
Lilpop	0,00—10,00
Drogi Dojazdowe	0,00—7,00

Tendencja utrzymana.

## PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 28. 6. 1932 r.

Pszenica march. tylko sp.	251,00—253,00
Tendencja spokojna.	
Żyto march.	190,00—192,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	162,00—172,00
Tendencja spokojna.	
Owies march.	157,00—161,00
Tendencja osłabiona.	
Mąka pszenna	30,75—34,75
Tendencja spokojna.	
Mąka żytnia 70%	25,80—27,75
Tendencja mocna.	
Otręby pszenne	9,90—10,50
Tendencja utrzymana.	
Otręby żytnie	10,10—10,50
Tendencja utrzymana.	
Groch Victoria	17,00—23,00
Groch drobny jadalny	21,00—24,00
Groch pastewny	15,00—19,00
Peluszka	16,00—18,00
Bób	15,00—17,00
Wyka	16,00—18,00
Lubin niebieski	10,00—11,00
Lubin złoty	14,50—16,00
Kuchy lniane 37%	10,30—10,60
Kuchy z orzecha ziemnego	10,60
Kuchy mielone (maczka)	11,00
Wytkoki suche paryt. Berlin	8,70
Śrót Soja ekstrahowany 46% loco Hamburg	10,20—10,30
Śrót Soja ekstrahowany 46% loco Szczecin	11,10—11,20
Słoma żytnia pras. drut.	1,15—1,35
Słoma pszeniana pras. drut.	0,90—1,00
Słoma owsiana pras. drut.	0,90—1,00
Słoma jęczm. pras. drut.	0,90—1,00
Słoma żytnia długa wiązana	1,20—1,45
Słoma żytnia pras. sznur.	1,10—1,30
Słoma pszeniana pras. sznur.	0,95—1,10
Sieczka	1,75—2,00
Tendencja cicha.	
Siano handl. suche stare	1,35—1,55
Siano dobre stare	2,00—2,40
Siano dobre nowe	1,60—1,75
Tendencja słaba.	
Ogólna tendencja słabsza.	

## Sam wśród wodnych bezdroży oceanu

Ostatnie chwile lotu — Darenne wypatrywanie jakiegoś okrętu — Opuszczenie się na morze

Paryż, 28. 6. (PAT.) „Le Journal” zamieszcza drugi z kolei kablogram z Miami:

Z chwilą, gdy Hausner zdał sobie sprawę z niemożności dolecenia do stałego lądu, skierował aparat w stronę, w której spodziewał się napotkać jakiś okręt. Na wykonanie tego manewru potrzeba było trzy godziny.

Od chwili wylotu z Nowego Jorku upłynęło już 27 godzin. Według obliczeń Hausnera, które później okazały się słuszne, znajdował się on w pobliżu szlaku okrętów transatlantycznych. Począł się więc opuszczać. Manewr ten zdawał się trwać bez końca. Warstwa mgły miała 2—2500 metrów głębokości. Lotnik otworzył okienko i wyciągnął rękę stwierdził, że powietrze jest bardzo chłodne, jednak aparat nie był pokryty lodem.

Na 700 prawie metrów od poziomu morza Hausner wstrzymał opuszczanie się, gdyż nie chcąc nie uzależnić od przypadku, obawiał się niespodziewanego pogrążenia w morzu, którego by wobec gęstej mgły mógł nawet nie zauważyć. Wokół aparatu krążyły setki mew. Aparat szybał ciągle w kierunku wschodu ku wyspom Scilly, podczas gdy poprzednia marszruta prowadziła do Irlandji. Zaczął kropić deszcz. Poziom benzyny spadł niezwykle nisko. Hausner począł krążyć z północy na południe i z południa na północ w nadziei, że uda mu się w ten sposób łatwiej natknąć się na jakiś okręt.

4 czerwca o godzinie 13 pozostało mu już tak mało benzyny, że po ostatnim okrążeniu postanowił wznieść się znowu w górę i osiągnąwszy odpowiednią wysokość, przygotować się do opuszczenia na morze. O godzinie 13 minut 15 znalazł się na wysokości 4000 metrów z ostatnimi kroplami benzyny w zbiorniku. O godzinie 13

Męczarnie pierwszej nocy — Bezowocne sygnały — 48 godzin na falach wzburzonego morza

Paryż, 28. 6. (PAT.) Trzecia część kablogramu Hausnera zaczyna się od opisu pierwszej nocy, spędzonej na szczątkach aparatu, nocy tak okropnej, że gdyby miał żyć 100 lat, nie zapomniałby o niej nigdy.

Hausner nie zmużył oka, poczynając od Nowego Jorku. Stopniowo zapadał w odrętwienie, lecz gdy tylko zaczynał drzeć, staczał się wzdłuż rezerwoaru i w każdej chwili groziło mu niebezpieczeństwo wpadnięcia do wody. Aczkolwiek zdawał on sobie sprawę z bezużyteczności tego gestu, wysuwał co kwadrans głowę na zewnątrz i badał horyzont. Nic jednak nie przerywało ciszy nocnej.

Wreszcie poczęło świtać. Z pierwszymi promieniami słońca w Hausnera wstąpiła otucha. Dopiero około południa na skraju horyzontu ukazała się sylwetka okrętu, który spokojnie zmierzał w kierunku wschodnim. Morze było wzburzone. Samolot fale podrzucił jak źdźbło trawy, wskutek czego mógł być ledwo dostrzegalnym punktem wśród bezbrzeżnego oceanu. Hausner gorączkowo dawał sygnały koszulą, trzymając się kurczowo skrzydła samolotu, aby nie wpaść do morza. Okręt widoczny był w ciągu godziny, wreszcie pozostał po nim jedynie pióropusz dymu.

Wysiłki wyczerpały Hausnera do szczytnie. Zmęczenie dochodziło do ostatecznych granic i aż do rana pozostał nieruchomo w pozycji leżącej. W ciągu następnego dnia zauważył w oddali 3 okręty. Wszelkie sygnały pozostały bez skutku.

Podczas nocy zaczął padać deszcz. Rzęsiste krople ulewy uderzały o kadłub samolotu. Pragnienie snu wzięło górę nad wszelkimi troskami. — Hausner rozpostarł na rezerwoarze uratowaną koldrę i chociaż była zupełnie mokra, zawiązał się w nią szczelnie. Nie wie, ile godzin przespał w ten sposób.

Gdy się obudził, panowała jeszcze głęboka noc. Stopniowo zaczęło świtać. Niebo było ponure a słońce z trudem przebijało się przez chmury. Daleko na północy ukazał się znów okręt. Wbrew wszelkim nadziejom Hausner zaczął dawać sygnały. W godzinę później, tym razem od południa, aparat wystawał ponad powierzchnię oceanu nie więcej jak 4—5 m.

Ciągle zadawał sobie Hausner pytanie, czy tak nikły punkcik, jaki przedstawiał jego samolot, będzie w stanie ściągnąć na siebie uwagę. Głód i pragnienie zaczęły, coraz bardziej da-

minut 32 zapas benzyny wyczerpał się ostatecznie. Od chwili wystartowania upłynęło 29 godzin 30 minut.

Sam wśród chmur Hausner począł się modlić, utraciwszy wszelką nadzieję ratunku. „Odwieczny instynkt samozachowawczy brał górę — pisze Hausner — nie umrzeć za wszelką cenę, żyć i walczyć.” Gorączkowo zaczął sprawdzać aparat, zamykać otwory, zatykać uszkodzenia przewodów benzynowych. Samolot znajdował się obecnie na wysokości 800 metrów nad poziomem morza.

Hausner zrozumiał, że osiadanie przeciw wiatrowi byłoby fałszywym manewrem. Fale były wzburzone, zderzenie się z niemi mogłoby wywołać katastrofę. Postanowił więc opuścić się w kierunku prądu.

Zetknięcie się z morzem nastąpiło na połowie wysokości fali. Samolot pogrążył się początkowo całkowicie w falach, później jednak wypłynął na powierzchnię. Lotnik był przezorny, przywiązał się do siedzenia, i tylko dzięki temu nie odniósł żadnych obrażeń przy zderzeniu się z falami. Kabina była jednak zupełnie zalana.

Hausner ostatnim wysiłkiem zdołał wydostać się na górną część zbiornika z benzyną. Po powierzchni wody w kabine pływały rozmaite przedmioty. Chcac przekonać się, czy aparat nie pogrążył się, znalazł w kieszeni długi drut i wyłubił dziurę w ścianie kabiny i mógł stwierdzić, że aparat unosi się na powierzchni wody. Wsunąwszy się do połowy z kabiny lotnik miał przed sobą cały horyzont.

Zwolna zapadała noc. W pewnej chwili lotnikowi zdawało się, że na horyzoncie ujrział światło. Złudzenie trwało kilka minut. W końcu nieprzeniknione ciemności otoczyły zewsząd samolot.

wać mu się we znaki. Kilka pomarańcz i sandwiche pozostały zatopione w kabine. Leżały one gdzieś z pewnością przesiąknięte wodą morską. Trapiiony głodem Hausner postanowił je odszukać, pogrążając się w zatopionej części aparatu, wskutek jednak ciemności musiał to odłożyć do następnego dnia. Noc zdawała się nie kończyć nigdy.

Od 48 godzin morze było wciąż wzburzone, a niektóre rozrukane fale dochodziły 10—12 m wysokości. Aparat trzymał się na powierzchni, lecz Hausnera ogarniał niepokój. W wielkim zmęczeniu i wyczerpaniu zdawało mu się, że szczątki samolotu pogrążyły się w morzu. Zanurzył się więc, aby sprawdzić, czy wszystkie kurki zostały zamknięte. Po dokonaniu tej inspekcji opuszczał się 4-krotnie na dno w poszukiwaniu żywności, lecz poza drutem i paru obcęgami nie znalazł nic pożytecznego.

Przez cały dzień rozbitek badał horyzont. Ukazały się jeszcze dwa okręty, lecz w takiej odległości, że można było dostrzec zaledwie kominy i maszty. Popołudniu morze uspokoiło się nieco. Podczas burzy złamały się zawiasy, podtrzymujące części ruchome skrzydła, które trzymało się jedynie dzięki przymocowaniu drutem.

Nadeszła noc, potęgując jeszcze bardziej zmęczenie Hausnera. Zapomocą rzemienia, który służył do przymocowania blaszanek z benzyną i koldry, Hausner urządził sobie coś w rodzaju hamaka, do którego przywiązał się. Hausner przypomniał sobie, że miał jeszcze pudełko z konserwami.

Z nastaniem dnia ogarnęła go troska z powodu szkód, jakie burza wyrządziła na skrzydła. Ruchome części, trzymające się jeszcze jako tako za pomocą drutów stalowych, zaczęły uderzać o kadłub, co mogło narazić na szwank bezpieczeństwo samolotu. — Hausner postanowił wysłiznąć się wzdłuż skrzydła i podciąć druty. Przecięcie drutu zbliżało się już ku końcowi, gdy rozbitek ujrział skradającego się zdradziecko rekina. Hausner porzucił pracę i z wielkim pośpiechem skrył się wewnątrz kadłuba.

## Cholera w Chinach

Moskwa, 28. 6. (PAT.) W Chinach wybuchła epidemia cholery. W Tientsinie zmarło 200 ludzi, w Su-Czou 100 ludzi. Ilość zasłabnięć wynosi przeciętnie 30 dziennie.

## Rzeczoznawcy techniczni mają głos

Dzień 23-ci procesu gdyńskiego

Gdynia, 27 czerwca.

Dzień dzisiejszy jest dnem rzeczoznawców - inżynierów. Inżynierowie B. Szemiót, O. Unger, A. Bohomolec, i J. Skarzyński oraz architekt F. Kubicki otrzymali 181 pytań w sprawach technicznych, dot. przetargów i budowy dworca i poczty w Gdyni i, po dwutygodniowej pracy dali wspólnie pisemne odpowiedzi. Chociaż przed sądem biegli, powołani przez prokuratora, są takimi samymi biegłymi, jak ci, których wezwano na wniosek obrony, to jednak wspólne orzeczenia takich dwóch kategorii rzeczoznawców mają zawsze posmak kompromisu. Stosunkowo mało odpowiedzi „tak” lub „nie”, a dużo takich zwrotów, jak „reguła nie jest, jednak zachodzą takie wypadki”, „jest uzasadnione, jednak formalnie biorąc...”, „praktykowanym taki zwyczaj nie jest, lecz mogą zajść sporadyczne wypadki...” itd.

Całość orzeczenia jest jednak sumiennie opracowana i informuje doskonale w wielu technicznych, bardzo zawiłych kwestjach. Co do dworca biegli wypowiadają się m. in. na korzyść oskarżonych, że cena robót słuarskich pozakosztorysowych nie powinna być niższa od robót kosztorysowych, że cena 4,15 zł pobrana za budki na peronach nie była wygórowana, że udzielenie firmie Mikulski zamówienia na budki nie było przeciwne zwyczajom, panującym w D. K. P. Gdańsk, że nieścieś podawania mas do kosztorysów przetargowych jest „zwyczajem zjawiskiem powojennem” itd.

W sprawie poczty ciekawe są następujące orzeczenia biegłych. Stwierdzają, że nie praktykuje się wycofywania rachunków, zatwierdzonych

przez kierownictwo i, że umowy w sprawie budowy nie unieważnia się z powodu zmiany cen jednostkowych; podwyżki cen winne być uwidocznione w dzienniku budowy, za zgodą władzy zwierzchniej. Dalej, że niema zwyczaju, by firma udzielała kierownikowi robót państwowych procentu od obrotu, i, że w dacie przetargu metr kubiczny żelbetu („ze wszystkimi i za wszystko”) kosztował około 280 zł. Cenę tę trudno pogodzić z zeznaniem inż. Machajskiego, który oświadczył pod przysięgą, że w owym czasie budowałby po 140 zł za metr.

W ustępie orzeczenia, dotyczącym poczty, niespodzianką jest odpowiedź na pytanie w sprawie pocztowych tynków. Otóż biegli oświadczają, że „ceny za tynki z ostatecznego rachunku są o 30 proc. wyższe od cen normalnych, jakie można było uzyskać w drodze nieograniczonego przetargu”. Odpowiedź biegłych jest stwierdzeniem nowej machinacji, której nie objął jednak akt oskarżenia. Sprawę całej budowy poczty charakteryzuje dosadnie jedna z ostatnich odpowiedzi. Na zapytanie oskarżonego Granowskiego, czy „komisja kolaudacyjna, uzgadniająca obustronne rachunki końcowe, może nie kwestjonować w poszczególnym wypadku cen, które się wydają wysokimi, jeżeli te ceny znajdują wyrównanie w szeregu cen niskich” biegli odpowiedzieli:

„Możliwym to jest, jeżeli ceny wygórowane znajdują wyrównanie w cenach poniżej normy, lecz przy budowie poczty niskich cen nie było”.

Jutro dojdą do głosu biegli dla spraw księgowości. F o b.

## Generalna wizytacja zborów ewangelickich na Pomorzu

Największe i najmniejsze gminy ewangelickie

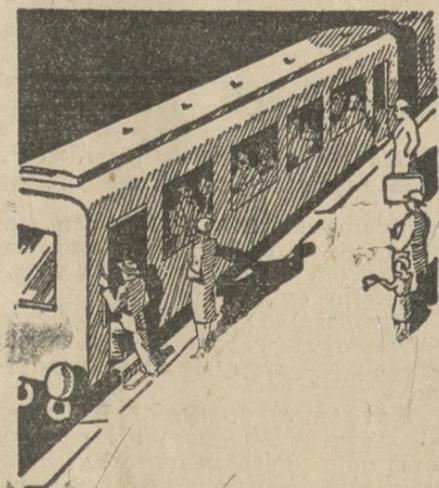
Chojnice, 25 czerwca.

We wszystkich organizacjach niemieckich na Pomorzu panuje od kilku miesięcy ożywiony ruch. Odnosi się to tak do towarzystw świeckich (zjazdy śpiewacze, wycieczki towarzyskie do opianowanego przez hitlerowców Gdańska itp.) jak i do organizacji kościelnych. Na zebraniu np. protestanckiego „Gustav-Adolf-Verein” sprawozdania z wizytacji w Chojnicach, Sępólnie, Włocławku i Kamieniu — z wyjątkiem Tucholi i Czerska, których nie stać na utrzymanie własnego pastora. Gmina czerska liczy obecnie zaledwie 200 dusz, gmina sępoleńska natomiast około 3000 wobec 4500 członków przed wojną. Gmina w Bagienicy utraciła 1500 dusz i ma ich obecnie 500. Najmniejszą gminą protestancką jest Frydrychowo pod Brusami, gdzie liczy ona zaledwie 40 członków.

Gminy słabsze, nie mające środków na utrzymanie predykantów, zostały zamienione na filje. Taką filję tworzy np. położona na pograniczu gmina Borowymłyn, do której dojeżdża pastor z Samtsch (Niemcy). Jako „znak czasu” stwierdziła komisja wizytacyjna w Wielkich Śliwicach (Bory Tucholskie) brak leśniczych, którzy z czasów pruskich stanowili elitę członków gminy tamtejszej, liczącej jeszcze 150 dusz.

Przedmiotem specjalnego zainteresowania komisji były kwestje szkolne; za jej staraniem przyszedł właściciel dóbr sypniewskich oddać na usługi tamtejszej szkoły niem. swoją prywatną nauczycielkę. Zbór w Sypniewie, ogromny gmach o niebotycznej wieżycy, jest bowiem od dłuższego czasu osierocony, pastoryzuje tam predykant Kutzer z Dzwierzna pod Wyrzyskiem.

Objazd komisji zakończył się uroczystością, urządzoną w Chojnicach, które są siedzibą superintendenta na zlustrowany okręg. N.



Wakacje już się rozpoczęły. Każdy jeżdżący chętnie się dowiadywa, co się w domu dzieje w czasie jego pobytu na letnisku. Rządymy wczesne podanie zmiany adresu celem wysyłki gazet bez przerywania lub też zamówienia „Kurjera Poznań-

## Dyplomatyczne śniadanie

Genewa, 28. 6. (Tel. wł.) Min. Zaleski podejmował śniadaniem przedstawicieli Małej Ententy i państw bałtyckich. Omawiano różne sprawy finansowe, złożone konferencji lozańskie. Planów tych jest kilka, sprowadzają się one do jednego mianownika. Obecni informowali się u ministrów Zaleskiego i Titulescu o stanie rokowań obu państw w sprawie paktów o nieagresji z Sowjetami.

## W Paryżu na rzecz Polski

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“).

Paryż, w czerwcu.

Sala Pleyl może pomieścić około 3000 osób. Była ona niemal wypełniona na odczyt admirała Schwerera o Gdańsku i zagadnieniu polsko - niemieckim. Wszystkie bilety zostały wykupione. Zebranie, któremu przewodniczył p. Léon Daudet, odbyło się z ogromną powagą. Publiczność, należąca do rozmaitych środowisk, słuchała prelegentów z widocznym zacięciem. Widmo bowiem wojny niepokoi wszystkich, uświadomionych o dążeniach niemieckich. Ostatnie zaś manifestacje w Gdańsku nadały zebraniu jeszcze większego znaczenia.

Kwestja polsko - niemiecka należy niezawodnie do najważniejszych zagadnień doby obecnej, powiedział w zagajeniu p. Daudet. Niemcy bowiem pozostali — pod pokrywką Wirtha, czy też Stresemanna takimi, jakimi byli w 1914 r. Przygotowują się do zajęcia jutro, czy pojutrze Gdańska oraz korytarza polskiego; potem zaś nie o-mieszają zwrócić się ku Francji i wejść z bronią w rękę do Strasburga i Metz.

Z kolei zabrał głos admirał Schwerer, gorąco oklaskiwany, podobnie jak i pierwszy prelegent. W słowach jasnych odmalował on niebezpieczeństwo psychozy niemieckiej, zagrażające przedewszystkiem Polsce, ale równocześnie i Francji. Niemcy bowiem z systematycznością dążą do przekreślenia „dyktatu“ wersalskiego. W krótkich, ale wymownych słowach admirał Schwerer przedstawił przeszłość Polski, jej idealistyczne niegdyś aspiracje, podczas, gdy była otoczona państwami, uznającymi jedynie kult siły. To też rozbiór Polski był niesłychanym, cynicznym pogwałceniem prawa narodowego do niezależnego bytu. Jeżeli zaś potem socjaliści, lub ludzie należący do lewicowych ugrupowań, jak Karol Marx i Karol Floquet, protestowali przeciwko rozbiorom Polski, to obecnie ich socjalistyczni uczniowie francuscy w rodzaju p. Bluma okazują jedynie antypolskie uczucia i dążenia.

Prawa natomiast Polski, powiada admirał Schwerer, do terytorjów, jakie zajmuje, są historycznie ustalone. Poznańskie, będące kolebką Polski, jest równie polskie, jak Ile de France (provincia otaczająca Paryż) jest francuską. Pomorze zaś było polskiem zanim Bretanja, Burgundja, Prowancja były francuskimi. Podobnie zresztą przedstawia się sprawa z Gdańskiem. Nie można też zapominać, że poprzez wieki największa część Prus Wschodnich była lennem polskiem. A nawet po rozbiorach pomimo ustawicznych, systematycznych usiłowań pruskich do zniemczenia prowincji polskich, Polska potrafiła zachować głęboki patriotyzm, broniąc się energicznie przeciwko wszelkim zakusom germanizmu. Gdy tylko odzyskała niezależność, w dalszym ciągu zastosowała do mniejszości niemieckich, znajdujących się na jej terytorjum, jak najszerzą tolerancję. Dla zilustrowania swego wywodu, admirał Schwerer przedstawił w cyfrach stan szkolnictwa niemieckiego w Polsce i naodwrot, podkreślając, iż zestawienie to stanowi najwymowniej-

szy przykład istotnego stanu umysłów w obu krajach.

Propaganda niemiecka starała się we Francji, podobnie zresztą, jak i w innych krajach, zakorzenić przekonanie, iż oddzielenie Prus Wschodnich od Rzeszy Pomorzem stanowi monstrualność polityczno - historyczną. Lecz przeciw Berlin ze swoją wschodnią kolonią posiada doskonałe środki komunikacyjne. Położenie Prus Wsch. nie jest zresztą „wyjątkowe“, bo czyż Żara nie jest otoczona posiadłościami słowiańskimi, a czy republika panamska nie jest przekrojona na dwie części amerykańską strefą kanału? Korsyka oddzielona jest od Francji morzem, tak jak Sycylja od Włoch. Należy raczej uważać za skandal, że Gdańsk nie został przydzielony do Polski. Pamiętajmy bowiem, iż z taką propozycją wystąpiła jednogłośnie komisja aljanka w 1919 r.

Niemcy jednak, oświadcza admirał Schwerer, nie wyrzekli się ani w części swych planów pangermanistycznych. Chcą oni też odzyskać „korytarz“ aby potem ponownie podbić Polskę. Gdyby zaś Francja pozwoliła na dopełnienie podobnej monstrualności w imię „krwawego pacyfizmu“, to nie omieszkałaby ponieść losu Polski z 1772 r. Ale Francja tego nie uczyni. Pragnie ona pokoju, ale nie samobójstwa, ani też utraty swego honoru.

Z ogromnem uznaniem odniosło się audytorjum do przemówienia admirała Schwerera. Mapy Polski z 1772 r. oraz 1932 r. rozwieszono były na sali, ułatwiając publiczności zrozumienie wyuluczonych przez prelegenta zagadnień. To też odczyt admirała Schwerera, zorganizowany wyłącznie przez Francuzów, ma duże znaczenie, wykazując doniosłość kwestji Pomorza nie tylko dla Polski, ale i dla samej Francji.

Niestety równocześnie p. Edward Pfeiffer, znany już z występów przeciwko aljansowi francusko - polskiemu, ogłasza na łamach dziennika „La République“ ankietę ze swej bytności w Niemczech. Zmierza ona do wniosku, iż odbywa się obecnie odprężenie, gdyż rewindykacje niemieckie ograniczają się coraz bardziej „tylko“ do kwestji „korytarza“... z przesunięciem na plan drugi sprawy kolonii niemieckich, a nawet Anschlussu. P. Pfeiffer twierdzi, iż pomimo zaprzeczeń mniej, lub więcej oficjalnych, pewne rozmowy polsko - niemieckie miały miejsce, jak mógł się o tem przekonać w Berlinie.

Niechby tylko, zbliżenie pomiędzy Berlinem a Warszawą — pisze p. Pfeiffer — nie zwróciło się przeciwko trzeciemu państwu. Piłsudski bowiem, dowodzi dalej p. Pfeiffer, był w czasie wojny, podobnie jak pozostał nim dzisiaj, przedewszystkiem przeciwnikiem Rosji. Wzrok jego był zawsze zwrócony w stronę Ukrainy. To samo można powiedzieć o pułkowniku Becku, o którym p. Pfeiffer pisze, że „jest może dzisiaj istotnym panem Polski“. Fantazjom „La République“, które się wciąż powtarzają, nikt z polskiej strony nie przeczy, co zachęca jej współpracowników do szerzenia dalszego zamętu.

I. BRIARES.

nęło 950 Młodych z placówek powiatów: szamotulskiego i międzychodzkiego oraz silna placówka żeńska z Pniew. Raport odebrał od kierownika zjazdu p. Antkowiaka kierownik pow. wydziału p. Wilhelmi, poczem wyruszone przy dźwiękach orkiestry sokolej i orkiestry Młodych z Podrzewia na nabożeństwo. Aktu poświęcenia sztandaru dokonał ks. Luberski, wygłaszając patriotyczne kazanie. Po nabożeństwie złożyli Młodzi wieniec na grobach poległych. Defiladę karnych zastępów odebrał p. Wilhelmi. Młodych zasypywano podczas marszu kwiatami i wnoszono okrzyki na cześć O. W. P.

Na strzelnicy odbyło się wręczenie sztandaru i złożenie przyrzeczenia. Chrzestnymi byli pp. Bogusławska Helena, Adamczewska Józefa, Mizerowa Bronisława, Głębocki Zygmunt, Wache Stefan i Sobkowski Wojciech. Artystycznie i starannie wykonała sztandar p. Bogusławska.

Po przemówieniu członka pow. wydziału p. Czabajskiego i p. Bogusławskiej odbyła się na sali uroczysta akademja, zagajona odśpiewaniem przez chór Młodych pieśni „Gaude Mater“. Referat wygłosił p. Włodzimierz Głowacki. Pięknie odrecytowała „Legendę żeglarską“ członkini Wydziału Okręgowego Kobiet O. W. P. p. Rydlewska z Poznania. Dalej przemawiali delegat grodzkiego i pow. wydz. O. W. P. w Poznaniu, p. Holasz, p. Stecki, imieniem Hallerczyków p. Ed. Czerwiński z Szamotuł, imieniem Powstańców i Wojaków p. Miodowicz z Szamotuł. Po odczytaniu nadesłanych telegramów przystąpiono do dekoracji 135 Młodych „mieczykami Chrobrego“. Z placówek wiejskich zwraca szczególną uwagę Podrzewie, które pod kierownictwem pp. M. Łączkowskiego i St. Mikołajczaka świetnie się rozwija.

Obywatelstwo miasta Pniew, rozumiejąc ideologję O. W. P., zasiła coraz liczniej szereg Młodych, których liczba w mieście wynosi już dzisiaj 300. Przyjęcie Młodych było entuzjastyczne. Na domach powiewały sztandary narodowe. Kierownik zjazdu p. Antkowiak wywiązał się z swego zadania bardzo dobrze. Zaznaczyć należy, że placówka pniewska jest trzecią z rzędu w Polsce, która obchodziła poświęcenie sztandaru O. W. P. (sc.)

### Zjazd obwodowy Obozu Wielkiej Polski w Stęszewie

Stęszew, 27 czerwca.

Dzień 26 czerwca b. r. stał się dla Stęszewa wielkim dniem przeglądu karnych szeregów Obozu Wielkiej Polski. Rano o godz. 9 na boisku Bractwa Kurkowego zebrali się placówki O. W. P. należące do obwodu stęszewskiego w sile 368 ludzi. Sprawujący szczyki p. Edward Budniak z Poznania złożył raport kierownikowi grodzkiego i powiatowego wydziału O. W. P., p. B. Poradzewskiemu, który dokonał przeglądu szeregów. Po raporcie przy dźwiękach orkiestry wyruszył pochód przez udekorowane flagami narodowymi miasto do kościoła.

Po nabożeństwie grodzki i powiatowy wydział O. W. P. odebrał defiladę na Rynku wśród entuzjastycznych okrzyków na cześć O. W. P. W drodze do miejsca zebrania zasypywano Młodych kwiatami. Przy stole prezydalnym zasiadł grodzki i powiatowy wydział O. W. P. w komplecie, oraz wszyscy kierownicy placówek O. W. P. obwodu Stęszew w liczbie 8.

Zebranie zagał p. Aleksander Weychan, kierownik placówki Stęszew, witał władze oraz zebranych. Z kolei p. B. Poradzewski, kierownik grodzkiego i powiatowego wydziału O. W. P. dokonał dekoracji kandydatów. Zabrał głos p. Edward Budniak z Poznania, który w mocnych słowach omówił zabórce zamiary Niemców, wskazując na zdecydowaną postawę Obozu Wielkiej Polski, poczem zebrani jednogłośnie wśród okrzyków na cześć kierowników O. W. P. przyjęli odczytaną rezolucję. Referat organizacyjny wygłosił p. Henryk Szalb z Poznania. Po odśpiewaniu hymnu Młodych zakończono wspaniałe zebranie.

Popołudniu o godz. 2 zgromadzone placówki w towarzystwie innych organizacji miejscowych udały się na wspólną zabawę.

Ogólną uwagę zwracało kierownictwo placówki Dopiewo biorące udział w pochodzie konno.

T. G. L. a oświata ludu dokona cudu. Przy imieninach, zaręczynach, ślubach i jubileuszowych i innych uroczystościach używajcie tylko telegramów T. G. L.

## Grafologia dla automobilistów



## Jest Pan ostrożny?

Jeżeli Pan jako automobilista ceni ponad wszystko bezpieczeństwo i nigdy własnego ani innych pojazdów na uszkodzenia nie naraził, natenczas rozporządza Pan przymiotem, z którego może Pan być dumny.

Jeżeli pragnie Pan dowiedzieć się czy ma prawo do zaszczytnego tytułu „ostrożnego“ automobilisty prosimy porównać Swój charakter pisma z poniższą próbka!

*z naj ciężej nie jest dla mnie najcięższe...  
dam lubuskiego. Złóżono go do podziwy  
w owid inkaal i nie mogą sobie  
na to pozwolić; by go zawieźć. Nija -  
łoby się z wszelką hałubą, gdyby  
napychał ostrożność na smarowanie,  
które posiadał decyduje o prawidłowym  
funkcjonowaniu pojazdu bez awarii -  
którym wyłączone zostały „S.D.“  
gdyż zdołano się przekonać, że ten  
dłg przynosi się do osiągnięcia  
rationalnej eksploatacji.*

Pismo zdradza człowieka, który niechętnie oświadcza wyraźnie „Tak“ lub „Nie“, którego dążenia zmierzają w kierunku zamknięcia się w sobie. Stąd mierny indywidualizm pisma, przypominającego raczej kaligrafję szkolną oraz brak specjalnie charakterystycznych pociągnięć, pomimo, że pismo czyni wrażenie miłe i należy do człowieka wyższego szczebla społecznego. Na pierwszy rzut oka zdradza ono zamiłowanie do zaokrąglenia, co jednak przy bliższem badaniu okazuje się złudzeniem, gdyż ani razu nie występują kąty zaokrąglenia, co świadczy o dobroci i ustepliwości, a więc o przymiotach wcale dodatnich; autor w swej ostrożności posuwa się tak daleko, że instynktownie dba o zacieranie tych przymiotów. Ostrożność oznaczają również drobniutki, niezwykle nisko umieszczone znaki pisarskie (np. kropki nad i w słowie „osiągnięcia“), zupełnie brakujące pociągnięcia, zaczynające i kończące słowa, które normalnie rzadko tak zupełnie odpadają u ludzi mało impulsywnych oraz zamykane litery (przeźornie podwójnie zamknięte „o“ i „a“), które stanowią bodajże jedyne odchylenie od kaligrafji szkolnej. Nadmiernie rozwinięta ostrożność występuje jako dominująca cecha powyższego pisma.

Ostrożni automobilisci nigdy świadomie nie narażają się na jakiegokolwiek niebezpieczeństwa, co też należy uważać za przyczynę wyłącznego używania produktów Mobiloil przez tę kastę automobilistów. Od właściwego smarowania pojazdów mechanicznych często zależy życie i zdrowie.

Doświadczenia poczynione od dziesiątek lat produktami Mobiloil świadczą tak chlubnie o nich, że byłoby lekkomyślnością stosować inny olej.

# Mobiloil

ZAREJESTROWANA MARKA OCHRONIONA

Przodujący olej światowej sławy firmy

Vacuum Oil Company S. A.

## Imponujące zjazdy Obozu Wielkiej Polski

### Zjazd O. W. P. pow. gostyńskiego w Krobi

Krobia, 27 czerwca.

W niedzielę odbył się w stolicy Biskupczyzny zjazd powiatowy O. W. P. z powiatu gostyńskiego. Miasto przybrało odświętną szatę, ozdobione sztandarami, zielenią i t. p. — Na boisku miejskiem zgromadziło się rano około 500 Młodych z 26 placówek. Po raporcie organizacyjnym kierownika powiatowego O. W. P. p. M. Hejnowicza z Gostynia i otwarciu zjazdu przez członka Komitetu Dzielnicowego O. W. P. red. R. Fenglera z Poznania, wyruszone na nabożeństwo w pochodzie z orkiestrą S. M. P. na czele. — Podczas przerwy obiadowej Młodzi spożyli skromny posiłek obozowy.

Popołudniu odbyło się zebranie zjazdowe na boisku miejskiem. Poza Młodymi było około 500 osób z pośród starszego obywatelstwa. Po raporcie, który pow. referent organizacyjny p. Grzeszkowiak złożył kierownikowi powiatowemu p. Hejnowiczowi, tenże zagał zebranie, podkreślając charakter manifestacyjny zjazdu. Red. Fengler w przeszło godzinnem przemówieniu wykazał, że Polsce potrzeba mocnej or-

ganizacji wewnętrznej, sprecyzowanej polityki gospodarczej i zagranicznej, by zwycięsko przeciwdziałać naporowi prusactwa. Przemówienie często przerywano burzliwymi oklaskami.

Następnie w czworoboku Młodych ustawili się kandydaci w liczbie 80, którzy po przyrzeczeniu organizacyjnym, poprzedzonym krótkim przemówieniem red. Fenglera, otrzymali „szczerbce Chrobrego“. — Imieniem obywatelstwa m. Krobia dziękował Młodym za pracę i ducha narodowego p. Śniegocki, stwierdzając, że starsze społeczeństwo z ufnością spogląda na poczynania Młodych.

Młodzi pow. gostyńskiego wyróżniają się swem wielkiem wyrobieniem i karnością. Kadra organizacyjna w całej pełni znaczenia tego słowa!

### Wielki zjazd pow. szamotulskiego w Pniewach

Pniewy, 26 czerwca.

W niedzielę, dnia 26 b. m. odbył się w Pniewach zjazd O. W. P. z powiatu szamotulskiego i poświęcenie sztandaru Obozu, ufundowanego przez miejscowe obywatelstwo. Zbiórka odbyła się na boisku Sokoła. Do raportu sta-

# DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

## ŻYCIE KULTURALNE

### DZISIAJ WYJEŻDZAJĄ DO WILNA POZNAŃSCY KRAJOZNAWCY

Dzisiaj o godzinie 15.10 opuściła Poznań wielka wycieczka na kresy wschodnie, zorganizowana przez poznański oddział Polskiego Tow. Krajoznawczego. Stanowi ona szczytowy punkt obecnego sezonu krajoznawczego, który jest niewątpliwie ruchliwy i co tygodnia przynosi nową, dobrze zorganizowaną i liczną wycieczkę w bliższe lub dalsze strony Wielkopolski. Do Wilna, Grodna i Białowieży wyjeżdża pod przewodnictwem sekretarza oddziału p. Fr. Jaśkowiaka, przeszło pół setki uczestników: 53 osoby. Dzięki temu licznemu udziałowi powiodło się sprowadzić koszty do minimum przez niższe kolejowe itd.

Wycieczka potrwa osiem dni. Zwiedzono będzie przedewszystkiem Wilno i okolice oraz Białowieżę i Grodno. W powrotnej drodze dzień będzie przeznaczony na Warszawę.

## TEATR

**Aktor — doktor.** Ze Lwowa piszą nam: Na doktora filozofii został wypromowany na naszym Uniwersytecie młody aktor p. Leopold Kielanowski, Lwowianin, który pełni obowiązki lektora wymowy na naszej Wszechnicy. Znawcy stosunków teatralnych wiedzą, że jest to już trzeci doktor filozofii w naszym świecie szminki. Pierwszym został w Krakowie dr. Zygmunt Nowakowski, aktor i dyrektor sceny krakowskiej. Drugim — dr. Jerzy Ronard-Bujański, również w Krakowie. P. Kielanowski jest zatem trzecim z rzędu. Vivant sequentes! Dla ścisłości warto dodać, że w operze polskiej także znajdują się magiczne litery „dr.” przed dwoma nazwiskami — i to kobiecimi. Mezzosopranistka opery warszawskiej, poznanianka p. Wanda Roessler-Stokowska, jest doktorką medycyny i taki sam tytuł naukowej przysługuje warszawiance p. Stanisławie Zawadzkiej, sopranistka, która robi karierę śpiewaczką we Włoszech i w ostatnim sezonie występowała w La Scali. (lk)

Dodajmy od siebie, że przed kilku laty śpiewano w Teatrze Wielkim w Poznaniu „Aidę”, w której, dzięki gościnnemu występowi p. Zawadzkiej, były doktorkami medycyny zarówno Aida, jak śpiewana przez Roessler-Stokowską Amneris. Gwałtowny ich duet w trzeciej odsłonie mógł być wyjściem, przy tem zbiegu okoliczności, na różnicę zdań co do djagnozy...

## NAUKA

**Nowe władze Uniwersytetów.** Dziekanami Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie na rok ak. 1932/3 wybrani zostali: na wydziale teologicznym — ks. prof. dr. Świrski, humanistycznym — prof. dr. Otrębski, prawnym — prof. dr. Panek, lekarskim — prof. dr. Sigalewicz i sztuk pięknych — Z. Tow. Historycznego. Oddział wileński odbył posiedzenie z odczytem dyr. T. Turkowskiego p. t. „Rzut oka na dzieje książki wileńskiej”.

**Z Tow. Chemicznego.** Koło krakowskie odbyło posiedzenie z odczytem dr. inż. J. Dolińskiego p. t. „Wpływ popiołu węgla kamiennego na jego analizę”.

**Lwowskie Tow. Geograficzne** odbyło posiedzenie z odczytem S. hr. Mycielskiego p. t. „W dzungli i sawannie południowej Afryki”.

## PLASTYKA I ZDOBNICTWO

**Kwiaty żywe i malowane.** Z Warszawy donoszą nam: W Pomarańczarni lazienkowskiej została otwarta ciekawa wystawa. Rozstawiono mnóstwo kwiatów, zwłaszcza róż, a na ścianach porzwieżano kwiaty malowane — i to przez wybitnych artystów. Królujecie oczywiście Wyczółkowski, mistrz „kwiatomalarstwa” dobrze znany. Wystawa sprawia wrażenie żywe i niezwykle miłe. (tw)

## LITERATURA

**Nowy Curwood.** Jeżeli „Dolina ludzi milczących” nie została jeszcze przerobiona na film, to reżyserzy amerykańscy, ci specjaliści od „dalekiego Zachodu” wydali sobie świadectwo godne pożałowania. Mają w tej powieści wszystko, czego im potrzeba w zakresie krajoznawstwa, węzła kryminalnego, niespodzianek i gonitw, a na dodatek prostą a szlachetną psychikę i wdzięk głównych figur. O taką uroczą a silną Murette byłyby się gwałtowni i gwiazdeczki, na Kenta powinnyby zgłaszać się najprzystojniejsi z pomiędzy dobrych aktorów poniżej lat trzydziestu. A taki Pa-luch, spasiony brudas-mędrzec — co za rola! Mniej tu niż podpartywania przyrody, niż zwykłe u Curwooda, ale opowiadanie płynie wartko, stopniuje się ustawicznie i rozwiązuje się w zakresie detektywizmu sposobem ciekawym i nowym. (rz)

## RUCH REGIONALISTYCZNY

**O pięknych okolicach Pomorza.** Pod hasłem poznawania regionu pomorskiego wyszedł ostatni zeszyt czasopisma „od naszego morza”. Wzywając do bojkotu letnisk wrogo do nas usposobionego Gdańska, podaje redakcja plany wycieczek na Pomorze, opisuje polskie kąpieliska nadmorskie i powiat morski. Poza tem zawiera zeszyt życiorysy bł. Bernarda z Warbrzeźna i kronikę (J. St.)

## NA POLSKIM CMENTARZU POD PARYŻEM

Czemu w Montmorency? — Doroczny obchód — Niemcewicz i Kniaziewicz — Nasza „Częstochowska” w francuskim kościełku — Dzisiejsze sztandary nad starymi grobami — Dwie emigracje — Byle polskie dzieci mówiły dzisiaj po polsku...

Nie wszystkim w Polsce zapewne wiadomo, że nie w Paryżu składano na wieczny spoczynek szczątki doczesne najwybitniejszych z naszej emigracji. Poza Słowackim i Chopinem, cmentarne po nich pamiątki znajdują się w małym miasteczku w okolicy Paryża — w Montmorency. Niedługo w średniowieczu była to rezydencja książąt Montmorency; w XVIII wieku J. J. Rousseau pisał tam „Nową Heloizę”, „Emila” i „Contrat social”; jakie sto lat temu było to już tylko modne miejsce spacerów konnych paryskiej socjety.

Jeździli tam również konno dwaj nierozłączni przyjaciele: Julian Ursyn Niemcewicz i generał Kniaziewicz. Upodobali sobie uroczo położony cmentarzyk i postanowili, że tam będą ich groby. Pierwszy w r. 1841 spoczął tam autor „Śpiewów historycznych” — w rok później generała Kniaziewicza złożono obok przyjaciela. Od tamtego roku czczono pamięć zasłużonych zmarłych obchodem polskim w Montmorency. Mały cmentarzyk prowincjonalny stał się na wiosnę każdego roku celem pielgrzymek Polaków, miejscem manifestowania uczuć patriotycznych. Powoli przybywało grobów polskich na cmentarzu — obecnie jest ich ponad dwieście.

I w tym roku po raz 91-szy odbył się w Montmorency obchód polski. Rano na Gare du Nord częściej niż zwykle rozbrzmiewa język polski, a już w Englien sami prawie Polacy przesiadają do śmiesznych pociągów podmiejskich, jadących do Montmorency. Deszcz kropi; delegacje towarzyszy ze sztandarami zawiniętymi w ceratowe ochraniacze biegają do piętro-nych wagoników, gdzie niżkowe bilety pozwalają zająć miejsce tylko na pięterku, na które trzeba się drapać z nielada męstwem po karkołomnych schodkach. Tym dziwnym wehikułem dojeżdżamy wkrótce do Montmorency i szybkim krokiem zdążamy do dość oddalonego kościoła.

Pełno tu polskich pamiątek. Przedewszystkiem zwraca uwagę wspólny pomnik grobowy Niemcewicza i Kniaziewicza dłuta Oleszczyńskiego. W niżej kamiennej leżą obok siebie naturalnej wielkości postacie obu przyjaciół; głów ich strzeże anioł, kładąc ręce na ich czolach. Obok wmurowana w ścianę tablica marmurowa z datami śmierci i nazwiskami osób, za które odbywa się corocznie msza żałobna: Celiny Mickiewiczowej, Marji z Czartoryskich Wirtemberskiej (autorki „Malwiny”), Karola Sienkiewicza i in. U dołu wzruszające wezwanie do modlitwy nie tylko za zmarłych, ale i za przyszłe generacje „aby nigdy nie zwątpili”. Osobne tablice po drugiej stronie nawy czczą pamięć ks. Adama Czartoryskiego, ks. Anny z Sapiehów i Izy z Czartoryskich Działyńskiej. Na jednym z filarów wisi duży obraz Matki Boskiej Częstochowskiej z polskim napisem:

Lat trzysta w Jeruzalem, pięćset w Carogrodzie  
Stępnęłam władzą wszelką na ziemi i wodzie,  
Pięćset na beizkim zamku bylam strażnikową  
Szuste (sic) sto Jasna Góra cześć mnie za  
królową.  
Pod Twoją obroną uciekamy się.

Niemna już czasu na dokładne zwiedzanie kościoła. Główną bramą wchodzi delegacja towarzyszy z rozpostartymi sztandarami — prowadzi je przedstawiciel ambasady, znalazł się i oficer polski w mundurze. Rozpoczęn się nabożeństwo. Dzieci z polskiego zakładu św. Kazimierza w Paryżu śpiewają pieśni polskie. Na ambonę wchodzi ksiądz francuski i wygłasza kazanie pełne komplementów dla Polki, kończąc je zbędną w ustach cudzoziemca uwagą czy życzeniem, aby się partje polskie nareszcie pogodziły. Od ołtarza mówi ksiądz polski. — Wreszcie rozbrzmiewa „Boże coś Polskę” i wszyscy wychodzą na dziedzińiec kościelny.

Mimo deszczu, zresztą niewielkiego, formuje się pochód. Dodaje mu powagi osiem sztandarów: największy Zjednoczenia związków katolickich, dalej harcerski, sokoli, Związku inwalidów polskich we Francji, kół rezerwistów armji polskiej w Paryżu i w Lens, towarzystw studenckich —

jest i świeżuteńki sztandar Związku strzeleckiego. Po delegacjach towarzyszy idą parami dzieci obecnych emigrantów polskich z zakładu św. Kazimierza; śpiewały wprawdzie pieśni polskie, lecz między sobą rozmawiają niestety po francusku.

Dochodzimy do cmentarza. Czoło pochodu ustawia się wokół grobu Niemcewicza i Kniaziewicza, stąd przemawiają: min. Pułaski jako kierownik Biblioteki Polskiej, która przy pomocy Misji Polskiej organizuje te obchody, p. Bienaimé, prezes Association Franco-Polonaise, przedstawiciel ambasady i prezes Sokola. Przemówienia — z wyjątkiem ostatniego — ogromnie „państwowe”, mało nawiązujące o zasługach Polaków, zmarłych na emigracji, którym poświęcono jest dzisiejsza uroczystość. Jedynie min. Pułaski opowiada również obszerniej i o czcigodnych postaciach, przed których grobami stoimy. Z papierów, przechowywanych w Bibliotece Polskiej, wydobyl wiadomość o legendzie, z której natchnienie czerpał Oleszczyński, rzeźbiąc nagrobek Niemcewicza i Kniaziewicza — wskazuje na niezłomną wiarę Niemcewicza w powstanie Polski, której to wiary świadectwem jest zapisanie w testamencie pewnej sumy temu przyszłemu generałowi polskiemu, który pobije Rosję.

Po przemówieniach wiązanki kwiatów sypią się na polskie groby. Obchodzimy je wszystkie. Opodal Niemcewicza i Kniaziewicza grób Mickiewiczów, skąd tylko wielki Adam wymigrował na Wawel; grobowiec zdobi plakorzeźba — głowa Mickiewicza w medalionie dłuta Préalta. Nieco dalej wspólny grobowiec 14-tu Polaków — wśród nich Cyprian Norwid; wspólny grobowiec mają również księża Zmartwychwstańcy. Z pisarzy zapamiętałam nazwiska Olizarowskiego, Kaczkowskiego, Duchnińskiego — generalizację i polski korpus oficerski reprezentują Gedroyć, Dembiński, Bystrzanowski, Zamoyski. Jest i Ordega, Polak, a minister francuski w Marokko, Michał Hube — z kobiet sławnych: jałmużniczka nędzy emigracyjnej Klaujda Potocka i Delfina Potocka.

Między emigracją popowstaniową a dzisiejszą emigracją, mającą charakter ekonomiczny, nawiazano węzeł zupełnie wyraźny — ona sama czuje się jakby dalszym ciągiem, o czem świadczy bodaj sztandary związków inwalidów i rezerwistów polskich we Francji, pochylające się nad grobami polskich wygnańców z przed stu laty. Tradycja ta, umiejętnie pielęgnowana, powinna podtrzymać polskość dzisiejszej emigracji, powinna sprawić, aby dzieci polskie nie mówiły między sobą po francusku...

Dr. Marja Wojciechowska.  
Paryż.

## Pisma nadesłane

„Orleń”. Nr. 9. Treść: J. Sobański: „O typ harcerza-obywatela”. — T. Olasek: „Boże imiona”. — K. Dux: „Sztuka i sztuka”. — Z. Kostrzewski: „Wychowawca”. — T. Olasek: „Wnioski”. — M. Warpo: „Wiarę”. — Z. Gałkowski: „U mety”. — Drobizki: „J. Mierniczak: „Nowela sportowa”. — F. Jernas: „Pod lilij znakiem”. — Harcerstwo. — Kronika sportowa. — Kronika szkolna. — Adr. Red. Poznań, 3 Maja nr. 5 m. 11.

„Grafika”, dwumiesięcznik. Warszawa 1932. Zeszyt II. Rocznik II. Treść: Stanisław Piotr Koczorowski „Książka w Paryżu”. — Marcin P. „Dział polski na wystawie giet-howskiej w Lipsku”. — T. Gronowski: „Plakaty”. — Leon Fajans: „Maszyna Frankenthal”. — Kronika. Adres redakcji: Warszawa Trebacka 10.

„Przegląd Pedagogiczny”. Nr. 21. Treść: „W oczekiwaniu rozporządzeń wykonawczych”. — Dr. Bischoff: „Przeszkody przy realizacji programu fizyki”. — Prof. dr. Ileszcz: „Wieści z Jugosławji”. — Prof. dr. K. Kuratowski: „Delegacja polska na Kongresie matematyków rumuńskich”. — Dr. I. Kozielewski: „W trosce o szkołę”. — P.: „W sprawie taks administracyjnych w szkołach średnich”. — K.: „Po zjednoczeniu związków nauczycielskich”. — Komunikaty. — Wł. Włodarski: „Czy jesteś już członkiem Funduszu Pośmiertnego T. N. S. W.?” — Regulamin Funduszu Pośmiertnego Okręgu Lwowskiego T. N. S. W. — Kronika. — Głosy czytelników. — Adr. Red. Warszawa, Bracka 12.

## WŚRÓD KSIĄŻEK

### ROSYJSKI „NOWY CZŁOWIEK” W OBRAZKACH MIGAWKOWYCH

Kto nie zadowolnia się mniej lub więcej sensacyjnymi opisami turystów bezimiennych, lub głośniejszymi ale niewiarygodnymi à la Bernard Shaw, dawno się zorientował, iż nawet t. zw. rzeczowe informacje o Rosji dzisiejszej pochodzą głównie z dwóch źródeł, które trzeba bardzo kontrolować: jednym jest propaganda sowiecka, drugim propaganda emigracyjna. Urzędowo podróżujący po Rosji politycy i społecznicy widzą znów najczęściej to, co im bolszewicy pokazują. Niemniej jest już dzisiaj rzeczowo wiadomem, że w Rosji dokonywa się olbrzymi eksperyment, którego celem jest przez nacisk i ucisk przetworzyć naturę ludzką, unicestwiając życie indywidualne i zastępując je zbiorowem na wszystkich terenach codziennosci. Pozornie o party na rozumie, apeluje ten system w istocie do ślepej wiary w Marksa i w Lenina, jego proroka, tak, że mają rację ci, którzy określają bolszewizm nie jako nową wiedzę, ale jako nową „wiarę”. Ze wygląda ona zupełnie na wiarę Antychrysta, o tem może przekonać się każdy z wydanej świeżo w przekładzie polskim książki dr. Artura Rundta, dziennikarza niemieckiego (Warszawa, Wydawnictwo Nowocześnie). Nietylko dla tego, że bolszewicy są bezbożnikami i chrystyanizm zwalczają wszelkimi sposobami. — Przeciwstawiają mu oni, jako nową „religię” najgrubszy i najtępszy materializm. Dr. Rundt opowiada, że gdy rzucił w rozmowie z młodym „kom-somolcem” słowo „Bóg”, można napewno doczekać się repliki: „A czyś ty, obywatelu, widział kiedy Boga?”. Ciekawe, byłoby widzieć minę dzielnego bezbożnika, gdyby na odwrót uściślał pytanie: „A czy ty widziałeś falę radjową?”.

Tę próbę ustawienia ludzi w szereg, którym wartość nadają dopiero wysunięte na czoło szeregu jednostki, (t. j. spisek rządzący), przedstawia dr. Rundt w szeregu nader ciekawych obrazków. Pokazuje nam życie sowieckie w jego codziennych i charakterystycznych przejawach, a czyni to krytycznie, ustawiając je pod takim kątem, aby czytelnik sam wysnuł sobie wnioski zachodniego człowieka o tym arcywschodnim eksperymencie. Pisze oszczędnie w słowach, prawie nie komentuje — lecz komentarz sam się kształtuje jako obraz niewiarygodnej dla nas barbarji, a także zdumiewającego nierzad bluffu. Jeden przykład wystarczy. Cała Rosja krzyczy bezustannie: „Piatiletka!”. — Cały świat powtarza to słowo z zaciekawieniem a nieraz z lekciem: co będzie, gdy się skończy piatiletka? O to samo pytają się oczywiście i sami obywatele sowieccy. Czy Sowiety runą na Europę, zaleją ją swemi wytworami i wywołają powszechną rewolucję? Czy w Rosji zapanuje raj trzygodzinnej pracy i leżenia brzuchem do góry przez resztę doby? Dr. Rundt również zadaje sobie to pytanie i odpowiada: „Gdy skończy się pięć lat tego pierwszego planu, wówczas nastąpi — czyśbyś nie wiedział o tem świecie?! — drugi plan pięcioletni”. A po nim pewnie trzeci. Bo „piatiletka to bardzo piękne słowo, bardzo silne słowo, które wywiera niepospolite wrażenia, krocząc jako przednia straż, wyprzedzając czyny Sowietów”.

Migawki dra Rundta dają dużo do myślenia. Ale nie w sensie niepocieszającym.

R. Z.

## W następnym „Dziale”

### „WIELKOPOLSKA ZIEMIA I LUDZIE”

przez

dr. Feliksa Pohoreckiego.

## Książki nadesłane

„Studia Augustyńskie” — Praca zbiorowa, Warszawa 1931 r.

Helm-Pirgowa: „O honor sztubaka”. Zajmujące czytanki Nr. 58. Wydawnictwo M. Arcta w Warszawie 1932.

Ludwik Domański: „O małżeństwie”. Studium społ.-prawne, omawiające kwestje małżeństw rel. i cywilnych oraz rozwodów. Warszawa 1932.

Witold Zechenter: „Linje proste”. Poezje, Poznań, 1932, Wyd. dwutygodnika Literackiego.

Ilija Erenburg: „Król zapalczany” (Jedyny front”). Warszawa 1932. Tow. Wydawnicze „Bóg”.

# DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

## Projekt międzynarodowych robót publicznych

Onegdaj naczelnik wydziału w min. robót publicznych, p. inż. Alfred Konopka udzielił wywiadu prasowego, w którym przedstawił obecny stan prac komisji robót publicznych przy Lidze Narodów. Pan inż. Konopka oświadczył, że pomimo istniejących trudności widoki podjęcia wielkich robót publicznych w Polsce (przy pomocy Ligi Narodów) są zupełnie optymistyczne, tak, że w danym razie roboty mogłyby być w Polsce podjęte już na początku przyszłego roku. Wspomniana komisja zbadała szereg polskich projektów wielkich robót publicznych, z posród których wybrała kilka projektów, jako mające w jesieni r. b. stanowić przedmiot rozważań komisji finansowej Ligi Narodów.

Realizacja wspomnianych projektów polskich kosztowałaby około 2-4 miliardów w ciągu 15 lat. Wydatki jednak na pierwszą transzę robót wynosiłyby: na kolejowe — 155 miljn., mosty — 36 miljn. fr. szw. oraz wodociągi i kanalizacja w miastach około 100 miljn. P. inż. Konopka zakończył swój wywiad stwierdzeniem, że klucz do rozwiązania zagadnienia międzynarodowych robót publicznych spoczywa w rękach komisji finansowej L. N., która sprawą tą zajmie się na sesji jesiennej.

Prowadzenie robót publicznych jako środek dawania zatrudnienia nie jest, oczywiście, nowością. Niema bodaj kraju, trapiącego bezrobociem, gdzieby nie próbowano budowania dróg, mostów, osuszania moczarów, regulowania rzek, — czerpiąc fundusze ze środków publicznych i zatrudniając przytem bezrobotnych. Akcja jednak w tym zakresie jest ograniczona rozmiarami środków finansowych, które trudniej jest gromadzić w okresie kryzysu i bezrobocia.

Idea wszczęcia wielkich prac, które zmniejszają bezrobocie, równocześnie realizowałyby tendencję międzynarodowego zbliżenia gospodarczego, powstała już w r. 1930 i znalazła gorliwego propagatora w osobie — zmarłego kilka tygodni temu Alberta Thomasa, dyrektora międzynarodowego biura pracy w Genewie. On to spowodował rozesłanie przez M. B. P., w styczniu ub. roku, ankiety do rządów państw europejskich, wzbudzając tem żywe zainteresowanie w całej Europie. Na ankietę nadeszły pozytywne odpowiedzi. Kilkanaście państw nadesłało szczegółowo opracowane odpowiedzi.

Urzeczywistnienie owych projektów wymagałoby nakładu miliardowych sum. Nawiasem mówiąc, Delaisi (autor słynnej książki p. t. „Les deux Europes“) oblicza, że trzeba by 14 miliardów fr. szwajc. na podniesienie Europy wschodnio-południowej do poziomu „Europy konia parowego“. Projekt Alberta Thomasa idzie mniej więcej w kierunku nakreślonym przez Delaisiego.

Nim jednak pomysł wszczęcia omawianych robót publicznych przestanie być projektem, trzeba będzie rozwiązać problem najtrudniejszy: problem finansowy. Sumy, o które tutaj chodzi, musiałyby być uruchomione drogą międzynarodowych pożyczek państwowych. Otóż, pod tym względem, wierzymy p. prof. E. Trepcę, który w swym sprawozdaniu z XVI. sesji międzynarodowej konferencji pracy (12-30 kwietnia r. b.) stwierdza, że „znalezienie sposobów sfinansowania odnośnych poczynań następcza trudności, których pokonanie wydaje się prawie niemożliwe“.

## Z ZAGRANICY

(z) Wszędzie te same przejawy kryzysu. Przyczyny pogłębienia się przesilenia gospodarczego są na całym świecie zbliżone do siebie. Nic też dziwnego, że i środki zaradcze wykazują znaczną analogię. I tak ostatnio prezydent 118 francuskich izb handlowych zebrani w Paryżu powzięli rezolucję, dotyczącą polityki gospodarczej, idącą po linii ogólnie - światowych postulatów gospodarczych. Izby handlowe domagają się rewizji ustaw o ubezpieczeniach społecznych, reformy ustawy upadłościowej, wystąpienia przeciwko nadużyciom przy zarządzaniu spółkami akcyjnymi, a w pierwszym rzędzie obniżenia nadmiernych ciężarów podatkowych w drodze redukcji wydatków państwowych.

## KONJUNKTURY

### Pieniądz i papiery wartościowe

Na światowych rynkach akcyjnych dała się zauważyć w tygodniu ubiegłym znaczna depresja, wywołana szeregiem czynników niekorzystnie działających na nastroje giełdowe. Jako najbardziej ujemne momenty wymienić należy: niepomyślne wiadomości z konferencji w Lozannie i brak widoków na osiągnięcie na niej dodatnich i konkretnych wyników, wysoce niepokojąca sytuacja wewnętrzna - polityczną w Rzeszy, demonstracyjną wizytę floty niemieckiej w Gdańsku, ogłoszenie moratorium dla długów zagranicznych w Austrii, pogorszenie sytuacji gospodarczej w U. S. A. i baissę na rynkach zbożowych. Jedynym bodajże dodatnim momentem była obniżka stopy dyskontowej nowojorskiego Federal Reserve Banku.

Na giełdzie nowojorskiej panowała tendencja słaba. Dalsze pogorszenie się sytuacji gospodarczej, uzewnętrzniające się we wzroście bezrobocia, w 2-procentowym spadku zatrudnienia w przemysle stalowym, w redukcji dywidend w całym szeregu spółek akcyjnych, w sp. dku eksportu i niepomyślnej sytuacji skarbowej, wywołało na giełdzie silną depresję, która spowodowała się jeszcze na wiadomość o groźącym bankructwie miasta Chicago. Kursy pożyczek polskich uległy dość dużym wahaniom. W dniu 23. b. m. notowano (w nawiasach cyfry z 17. b. m.): 8% Poż. Dilon 45,50 (46,75), 7% Poż. Stab. 42,25 (44,12%), 6% Poż. Dol. 48,00 (47,50), 7% Poż. m. Warszawy 32,50 (31,25), 7% Poż. Śląska 31,25 (31,00).

Giełda londyńska miała usposobienie słabe, poważniejszych transakcyj nie zawierano. Na giełdzie paryskiej panowała tendencja zniżkowa, co w dużej mierze przypisać należy niepomyślnym wiadomościom z Lozanny i ostatniemu orędziu prezydenta Hoovera w sprawie rozbrojenia.

Na giełdzie warszawskiej obroty utrzymywały się w ciasnych granicach, przy kursach mało zmienionych. W okresie sprawozdawczym odbyły się walne zebrania akcjonariuszy kilku towarzystw, a więc Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu, na którym uchwalono nie wydzielać dywidendy za r. b., następnie S. A. C. Hartwig w Poznaniu, która również nie wypłaci dywidendy. Zjednoczone browary warszawskie Haberbusch i Schiele wypłacić będą od 1 lipca dywidendę za r. 1931 w wysokości 6 proc. Obroty na giełdzie dewiz były w dalszym ciągu umiarkowane. Całe zapotrzebowanie pokrywał prawie wyłącznie Bank Polski.

## Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ub. tygodniu następująco:

	20. 6.	21. 6.	22. 6.	23. 6.	24. 6.	25. 6.
<b>Pszonica</b>						
Warszawa	29,00	28,50	28,50	28,5	28,50	—
Poznań	24,00	24,00	24,75	25,25	25,25	25,75
Lwów	28,50	—	28,00	27,50	—	—
Lublin	27,50	—	27,50	27,50	27,50	—
<b>Żyto</b>						
Warszawa	27,00	27,00	27,00	27,00	27,00	—
Poznań	23,00	23,00	23,50	23,50	23,50	24,00
Lwów	26,00	—	25,50	—	—	—
Lublin	25,00	—	25,75	26,25	26,25	—
<b>Jęczmień</b>						
Warszawa	22,00	22,00	22,00	22,00	22,00	—
Poznań	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00
Lwów	18,75	—	20,00	—	—	—
Lublin	22,00	—	22,00	22,00	22,00	—
<b>Owies</b>						
Warszawa	26,00	26,00	26,00	26,00	26,00	—
Poznań	20,50	20,50	20,50	20,50	20,50	20,50
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	25,00	—	25,00	25,00	25,00	—

Położenie farmera w Stanach Zjednoczonych staje się z dnia na dzień rozpaczliwsze. Uwierzył on propagandzie rządowej, że wystarczy zmniejszyć zbioru aby odebrać się od przymusowego eksportu, a wówczas automatycznie ceny pójdą w górę. Tymczasem, chociaż areal pszenicy został poważnie ograniczony i chociaż przewidywane plony pszenicy ozimej przyniosą nie więcej, niż połowę zbiorów zeszłorocznych, ceny nie tylko nie podnoszą się, ale przeciwnie, na rynkach amerykańskich panuje wszechwładnie baissa. W konsekwencji farmer będzie posiadał niewiele zboża na sprzedaż, a ponadto otrzyma za nie bardzo niską cenę, która w tej chwili wynosi około 40 centów loco stacja załadowania, gdy przed rokiem równała się 80 centom za buszel. Jest to już niewątpliwie ruina gospodarstw farmerskich i dlatego nie można się dziwić, że amerykańskie piśma rolnicze zastanawiają się nad możliwością i koniecznością strajku rolników, który polegałby na ograniczeniu upraw do potrzeb własnych i powrocie do samowystarczalności warsztatów rolnych.

Rynki kanadyjskie znajdują się pod wpływem ujemnych wiadomości, idących ze Stanów Zjednoczonych, oraz pod wpływem horoskopów bardzo dobrych żniw, potęgowanych ostatnio dobrą pogodą i dostateczną ilością opadów. Tym czynnikiem zniżkowym przeciwstawia się jedynie na-

dzieja, jaką wiały sfery handlowe z konferencją imperjum brytyjskiego, mającą się odbyć wkrótce w stolicy Kanady, Oitawie. W wyniku tych sprzecznie działających czynników, ceny zbóż utrzymały się na poziomie ostatniego tygodnia, to znaczy, że nie zdołano podnieść ich po ostatniej silnej niżce.

Ostatnie wiadomości o poprawiającym się stanie zbóż każą sądzić, że pojemność rynków odbiorczych w najbliższym roku rolniczym silnie zmaleje. Pojawili się już głosy, że z grupy państw importerskich odpadną Niemcy, a możliwe że odpadnie również Francja; wiadomem jest już również, że Holandia i Włochy powiększą w tym roku tak znacznie swe zbioru, że ograniczą import bardzo wydatnie. W ten sposób odbiorcami na większą skalę byłyby tylko: Anglia, Belgia, państwa skandynawskie, Szwajcaria, Chiny i Japonia. Pamiętaj jednak trzeba, że Anglia udzieli preferencji Kanadzie i Australii, a więc ograniczy import z innych krajów, Chiny zaś skrupowane będą swoją nieświetną sytuacją finansową. Okoliczności, które powyżej zostały przytoczone, wystarczają do stwierdzenia, że sytuacja rynku światowego nie przedstawia się różowo na najbliższą przyszłość, i że przed eksporterami europejskimi wyrastają nowe, bardzo duże trudności.

Na rynkach krajowych po silnej niżce zeszłotygodniowej, dała się zauważyć dalsza tendencja zniżkowa w Warszawie, natomiast Poznań, który zareagował większym spadkiem cen, wykazuje drobną poprawę. Wydaje się, że ceny na rynkach

krajowych zależne są w tej chwili od zdolności interwencyjnej Państwowych Zakładów Zbożowych.

## Nabiał

W okresie sprawozdawczym ceny masła na rynkach krajowych i zagranicznych były utrzymane. W nastrojach rynkowych nie notowano zmienniejszych przesunięć. Poprzednie notowanie kopenhaskie (koron 142 za 100 kg.) było najniższym notowaniem masła duńskiego od czerwca 1899 r.

## Manufaktura

Zbyt konfekcji gatunków średnich i lepszych był w dalszym ciągu słaby z uwagi na zmniejszone zapotrzebowanie wielkich okręgów miejskich oraz ośrodków przemysłowych skutkiem ogólnego zubożenia stanu średniego i ograniczenia zakupów.

W branży konfekcji tak damskiej jak i męskiej kwiecień i maj należą normalnie do najbardziej ożywionych miesięcy. W r. b. kwiecień charakteryzowało silne sezonowe ożywienie i obroty w niektórych firmach, w porównaniu do roku ub. nawet wzrosły, natomiast maj zawiódł zupełnie i to nie tylko wskutek warunków, wywołanych przesileniem gospodarczym, lecz również ze względu na atmosferycznych, ponieważ pogoda nie dopisała. Nie bez wpływu na wstrzemięźliwość kupujących była również wiadomość o dalszej niżce pborów urzędniczych.

Obroty w maju w porównaniu do kwietnia r. b. skurczyły się w detalu o ca. 20 proc., a w hurcie spadły jeszcze silniej

# KRONIKA GOSPODARCZA

## Ułgi dla przedsiębiorstw sprzedaży wyrobów tytoniowych.

Ministerstwo skarbu wystosowało ostatnio okólnik do wszystkich Izb Skarbowych wprowadzający szereg nowych ulg podatkowych dla sklepów sprzedaży wyrobów tytoniowych, a mianowicie:

a) zwolniono bez składania podań od obowiązku wykupienia świadectw przemysłowych na rok 1932 powstające w okresie od 1 lipca do 31 grudnia 1932 r. przedsiębiorstwa drobnej sprzedaży (tylko konsumentem) wyłącznie wyrobów tytoniowych i przyborów do palenia (tutki, bibułki, zapałki, cygarnice, fajki itp.) w miejscowościach, gdzie dotychczas nie było żadnego punktu sprzedaży;

b) zwolniono bez składania podań od obowiązku wykupienia świadectw przemysłowych na r. 1933 te przedsiębiorstwa prowadzące wyłącznie drobną sprzedaż wyrobów tytoniowych, których prowadzą ze sprzedaży wyrobów tytoniowych nie przekraczała za rok 1932 w stosunku całorocznym kwoty zł 360.

Reflektanci na wymienione przedsiębiorstwa winni składać podania o koncesję do właściwych urzędów skarbowych akcyj i monopoli wzgl. za pośrednictwem inspektorów kontroli skarbowej.

## PODATKI I OPŁATY

(p) Zryczałtowany podatek obrotowy. Realizacja rozporządzenia o zryczałtowaniu podatku obrotowego od drobnych płatników wymaga szeregu wyjaśnień i uzupełnień w związku ze zmianami, zachodzącymi w położeniu gospodarczym przedsiębiorstw podlegających przepisom tego rozporządzenia. W związku z tem Związek Izb Przem. - Handlowych zwrócił się do min. skarbu z wnioskiem wydania zarządzenia, aby wobec znacznego obniżenia się obrotów w tych przedsiębiorstwach, zaliczki na zryczałtowany podatek uległy obniżce w granicach 30 proc. Jednocześnie Związek Izb zaproponował wydanie zarządzenia, aby wobec mającego wejść w życie w niedługim czasie scalenia podatku obrotowego od szeregu artykułów, które są przedmiotem obrotu przedsiębiorstw podlegających zryczałtowaniu, podatek zryczałtowany wymierzony tym przedsiębiorstwom był odpowiednio zmniejszony, celem uniknięcia podwójnego opodatkowania tych przedsiębiorstw.

(p) Opłaty patentowe. Przypominamy, że z dniem 30 czerwca 1932 r. upływa termin wpłacania opłat patentowych zakładów sprzedaży napojów alkoholowych za II półrocze 1932 r. Opłaty powyższe uiszczają można w kasach wszystkich urzędów skarbowych na terenie m. Poznania.

## Z KRAJU

(k) Stała komisja porozumiewawcza Izby przemysłowo - handlowej, rolniczej i rzemieślniczej. Zjazd samorządu gospodarczego w kwietniu r. b. powołał do życia stałą komisję porozumiewawczą izb przem. - handlowej, rolniczej i rzemieślniczej. Dnia 24 czerwca r. b. odbył się w lokalu Izby P. - H. w Warszawie I zebranie konstytucyjne komisji. Dokonane uprzednio prace przygotowawcze umożliwiły ukonstytuowanie tej komisji, ustalenie formalnych podstaw i norm jej działalności, wytknięcie planu prac na dalszą przyszłość oraz powołanie pierwszej z komisji specjalnych, które mają zająć się wykonaniem uchwał zjazdu samorządu gospodarczego. Powołano narazie komisję do spraw obrotu artykułami rolniczymi. Komisja ta podejmie prace, mające na celu uzgodnienie poglądów wszystkich, re-

prezentowanych w izbach sfer na zagadnienia specjalne, związane z organizacją zbytu artykułów rolniczych. Nadmienić należy, iż zagadnienia te były przedmiotem obrad konferencji, odbytych w ciągu bieżącego miesiąca w ministerstwach rolnictwa (w dniach 10 i 11 czerwca) oraz przemysłu i handlu (w dniu 24. b. m.).

(k) Przedsiębiorstwo państwowe „Polski Monopol Solny“. W nr. 52 Dziennika Ustaw R. P. ogłoszono rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej dotyczące utworzenia przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą „Polski Monopol Solny“, które stanowić będzie samostanową osobę prawną z siedzibą w m. st. Warszawie. Przedsiębiorstwo prowadzone będzie na zasadach handlowych. Zgodnie z rozporządzeniem, przedsiębiorstwo „Polski Monopol Solny“ pierwszą się eksploatację na rzecz skarbu państwa jednolitego monopolu sprzedaży soli na obszarze całej R. P., państwowych solin i warzelnia soli oraz pół górniczych, nadanych na sól, objętych monopolem sprzedaży soli. Z eksploatacji Polskiego Monopolu Solnego wyłączona została warzelnia soli Państwowego Zakładu Zdrojowego w Ciechocinku.

(k) Związkowa Centrala Maszyn Sp. Akc. w Poznaniu. W dniu 27. b. m. odbyło się w lokalu własnym w Poznaniu walne zgromadzenie akcjonariuszy Związkowej Centrali Maszyn pod przewodnictwem prezesa rady nadzorczej dr. inż. A. Kreglewskiego. Sprawozdanie Zarządu oraz bilans za r. 1931 przedstawił zgromadzonym członkiem zarządu p. Józef Zajackowski, stwierdzając, że ostrość kryzysu gospodarczego ujawniła się w jeszcze większym stopniu niż w r. 1930. Obroty handlowe spadły do wysokości 1/4 osiągniętych w roku poprzednim. Związkowa Centrala Maszyn ograniczyła swoją sprzedaż do transakcji możliwie najpewniejszych. Obligo weksli klientowskich zmniejszyło się do sumy 397 510,64 zł czyli o sumę 750 405,77 zł. Dłużnicy w otwartych rachunkach do sumy 754 569,30 zł czyli o 310 935,36 zł. Rezultat upłynienia bilansu Spółki w okresie kryzysu należy uważać za korzystny. Z drugiej jednak strony ujawniły się pewne straty z tytułu należności u jej dawniejszych odbiorców - dłużników. Bilans zamknięcia się po stronie aktyw i pasywa sumą 1 817 461,18 zł zatwierdzono i udzielono absolutorium zarządowi i radzie nadzorczej. Stratę wykazaną uchwalono odpisać z kapitału zapasowego. W miejsce ustępującego członka rady nadzorczej p. Jana Kuczyka, wybrano dyr. fabryki i banku Mieczysława Myślińskiego z Warszawy. Członkiem zarządu Spółki jest p. Józef Zajackowski. (P. A. T.)

## Z WYDAWNICTW

(w) Handel obuwem w Polsce. Ukazał się I zeszyt prac komisji badania organizacji i warunków rozwoju handlu w Polsce przy Instytucie badania koniunktur gospodarczych i cen p. t. „Handel obuwem w Polsce“ w opracowaniu Wacława Skrzywanca o objętości 56 stron. Praca zawiera opis warunków produkcji i zbytu obuwia w Polsce, z analizą zagadnienia w handlu, oraz opis struktury handlu obuwem. Autor przeprowadza następnie analizę gospodarczą przedsiębiorstwa handlu obuwem, a specjalnie roli czynnika kapitału i pracy w rozwoju przedsiębiorstwa, oraz analizę kosztów i rentowności handlu. Poza tem omówione są warunki rozwoju handlu obuwem w Polsce oraz podane są wnioski w zakresie zwiększenia konsumpcji organizacji produkcji i racjonalizacji ustaju handlu obuwem. Jest to pierwsza tego rodzaju praca w języku polskim.

# WIADOMOŚCI POTOCZNE

## Tropikalne dziwy pod 52° 30 szer. półn.

Goście z dalekich oceanów — Rybki wydające głos. — Drapieżce wielkości małego palca

W ślicznym Parku Wilsona w Poznaniu jest przybytek tętnący egzotycznym urokiem — palmiarnia. Specjalnym zainteresowaniem publiczności, odwiedzającej prześliczną palmiarnię, cieszą się akwarja, a ich mieszkańcom przygląda się każdy z dużym zaciekawieniem.

Przedewszystkiem uwagę zwracają rybki, tak zwane labiryntowe, które posiadają specjalne organy, noszące miano labiryntu, a znajdujące się nad pierwszym łukiem skrzelowym, organy te służą do czerpania powietrza z ponad powierzchnię wody i zastępują skrzel. Ryby tej rodziny wytrzymują ciepłotę 40 stopni C., jaka panuje w ich ojczyźnie — Afryce południowej i południowo-wschodniej Azji. Wszystkie gatunki z tej rodziny budują swe gniazda na powierzchni wody, a budowniczym gniazda jest samiec. Narybek wykluwa się przy ciepłocie 25 do 30 stopni C. po czterech dniach.

Niemniej ciekawie wyglądają rybki, wielkości 4—5 cm., pochodzące z Kochinchiny, Sumatry, Jawy i Borneo, które wydają głos w rodzaju cichego pomruku, donioślejszy w okresie tarła. Posiadają one pyszczki o kształcie piły lub grzebienia, ozdobione pręgą. Bardzo liczna jest rodzina Cychlidae, obejmuje bowiem około 150 gatunków amerykańskich, 300 afrykańskich i kilka azjatyckich. Większość z nich jest drapieżcami i to nie tylko w stosunku do innych gatunków, lecz również i pomiędzy sobą staczają zaciekle walki, których celem jest pożarcie przeciwnika. Potomstwem jednak opiekują się z wielką

pieczołowitością, a kiedy je wyprowadzają na pełne wody, uważają bacznie, by się mu nie stała jakaś krzywda. — Stąd też w akwarjum rzucają się często na widza, uderzając gniewnie pyszczkami o szybę.

Inna znów odmiana, z południowej Brazylii, nazywa się tam w narzeczu brazylijskiem „Chauchito”, co oznacza świnię, ponieważ rybki te ryją chętnie w piasku. Ciekawą rybką jest „hapochloromiz multiedor” z Nilu, wielkości 5—7 cm. Ikrę składa samica w jamce, przygotowanej przez samca, poczem przechowuje ją w pyszczku przez 10 do 14 dni, nie jedząc nic w tym czasie.

Ozdobą naszych akwarjów są przepiękne odmiany rybek „Carassius vulgaris” z Chin i Japonii. Z dorzecza Amazonki zaś sprowadzono efektowne rybki „pter ophylum”. Jest to rodzaj najbardziej poszukiwany i ciekawy ze względu na swą budowę. Ładnie się przedstawia też specjalny gatunek z wąsami, oraz karpie zębate, zaledwie 30 cm wielkości; rozpowszechnione one są w Afryce południowej, Ameryce i Azji. Bardzo niespokojny i drapieżny jest szczupak żyworodny z Meksyku, wielkości 10 do 12 cm. Niezwykle ruchliwe są gatunki należące do rodziny „rasborinae” z dwoma lub trzema wąsami, pochodzące przeważnie z Indji.

Okazów takich oraz wiele innych, niemniej ciekawych, znajdujemy sporo w naszych rozwijających się stale akwarjach. Każdy może zapoznać się dokładnie z tym odrębnym światkiem, gdyż istnieje specjalny przewodnik, który o nim szczegółowo informuje. (z.)

## Samosąd nad domniemaną rywalką

Przykra omyłka, za którą trzeba będzie pokutować

Wczoraj rano w Górczynie do czekającej przy ostatnim przystanku na tramwaj p. Stanisławy Szklarskiej z Kotowa pod Poznaniem przystąpiła znieściana pewna starsza niewiasta w towarzystwie dwóch młodych mężczyzn i zaczęła ją czynnie, poczem obaj młodzieńcy zaczęli p. Szklarską nielitościwie bić. Zaciekle napastników była tak wielka, że interwencja przechodniów, na tem odległym miejscu zresztą niezbyt licznych, nie odniosła skutku. Dopiero personel tramwaju, gdzie p. Sz. ostatecznie się schroniła, obronił ją przed wciąż jeszcze nacierającą trójką. Szklarska krwawiła z kilku ran, zadanych jej w głowę,

pierwszej pomocy udzieliło jej przywołane pogotowie ratunkowe. Otóż co się okazało? Trójka napastników składała się z matki i dwóch synów, którzy obok przystanku czatowali na uwodzicielkę męża względnie ojca, chcąc wyrzucić na niej w sposób dorazny zemstę. Ponieważ nienawiść zaślepia, pozwolili ująć cało rzekomej winowajczyni, zato zmaltretowali osobę zupełnie niewinną. Policja spisała protokół, i krewka trójka, Stanisława U. z Rynku Łazarskiego oraz jej synowie Stanisław i Józef odpowiedzą za swoje brutalne bezprawie przed sądem. (kl.)

## Zabójstwo w Obornikach

Pijany zawadzaka pchnął niewinnego człowieka sztyletem

Nasz korespondent (kko) donosi: Wczoraj, 27 bm. rano o godz. 4 padł z ręki pijanych zawadzaków w Obornikach przy ul. Szamotulskiej współwłaściciel mleczarni w Uścikowie, śp. Jan Łopiński z Obornik. Tło krwawego zajścia było następujące:

Znani na tut. bruku z zawadzactwa bracia Stawiccy Mieczysław i Stanisław, oraz ich koleży Kuźniak Józef i Majkowski, po odwiedzeniu znajomych Władysławów P. wtargnęli w zamiarze kradzieży truskawek do ogrodu p. Przybyła. Byli nietrzeźwi i głośnym zachowaniem się przebudzili właściciela ogrodu. Tenże, aby pozbyć się nieproszonej gości wystrzelił na postrach dwa razy, co jednak złożyńców nie spłoszyło, przeciwnie podbiegli

do Przybyły i rzucili się na niego. Przyboływi z pomocą pospieszyl się sędzia Bączkowski i jego napastnicy dotkliwie pobili. Tymczasem nadjechał Jan Łopiński i widząc zajście, zszedł z roweru i pobiegł napadniętym z pomocą. Gdy bandyci spostrzegli Łopińskiego, rzucili się na niego, jeden z nich zadał mu cios sztyletem w prawy bok. Rana była głęboka i krwawiła obficie, to też niedługo potem nieszczęśliwy zmarł na miejscu wypadku. Ciało ofiary pijanych zawadzaków przewieziono do kostnicy szpitala mieskiego, gdzie odbędzie się sekcja zwłok. Tragicznie zmarły pozostawił żonę i czworo drobnych dzieci. Sprawców zabójstwa osadzono narazie w areszcie miejscowym.

## Proces Lewandowskiej

przeciwko pprok. Hrabykowi

Rozprawa o zniewagę, wytoczona przez p. Marję Lewandowską p. pprok. Hrabykowi, trwała wczoraj do godz. 14. W czasie tym przy drzwiach zamkniętych sąd przesłuchiwał powołanych na rozprawę świadków, poczem po przemówieniach stron, przewodniczący zapowiedział, że wyrok ogłoszony zostanie 30 bm. o godzinie 12 w sali 26 sądu grodzkiego. (z.)

## Wakacje szkolne

Dziś rozpoczęły się we wszystkich szkołach wielkie wakacje, które trwać będą do 31 sierpnia włącznie. Rok szkolny rozpocznie się 1 września. Z okazji zakończenia roku szkolnego nastąpiło dziś rozdanie świadectw, poczem młodzież udała się na nabożeństwa do poznańskich kościołów. (z.)

## KALENDARZYK

Wtorek, 28 czerwca 1932.  
Słońce: wschód 3,32; — zachód 20,19; —  
długość dnia 16 godz. 47 min.  
Księżyc: wschód —; — zachód 15,12; —  
po ostatniej kwadrze.



Z wizytacji J. E. ks. biskupa Dymka w Murowanej Goślinie

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Wtorek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza wysoka + 17 st. C., pochmurno, wiatr południowy, ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 754 mm — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 22 st. C., najniższa + 14 st. C.

Kal. rzk.: Leon P.; jutro Piotr i Paweł.  
Kal. słow.: Zbroisław; jutro Wyszomir.

## Nocna służba aptek

Sródmieście: Apteka „Pod Złotym Lwem”, Stary Rynek 75. — Apteka Sapiieżyńska, pl. Sapiieżyński 1. — Apteka Chwaliszewska, Chwaliszewo 76. — Apteka „Pod Eskulapem”, pl. Wolności 13.

Wilda: Apteka „Pod Koroną”, G. Wilda nr. 61.

Jeżyce: Apteka „Pod Gwiazdą”, ul. Kraszewskiego 12.

Łazarz: Apteka „Przy parku Wilsona”, ul. Marsz. Focha 47.

W innych dzielnicach miasta pełnią nocną służbę apteki tamtejsze.

## KRONIKA KOŚCIELNA

— Rekolekcje dla Pań Nauczycielek rozpoczynają się dziś o godzinie 7 wiecz. w kaplicy sodalicyjnej u OO. Jezuitów.

— Bierzmowanie w Katedrze Poznańskiej. Z okazji przypadającego odpustu św. Piotra i Pawła w katedrze J. E. ks. biskup Dymek udzielił o godz. 15 Sakramentu Bierzmowania.

## OSOBISTE

— Prezes Dyrekcji Poczty i Tel. w Poznaniu p. Sylwester Maciejewski, rozpoczął 4-tygodniowy urlop wypoczynkowy. Kierownictwo dyrekcji na czas nieobecności przejął naczelnik wydziału administracyjnego p. Adolf Sawicki.

— W Państwowej Wyższej Szkole Budowy Maszyn i Elektrotechniki zdali egzaminy końcowe następujący kandydaci: 1. Na wydziale mechanicznym (dyplom technologa - mechanika) Białokoz Roman, Bryx Waclaw, Haberliński Jan, Horeziak Lubonir, Jakubowski Stefan, Jeziorski Henryk, Kowalski Stanisław, O-

## KRATKI SĄDOWE

### Oszust na odpuszcie — Rozbite okno wystawowe — Szajka świniokradów

Przedmiotem rozważań izby karnej sądu okręgowego w Poznaniu była sprawa Ludwika Mańczaka z Poznania, któremu oskarżenie zarzucało, że w Kiekrzu podczas odbywającego się tam odpustu uprawiał oszustwo hazardowe. Mańczak zachęcał publiczność odpustu do gry, polegające na tem, iż wyrzucał za swoim straganem nieznaną ilość cukierków i polecał ciekawym odgadnąć, czy jest liczba parzysta czy też nieparzysta. Mańczak miał wśród tłumu współników, którzy zawsze umieli odgadnąć i wygrywali za każdym razem kilka złotych, natomiast niewtajemniczeni w te oszukańcze manipulacje, zachęcani „szczęściem” oszustów, gdy również zaczęli grać, to przegrali po 10 i więcej złotych. Sprawa oszustwa wydała się ostatecznie i Mańczak znalazł się na ławie oskarżonych. Sąd podyktował mu 4 miesiące więzienia.

Oprócznią przez Mańczaka ławę zajął następnie Michał Leśniak. Oskarżono go o wybicie w listopadzie ub. roku szyby w oknie warsztatu mistrza szewskiego Sikorzyńskiego w Obornikach i kradzież wystawionego obuwia, które było własnością klientów pana S. Szkoła, jaką wyrządził w ten sposób na spółkę z innymi dotąd niewydłanymi złoczyńcami, była dla rzemieślnika

rzecz Stefan, Pelc Waclaw, Pogonowski Leon, Raczkiwicz Władysław, Schmidt Reginald, Sikora Tadeusz, Waehner Edward. — 2) Na wydziale elektrycznym (dyplom technologa-elektryka): Bernhardini Helmuth, Bitdorf Antoni, Grabiński Jan, Keller Stanisław, Kulczyński Leon, Łazarz Antoni, Paschke Lucjan, Polomski Tadeusz, Reichelt Edward, Seroka Edmund, Sobieski Jan, Stawiarowski Władysław, Woiski Marcin, Znojkiwicz Ludwik.

## ZEBRANIA, ZJAZDY

— Ze Związku Hodowców Stawowych. W dniu 1 lipca br. odbędzie się o godz. 11 w sali obrad Wlkp. Izby Rolniczej (ul. Mickiewicza 33) zebranie organizacyjne na województwa poznańskie i pomorskie. Na porządku obrad: 1) zaganienie, 2) projekt statutu Związku, 3) dyskusja nad statutem i jego przyjęcie, 4) przyjmowanie deklaracji przystąpienia do Związku, 5) wybory władz Związku, 6) wolne głosy. Do komitetu organizacyjnego należą pp.: prof. dr. Schechtel, Dreczkowski, Skórzewski, Sakowicz, Iwaszkiewicz i Z. Mann. Ze względu na wagę tego zebrania pożądanym jest najliczniejszy udział właścicieli i dzierżawców stawów wojew. poznańskiego i pomorskiego.

— Z Pol. Zw. Rolników i Leśników z wyższym wykształceniem. Dnia 28 bm. o godz. 16,30 w sali posiedzeń Wielkopolskiej Izby Rolniczej (ul. Mickiewicza 33) odbędzie się zebranie dyskusyjne Oddziału Poznańskiego. Referat na tem „Współczesny stan organizacji zbytu zwierząt rzeźnych” wygłosi p. inż. Tadeusz Brzeski.

## WYKŁADY

— Akcja odczytowa Ligi Morskiej i Kolonjalnej. Staraniem Ligi Morskiej i Kolonjalnej, Oddział w Poznaniu, odbędzie się w piątek, dnia 1 lipca br. o godz. 20 w gmachu Uniwersytetu Poznańskiego ((Coll. Minus — sala 18, ul. Wjazdowa) czwarty z kolei odczyt dyr. Czesława Mańkowskiego na tem „Obszary kolonizacyjne w Afryce”. Wstęp wolny. Przy wejściu przyjmuje się zapisy na członków. Wpisowe 1 zł; składka miesięczna 1 zł (uczająca się młodzież płaci 10 gr miesięcznie). Każdy członek otrzymuje bezpłatnie bogato ilustrowany miesięcznik „Morze” i korzysta ze zniżki (50 proc.) przy przejazdach grupowych i to już conajmniej dla 10 osób na kolejach przy przejeździe z miejsca zamieszkania do Gdyni i z powrotem. Korzysta ze zniżek na wycieczkach zamorskich, organizowanych przez polską linię okrętową Gdynia-Ameryka. Składkę należy płacić na konto P. K. O. w Poznaniu Nr. 207 083. Po uskutecznieniu wpłaty otrzyma każdy nowo wstępujący członek legitymację.

## ZYCIE SOKOLE

— Tow. Gimn. „Sokół” Poznań-Winiary. Półroczne walne zebranie odbędzie się dnia 2 lipca br. o godz. 19 na salce zebrań przy ul. Obornickiej.

— Żeńskie Tow. gimn. „Sokół” w Puszczykowie. Zebranie plenarne odbędzie się w piątek, dnia 1 lipca 1932 r. o godz. 19 w szkole przy ul. Poznańskiej.

— Gniazdo Poznań I organizuje wycieczkę autobusami do Gdyni na zlot Dzielnicy Pomorskiej. Wyjazd z Poznania autobusami nastąpi 9 lipca o godz. 6 rano, wyjazd z Gdyni dnia 12 lipca o godz. 6 rano. Koszta podróży w obie strony 18 zł. od o-

znaczna, bo p. Sikorzyński musiał klientom wykonać nowe obuwie względnie zapiąć uszkodzone. Sąd skazał Leśniaka na pół roku więzienia. (z.)

W miejscowościach Głębozku, Wojnowie i Brzyźnie w powiatach szamotulskim i obornickim grasowała nieuchwytna szajka złodziejska, która włamywała się do zagrod gospodarskich i wykradzała z chlewów tuczne świnię. Szajka działała zręcznie i okradzeni nigdy w nocy nie budzili, mimo, iż złodzieje ubijali świnię na miejscu. Mięso chwilowo zakopywano w ziemi. W ten sposób zdołano wykraść 10 świń, nim cała szajka została ujawniona. Byli to Czesław Skibiński, Ludwik Urban i Piotr Lubawy z powiatu wągrowieckiego. Łup mieli przechowywać względnie nabywać A. Skibińska, Marjanna Urban i Stanisława Lubawa, czego jednak na rozprawie nie udowodniono. Wszyscy wyżej wymienieni stanęli przed izbą karną sądu okręgowego. Sąd podyktował im następujące kary: Urban i Lubawy każdy na pół roku więzienia, Skibiński na 1 miesiąc więzienia. Ponieważ zasądzeni dotąd karani nie byli, przeto sąd odroczył im karę warunkowo. Resztę oskarżonych dla braku dowodów uwolniono. (z.)



osoby. Tanie kwatery w Gdyni są zapewnione. W programie zwiedzania „Kaszubskiej Szwajcarii”. Zgłoszenia, przy równoczesnej wpłacie kosztów przejazdu, przyjmuje do dnia 2 lipca wyłącznie dh. wiceprezes W. Kapalczyński, ul. Śniadeckich 19 m. 5. — codziennie od 15 do 19.

## KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Wentę harcerską w lasku wojskowym nad Wartą w Głównej** urzędują w święto św. Piotra i Pawła Koło Przyjaciół 3 poznańskiej drużyny harcerzy. W programie wenty strzelanie oraz cały szereg gier dla pań o cenne premje. Poza tem szereg uroczaiści dla dzieci, oraz popisy harcerskie przygotowuje starannie 3. P. D. H. Pobyt w lesie ujemni orkiestra wojskowa. Na miejscu bufet harcerski. Dochód z wenty przeznaczony na obozy letnie 3. P. D. H.

— **Koło Absolwentów VI szkoły wycieczkowej.** W środę, 29 bm. odbędzie się wycieczka do Kątnik. Zbiórka przy dworcu wycieczkowym o godz. 8. Dla grupy idącej pieszo zbiórka przy końcowym przystanku tramwajowym w Dębcu o godzinie 8.

— **Odwołanie wycieczki do Czechosłowacji.** Komitet Porozumiewawczy Towarzystw Polsko-Czechosłowackich w Polsce zawiadamia, że projektowana na lipiec wycieczka do Czechosłowacji, przygotowana już w najdrobniejszych szczegółach z wielkim nakładem kosztów i staraniami, nie dojdzie do skutku, ponieważ Ministerstwo skarbu zażądało teraz dopłaty po 80 zł od każdego paszportu, gdy tymczasem pierwotnie zakomunikowało komitetowi, że zgadza się wydać zbiorowy ulgowy paszport na 75 osób, po uiszczeniu tylko 3 zł 30 gr opłaty stempelowej za każdego uczestnika wycieczki. O żadnych innych jeszcze dodatkowych opłatach w piśmie Min. najmniejszej wzmianki nie było.

— **Wszyscy na wycieczkę Hallerczyków!** Zbliżył się ostatni dzień. Pogoda wspaniała. Jutro, 29 bm. wyruszy wycieczka parostatkiem „Warta” z dwiema szkatułami do uroczaj położonej miejscowości po stronie Wiórek tuż przed Puszczykowem. Odjazd o godz. 8 rano z przystanku przy ul. Czartorji 7, powrót do Poznania o godz. 21. Podczas jazdy przygrywać będzie orkiestra dęta oraz orkiestra mandolinistów. Na miejscu bufet obficie zaopatrzony. Będzie to jedna z najliczniejszych a naprawdę przyjemnych i wesołych rozrywek. Przejazd w obie strony 1,50 zł, dzieci do lat 14 płać 30 gr. W lesie zabawa taneczna. Pozostałe jeszcze bilety nabyć można w sekretariacie Związku, ul. Garncarska 3, tel. 2073 oraz w firmie St. Pelczyński, ul. 27 Grudnia 1.

— **Ćwierć wieku pracy Kupców Podróżujących.** W dniu jutrzejszym — w święto Apostołów Piotra i Pawła Związek Chrześcijańskich Kupców Podróżujących i Przedstawicieli Handlowych Rzeszy spolskiej w Poznaniu, spogląda na ćwierćwiecze swej pracy. — Obchód jubileuszowy rozpocznie się o godz. 9-tej nabożeństwem w kościele O. O. Salezjanów, a o godz. 11 w sali restauracji „Boulevard” odbędzie się zebranie jubileuszowe. Z okazji obchodu w ogrodzie restauracji „Boulevard” urządzi się po południu zabawę z licznymi niespodziankami i popisami, z której dochód przeznacza się na fundusz zapomogowy dla wdów i sierot po członkach Związku. Opłata za wstęp wynosi tylko 50 gr.

## KRONIKA MIEJSCOWA

— **Polski Fiat w Poznaniu.** W wykonaniu umowy zawartej przez S. A. Fiat w Turynie z Państwowymi Zakładami Inżynierji, Polski Fiat, S. A. w Warszawie otworzył tutaj swój oddział przy ul. Krupaka 10 (dawniej Państwowy Bank Rolny). Biura tej firmy czynne są już od 1 czerwca, salon wystawowy został otwarty w ubiegłą sobotę. Kierownictwo oddziału powierzono p. Janowi Kowalskiemu, długoletniemu pracownikowi Fiata; poza kierownikiem oddziału wszystkie siły biurowe i warsztatowe rekrutują się wyłącznie z pośród osób miejscowych.

## KRONIKA POLICYJNA

— **Na gorącym uczynku.** Ubiegłej nocy na ul. Ślusarskiej 3 przytrzymano trzech osobników w chwili, gdy rozbili okno wystawowe w składzie p. Karola Wlizio, usiłując dopuścić się kradzieży z włamaniem. Niefortunnymi włamywaczami są: Stanisław Zwiernik, Stanisław Darnos i Rudolf Gast, wszyscy bez stałego mieszkania. — W baraku wojskowym na Przypadku przytrzymano na gorącym uczynku usiłowane kradzieży niejakiego Kazimierza Szudka (św. Wojciech 22-24). Oderwał on kłódkę baraku i wtargnąwszy do wnętrza, popakował różną bieliznę, zamierzając ją wynieść. Przytrzymano go jednak w ostatniej chwili. (kl.)

## KRONIKA WYPADKÓW

— **Śmiertelny upadek z wozu.** Podczas zwożenia siana z łąk w Przystankach w pow. szamotulskim spadła z wozu 24-letnia Antonina Bilanówna. Przy upadku Bilanówna odniosła tak ciężkie obrażenia, że zmarła niebawem. (kl.)

akademje, wspólny obiad i zabawę towarzyską z różnymi niespodziankami.

— (S. M. P.) Ostatnio odbyła się wycieczka nad jezioro Strychowskie, w której wzięły udział prócz Modrzy, S. M. P. Wronczyn, Drodźczyce, Strychowo, Kąkolwo i Sapowice. W ub. piątek S. M. P. tutejsze oddało się publicznie pod opiekę Serca Jez.

— **Leszno.** (Ogród działkowy). Tow. Ogrodu Działkowego im. Króla Stanisława Leszczyńskiego urządzi w niedzielę, dnia 3 lipca poświęcenie pierwszego ogrodu działkowego w Lesznie. Początek uroczystości o godz. 16. W razie niepogody odbędzie się to na sali Strzelnicy.

— **Śróm.** (Osobiste.) Opróżnione po zgonie śp. sędziego Leopolda Pokorskiego stanowisko naczelnika sądu grodzkiego w Śrómie objął w ostatnim czasie p. sędzia Grzelachowski, wysoce ceniony i szanowany w szerokich kołach obywatelstwa.

— (Wykład.) Cieszący się wielką popularnością w Poznaniu z powodu swych wykładów oraz wśród szerokich mas czytelników „Kurjera Poznańskiego” z powodu ciekawych korespondencji ks. Ignacy Posiadzy, z ramienia J. Em. ks. Prymasa Hlonda wizytator polskich terenów emigracyjnych w Brazylii, Argentynie, Paragwaju i Urugwaju, zawiązał 22 bm. do naszego grodu z wykładem p. tyt. „Nad Słodką Rzeką”. Na wykład ten w sali kina „Nowości” zeszła się cała inteligencja miejscowego społeczeństwa. Bogata treść, ujęta po mistrzowsku w powabny styl, tak zajęła mnogie rzesze słuchaczy, że chętnie posłuchaliby jeszcze raz tego samego wykładu. Burza oklasków po wykładzie była dowodem, że ks. Posadzy w naszym mieście odniósł wielki sukces.

— (Ruch rolniczy w powiecie.) Na obszarze naszego powiatu daje się zaobserwować w ostatnich miesiącach szczególnie ożywiona działalność kółek rolniczych. Dobitnymi wyrazami tej działalności są bardzo częste posiedzenia braci rolniczej, urozmaicone ciekawymi prelekcjami oraz od czasu do czasu urządzane wycieczki, mające na celu zapoznanie się z dobrem prowadzeniem gospodarstw. W ostatnim czasie urządzono wycieczkę do Pętkowa, do doświadczalnej stacji rolniczej. W powiecie naszym jest 17 kółek, mianowicie kółko rolnicze posiadają następujące miejscowości: Śróm — 119 członków, Książ — 81 członków, Bnin — 78 członków, Mosina — 77 członków, Kórnik — 50 członków, Brodnica — 48 członków, Dalewo — 46 członków, Wieszczyca — 44 członków, Mehy — 39 członków, Mórka — 36 członków, Kadzewo — 32 członków, Rogalinek — 27 członków, Błociszewo — 26 członków, Zabno — 22 członków, Chwałkowo kość. — 21 członków, Gogolewo — 14 członków, Krajkowo — 14 członków — razem 786 członków. — Stan powyższy wykazuje w odniesieniu do roku ubiegłego spadek o 35 członków, było bowiem 821 członków. W niedługim czasie a już nawet w sierpniu br. odbędzie się w Dalewie wielka uroczystość, połączona z 50-leciem tamtejszego koła oraz poświęceniem sztandaru.

## Z Pomorza

— **Tczew.** („Wianki”). Z powodu niepogody odbyły się tradycyjne „Wianki” dopiero w sobotę, dnia 25 bm. Zebrało się dużo publiczności. Program był bardzo urozmaicony. Oprócz puszczania wianków odbył się korowód i konkurs dekorowanych łodzi, następnie żywe obrazy i występy chórów. Przez cały czas przygrywały dwie orkiestry. Czysty zysk będzie przeznaczony na zorganizowanie powiatowego ośrodka sportów wodnych w Tczewie.

— **Tuchola.** (Z życia młodzieży.) — Ub. środy odbyło się zebranie Stow. Młodzieży Męskiej. Ks. patron Górecki miał wykład na temat: „Moje wrażenia z podróży do Częstochowy”. Założono sekcję kolarską przy stowarzyszeniu.

— (Projekt nowej ulicy.) W Tucholi przecina się kilka szos o poważnym znaczeniu komunikacyjnym, a mianowicie w kierunkach Chojnic, Czerna, Śliwiec, Świecia, Bydgoszczy i Sępólna, na których ruch samochodowy stale się wzmacnia. — Przejazd we wszystkich kierunkach odbywa się ulicami śródmieścia, niejednokrotnie wąskimi, np. Chojnicką i o ostrych zakrętach, które nie odpowiadają dzisiejszemu warunkom ruchu. To też w celu odciążenia ruchu na ulicach śródmieścia projektuje się budowę nowej ulicy, szerokiej i łączącej ulicę Chojnicką z Seminarją i Świecia.

— (Praca w „Sokole.”) Ostatnie zebranie „Sokola” przy udziale przeszło 120 osób urozmaiciło ciekawym referatem p. t. „Wpływ wody, powietrza i słońca na organizm ludzki” p. dr. Prais, prezes gniazda. Omawiano sprawę złota w Gdyni, na który gniazdo Tuchola wysłało około 60 druhów i druchen. (tts.)

## Z Kaliskiego

— **Koło n. Wartą.** (Cyganki.) W lasku Ruchajskim policja zatrzymała 7 cyganek, obarczonych tłómkami, które zawierały skradzione rzeczy. Zatrzymano je w areszcie do chwili ukończenia śledztwa. — (Za zniewagę urzędnika.) Wyrokiem sądu grodzkiego zostali skazani na grzywnę w wysokości 1200 zł Bina i Chaim Burkowie za zniewagę sekwestratora miejscowego w czasie pełnienia obowiązków oraz za nieposzanowanie i nieprzystojne zachowanie się wobec magistratu. — (Pożary.) W kolonji Krurzyn pow. kolskiego spłonął dom mieszkalny i obo-

ry, kryte słomą, będące własnością gospodarza Nieperta Fryderyka. Przyczyną było uszkodzenie komina. — We wsi Wnęce gm. Lubotyń gospodarzy Szymczakowi spłonęła stodoła. Przyczyną pożaru było nieumiejętne obchodzenie się z ogniem.

— **Ślupca.** (Niepotrzebne niepokojenie obywateli.) W ostatnich dniach zjawił się do Ślupcy sekwestrator urzędu skarbowego z Konina, celem egzekwowania należności podatkowych. W pierwszym rzędzie, na prośbę jego, magistrat ślupski zapomocą bębna po mieście ogłosił, aby dłużnicy podatkowi wpłacali podatki na jego — sekwestratora — ręce w biurze magistratu. Następnie rozpoczął działalność swą od odwiedzania lokali płatników podatkowych. Przyszedł pomiędzy innymi do mieszkania p. D. i nie zastając go, zrobił przegląd mebli pokojowych, wciągając z nich do protokołu zajęcia sześć sztuk. Pan D., powróciwszy do domu, przekonał się, że meble jego zarezerwowane zostały za podatek dłużnika innego. Sprawę tę p. D. załatwił skargą do urzędu skarbowego, ponosząc z racji tej kosztu skargi oraz kosztu przesyłki pocztowej.

— (Konfiskata broni.) Od chwili założenia w Ślupcy „Koła Myśliwskiego”, to jest od lat trzech, policja duża jest stowarzyszeniu temu pomocą pod względem tępienia kłusownictwa, przeważnie na polach. Ostatnio kartę działalności takiej wzbogacił konfiskatą trzech fuzyj myśliwskich, w jednym z zakładów ślusarsko-reparacyjnych w Ślupcy, starszy pasterunkowy p. Kosiński, pozabawiając tym sposobem trzech kłusowników broni palnej, skonfiskowane bowiem fuzyje należały do tej kategorii myśliwych.

— (Z rady miejskiej.) Na ostatnim posiedzeniu rady miejskiej uchwalono, zarówno dla burmistrza jako też pracowników biurowych 10 proc. dodatku do poborów, mianowicie dodatku, jaki odosobne władze ministerjalne skasowały dla urzędników państwowych.

— (Wzrost bezrobotnych.) Powiększyła się liczba bezrobotnych z chwilą opuszczenia seminarjów nauczycielskich przez absolwentów. W samej np. Ślupcy kategoria ta męczyzn liczy 23 osoby, którzy w lata ubiegłe po otrzymaniu świadectw dojrzałości mieli przyszykowane posady nauczycielskie, a jakich obecnie brak.

## Trzy samobójstwa

Kronika ostatnich dni notuje znowu liczne wypadki samobójstwa.

W Przyłęku w pow. nowotomyskim odebrał sobie życie wyrzałem z fuzyj 50-letni rolnik Otto Gebauer. Powodu rozpaczliwego kroku należy się dopatrywać w nieuleczalnej chorobie, bowiem G. cierpiał od lat na raka.

W Grobsku, również w pow. nowotomyskim, i również z powodu nieuleczalnej choroby, powiesił się 38-letni rolnik Wilhelm Zellmer.

W Mieścisku w pow. wಾಗrowieckim zastrzelił się 27-letni pomocnik biurowy Wilhelm Tumm. Przyczyny targnięcia się na życie nie zdołano stwierdzić. (kl.)

## Śmierć w wodzie

W pobliżu nowego mostu wyrzuciła Warta zwłoki 13-letniego Stefana Purschkego (Wielkie Garbary 5), który przed kilku dniami utonął w czasie kąpieli w rzece. Zwłoki przewieziono do zakładu medycyny sądowej.

W Lutomku w pow. międzychodzkiem, podczas kąpieli utonął 60-letni Andrzej Kaznecki z Grobi w pow. międzychodzkiem. Zwłoki topielca wydobyto niebawem.

W Pleszewie utonął w rzece 2letni Zygmunta Calka. Pozostawione bez chwilowej opieki dziecko poszło na brzeg i wpadłszy do wody utonąło. (kl.)

## Obóz letni Drużyn Błękitnych

Komenda Poznańskiej Drużyny Błękitnej organizuje w r. b. we własnym zakresie obóz letni w Hallerowie nad morzem, dla młodzieży z Drużyn Błękitnych, w celach ćwiczebnych, zdrowotnych i krajoznawczych, w czasie od 1. 7. do 15. 8. b. r. Młodzież obozu będzie pod opieką i kierownictwem inspektora Drużyn Błękitnych por. rez. J. R. Dworzanieckiego z Poznania, który przy pomocy instruktorów przeprowadzi według zgóry ustalonego programu 2-tygodniowy kurs instruktorski z w. f. dla przodowników gier sportowych, zaprawy piściarstwa, nauki pływania oraz zapoznania młodzieży z wybrzeżem morza polskiego i Kaszubami. Drużyniaci mający zamiar wyjechać na powyższy obóz nad morze, na tak wielce pożyteczny kurs ćwiczebny, winni w terminie do 10 lipca zgłosić się osobiście w kancelarji komendy Drużyny Błękitnej przy ul. Szamarzewskiego 2, m. 5, złożyć pisemne zezwolenie rodziców, a jednocześnie uskutecznić wpłatę na utrzymanie w obozie. Informacje tamże w godz. 17 — 20.

# Amatorzy milej i lekkiej lektury — słuchajcie!!

Przyszły numer 27 „Ilustracji Polskiej” zawierać będzie kilka stron ilustrowanego opisu Kruszwicy, Gopla, jak wogóle Kujaw — tej kolebki ziemi piastowskiej.

45 groszy za zaznajomienie się z tym tak drogim każdemu Polakowi zakątkiem — zachęca do kupna dla każdego domu tego rzadkiego i cennego opisu.

Radzimy uskutecznić zamówienie zawczasu u najbliższego kolportera.

Administracja  
Poznań, św. Marcina 70.

W tym samym numerze znajdziemy sympatyczną korespondencję naszego ziomka, p. Sielskiego z Filipin, której wyczekują czytelnicy „Ilustracji” zawsze z wielkiem utęsknieniem oraz wydarzenia z tegorocznych wianków, w interpretacji pełnej humoru znanego karykaturzysty Mirskiego.

## Nasi korespondenci donoszą

### Z Poznańskiego

— **Czarnków.** (Nieszczęśliwy wypadek.) W czwartek w godzinach popołudniowych najechał uczeń rzeźnicki E. K. z Czarnkowa na ul. Wieleńskie dziesięćdziesiątka, która doznała potłuczenia twarzy i rąk. W stanie nieprzytomnym odniesiono ją do domu.

— (Koł w oknie wystawowym.) W piątek przedpołudniem do okna wystawowego sklepu p. Rotschilda, ul. Poznańska, wjechał koł, zaprzężony do wozu handlarzkiego, własność p. Rydzego z Czarnkowskiego, własność p. Rydzego z Czarnkowskiego, i wybił doszczętnie szybę wielkich rozmiarów, a koł odłamkami szkła dotkliwie się pokaleczył. P. Rotschild poniósł stratę około 1200 zł.

— (Wianki.) W wigilię nocy Świętojańskiej odbyło się rzucanie wianków. — Obywatelstwa bardzo dużo zebrało się na brzegach Noteci, by uczestniczyć w zabawie. Łodzie i kajaki sunęły po wartkich falach, a dzieci i harcerki rzucały wianki na Notec. Chóry szkoły powszechnej pod kierownictwem p. Ryngwelskiego odśpiewały kilka pieśni.

— (Pożar.) W czwartek wieczorem zaalarmowano miejscową straż pożarną. Ogień powstał w Hucie u gospodarza Walentyna, gdzie spalił się dom mieszkalny i chlew. Budynki te były pokryte słomą.

Ogień powstał prawdopodobnie z podpalenia przez dwóch włóczęgów, którym gospodarz odmówił noclegu. Policja jest na tropie podpalaczy. (cn.)

— **Gostyń.** (Z parafji.) Ks. kanonik Szrejbrowski, dotychczasowy proboszcz miasta Gostynia i parafji, został powołany na zaszczytne stanowisko kanonika poznańskiego oraz proboszcza Katedry Poznańskiej. W niedzielę, dnia 26 bm. odprawiał ks. kanonik o godz. 9 rano po raz ostatni mszę św. za parafjan, po której przemówił z ambony do licznie zgromadzonych wiernych. Zarząd parafji obejmuje w Gostyniu ks. dr. Nikodem Medlewski, prałat i szambelan, dotychczasowy kapelan J. Em. ks. kardynała-prymasa Hlonda.

— **Klecko.** (Niezwykły przypadek.) Do zagrody p. Furmanowicza Stanisława przywędrowała w tych dniach z pobliskich jezior dzika kaczka, prowadząc z sobą 8 kacząt, które dały się z łatwością pochwyć. (wo.)

— **Modrze,** pow. poznański. (Jubileusz Tow.) 25-lecie obchodziło 26 bm. najstarsze w parafji Kat. Tow. Robotników Polskich. Program uroczystości przewidywał wspólną spowiedź i komunię św. członków, powitanie gości, nabożeństwo,

# Na „wyspie męczenników“

Przybycie delegata papieskiego do Irlandji

Dublin, 23 czerwca. Dnia 20 bm. przybył do Dublina specjalnym statkiem z Boulogne s/Mer delegat Ojca św. na Kongres Eucharystyczny, J. Em. kardynał Lorenzo Lauri.

Na powitanie delegata do portu w Dun Laoghaire (Kingstown) przybyły dziesiątki tysięcy Irlandczyków. Cały rząd z prezydentem Irlandji De Valerą na czele wyszedł na spotkanie. — Wzdłuż portu ustawiły się oddziały wojska, gwardja we wspaniałych mundurach. Eskadry aeroplanów krążyły nad portem. Duchowieństwo irlandzkie z arcybiskupem Dublina dr. Byrne oczekiwało w porcie przybycia wysłannika Ojca św.

W chwili ukazania się w porcie statku z tysięcy piersi wyrwały się okrzyki radości, baterja oddała na cześć legatowi salwę honorową, a wojsko oddało mu honory królewskie.

Po zejściu na ląd legata papieskiego powitał w imieniu narodu irlandzkiego prezydent De Valera, a w imieniu duchowieństwa arcybiskup Dublina. Po powitaniach kardynał Lauri, któremu przez całą drogę towarzyszył prezydent De Valera wraz z ministrami, udał się procesjonalnie z Dun Laoghaire do Dublina. Na granicy miasta na specjalnie przygotowanym i udekorowanym miejscu powitał legat papieskiego lord-major Dublina, przyklekając i całując pierścień. W przemówieniu swem lord-major podkreślił gorące przywiązanie narodu irlandzkiego do Stolicy Apostolskiej, wyliczył dobrodziejstwa, które zawdzięcza papieżom Irlandja i jej cywilizacja, zaznaczając szczególnie pomoc przy utrzymaniu odrębności narodowej. Po przemówieniu lord-majora cała rada miejska, nie wyłączając radnych socjalistycznych, składała hołd kardynałowi-legatowi.

W odpowiedzi swej, wygłoszonej w języku angielskim, kardynał-legat dziękował narodowi irlandzkiemu za przywiązanie jego do wiary św., podniósł sławną przeszłość „wyspy męczenników“, wreszcie dał wyraz serdecznym uczuciom, jakie żywi Namiestnik Chrystusowy dla Irlandji.

Uroczystość powitania zakończyła się procesją do prokatedry Dublina, gdzie odśpiewano „Te Deum“. Całą drogę kardynał-legat kroczył wśród szpaleru kilkudziesięciu tysięcy dzieci, które kwiatami witały wysłannika Ojca św.

## Charakter uroczystości kongresowych — Kościół i państwo

Uroczystości międzynarodowego kongresu eucharystycznego w Dublinie zbiegają się w tym roku z obchodem 1500-lecia przyjęcia wiary chrześcijańskiej i początków państwa irlandzkiego. Biorąc pod uwagę jeszcze i tę okoliczność, że w r. b. po zwycięstwie wyborczym De Valery i objęciu przez niego rządów nastąpiło całkowite rozluźnienie związków państwo-politycznych z Wielką Brytanią, dochodzi do powyższych obu uroczystości święto odzyskania całkowitej niepodległości. Zniesienie przez parlament przysięgi na wierność królowi, odmowa wypłacenia dotacji do skarbu korony brytyjskiej, jest faktycznym uniezależnieniem się od in-

gerencji władz brytyjskich w sprawy narodu irlandzkiego. Dlatego obecny kongres eucharystyczny oprócz swego charakteru religijnego ma również i znaczenie polityczne, gdyż jednocześnie Irlandja święci w nim swe wiekopomne zdarzenia dziejowe. Podnoszonego faktu znamienne, że gubernator królewski Irlandji, którego władza właściwie ma dziś charakter dekoracyjny, nie został zaproszony przez komitet na kongres eucharystyczny. — Stało się to na życzenie rządu irlandzkiego.

Pobieżnie chociaż przyglądając się uroczystościom kongresowym w Dublinie, ludności irlandzkiej, zachowaniu się wszystkich warstw społeczeństwa, wystąpieniom prezydenta, rządu, wojska — łatwo każdy może stwierdzić, że religja w życiu Irlandji nie jest sprawą prywatną, ale przeniknięte jest nią całe życie publiczne narodu.

Dla wszystkich tych, co usiłują Kościołowi przeciwstawić naród, państwo, co wykazują sprzeczność celów i dążeń tych instytucji, najlepszą odpowiedź odwiecznego współzycia i współpracy Kościoła z państwem daje Irlandja. Bez filozoficznych i prawniczych dociekań, jaki jest zakres kompetencji Kościoła i państwa, tam życie samo je spoilo, a cierpienia i krew męczeska bohaterów narodowych były jednocześnie martyrologją wyznawców Kościoła powszechnego. Gdy patrzymy na dzieje Irlandji, przesuwamy się przed oczyma tyle analogii z Polską, a jednocześnie i tyle różnic w pojęciach na rolę Kościoła w życiu narodu i państwa.

W Dublinie pierwsze swe kroki skierowałem do redakcyj miejscowych pism. Proszę jednego z inteligentnych Irlandczyków, aby zaprowadził mnie do redakcji pisma katolickiego. Spojrzał na mnie zdziwiony.

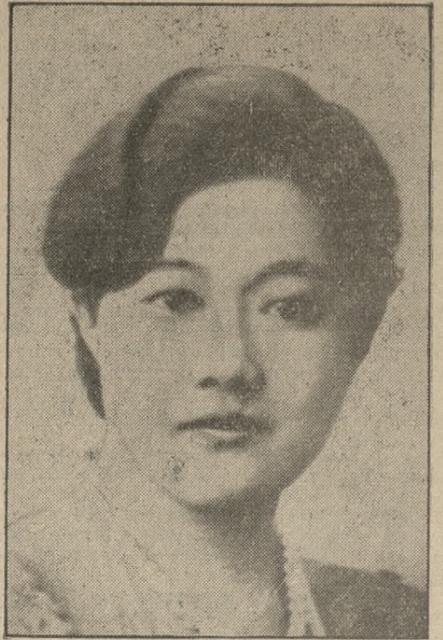
— U nas, w Irlandji, niema prasy niekatolickiej. Prasa irlandzka ma swe odcienia polityczne, ale cała jest katolicka. Zarówno jedna strona, t. j. rząd, jak i jego przeciwnicy, do walki politycznej nie wtracają momentów religijnych, gdyż jedni i drudzy są z przekonania i z życia szczerymi katolikami.

Trudno opisać entuzjazm, z jakim odnosi się ludność irlandzka do kongresu eucharystycznego i jego uczestników. Trudno też odtworzyć sceny wzruszające, jakie miały miejsce przy powitaniu legata papieskiego. Wylała się w nich cała wdzięczność narodu do Stolicy Apostolskiej za opiekę i pomoc udzieloną w walce z wynarodowianiem i wywłaszczeniem z ziemi praocjów. Inkwizycja protestancka, najstraszniejsza, jaką oglądały dzieje, nie zmogła narodu tylko dzięki jego przywiązaniu do wiary katolickiej. — Podkreślił, ten moment prezydent Irlandji Eammon de Valera w orędziu swem do narodu. Z drugiej strony Ojciec św. w liście apostolskim do kongresu dał wyraz przekonaniu Kościoła, że „Ireland is mother of heroes“ — Irlandja jest matką bohaterów.

Niezwykle skupienie i powaga odbija się na uczestnikach pielgrzymki. Brak znajomości języka angielskiego



Rewolucja wojskowa w Sjamie. Król Prajadhipok i małżonka jego, królowa Rambai Barni uwięzieni przez rewolucjonistów jako zakładnicy. Rewolucjoniści ogłosili, że wszelkie próby kontrrewolucji zagroziłyby życiu pary królewskiej.



u wielu uczestników kongresu z zagranicy, a wobec tego nie branie udziału w wielu referatach, zastępuje się nabożeństwami, kazaniem i referatami w języku narodowym dla każdej pielgrzymki zagranicznej. Dla pielgrzymki polskiej nabożeństwa odprawiają księża biskupi polscy, wygłaszając przy tem nauki. Naukę przygotowaną do kongresu wygłosił ks. Prymas Hlond.

Pozatem odbywają się zebrania z referatami wybitnych uczestników pielgrzymki, zarówno duchownych jak i świeckich.

Pielgrzymka polska spełnia również dobrze swe zadania propagandowe, informując inne narodowości o Polsce i sprawiając doskonale wrażenie swem wzorowym zachowaniem się.

Ks. ZYGMUNT KACZYŃSKI.

## Zagraniczne Seminarjum Duchowne

Dywan z pantery i „świadectwo chrztu“ pod Równikiem — Najciekawsza wystawa — Hojne fundacje na Seminarjum

Przed kilku dniami, z początkiem bieżącego tygodnia zmieniono dekorację okna wystawowego w księgarni św. Wojciecha na placu Wolności, a fakt ten zwrócił większą niż zwykle uwagę publiczności. Była to jedyna w swoim rodzaju dekoracja okna wystawowego tak rzadka i niespotykana, że warto o niej wspomnieć. Przez około miesiąc przed wspomnianym oknem wystawowym księgarni św. Wojciecha od rana aż do późnej nocy zatrzymywały się tłumy ludzi i podziwiali złożone tam egzotyczne przedmioty. Z napisów wynikało, że był to dar ks. prof. Posadzego na zagraniczne seminarjum duchowne w Poznaniu. Przedewszystkiem zwracał uwagę wielki dywan zrobiony ze skór 30 lampartów, upolowanych przez kolonistów polskich w prerjach południowej Ameryki nad Słodką Rzeką. Na tle niezwykłego dywanu złożone były różne przedmioty ze zbiorów ks. prof. Posadzego zgromadzone w różnych krajach Południowej Ameryki począwszy od Brazylii, aż po Paragwaj. Dużo skór egzotycznych zwierząt po części upolowanych przez kolonistów polskich, którzy przed laty wielu wylegali z ojczyzny za chlebem, dalej łuki, strzały indyjskie, rzadkie oazy motyli, minerały i skóry zmiji jadowitych. Z osobistych przedmiotów pamiątkowych ciekawy był obraz ze świadectwem chrztu pod Równikiem na którym wyobrażone było symboliczne bóstwo mórz głębokich i niezbadanych Neptun. Ciekawe te zbiory zgromadzone podczas wyprawy misyjnej wśród Polaków w krajach Południowej Ameryki w roku 1930/31 ofiarował ks. prof. Posadzy na rzecz zagranicznego seminarjum duchownego w Poznaniu, które w niezadługim już czasie zgromadzi w swych murach kapłanów zajmować się mających misjonarską pracą duszpasterską wśród rozrzuconego zagranicą wychodźstwa polskiego. W myśl intencji ofiarodawców ks. prof. Posadzego, przedmioty ze zbiorów otrzymają jako upominki osoby, które złożą hojniejszy dar na zagraniczne seminarjum duchowne. Będzie to dowód, czy też akt wdzięczności.

Przy tej sposobności należy wspomnieć, że na rzecz zagranicznego seminarjum duchownego w Poznaniu płyną liczne ofiary. Ofiary wpływają nie tylko z kraju, ale składają je także liczni Polacy z zagranicy. Trudno by wszystkich było wyliczyć, zwłaszcza, że byłoby to wbrew intencjom pewnych ofiarodawców. Między innymi pani M. z Poznania na rzecz seminarjum ofiarowała wspaniałą kamienicę, a p. hrabina Potulicka darowała swą rezydencję w Potulicach obowiązując się do utrzymywania mieszkających tam nowicjuszy. Ofiary składane można do Kancelarii Prymasa Polski.

Celem przysporzenia funduszy na budowę seminarjum zagranicznego utworzyły się dwa komitety honorowe, do których wchodzi najwybitniejsze osobistości. Komitet Zagraniczny, którego przewodniczącym jest wielki orędownik sprawy polskiej mistrz Ignacy Jan Paderewski, jest złożony z przedstawicieli najwybitniejszych w każdym kraju, w którym jest wychodźstwo polskie. Jak wiadomo wychodźstwo polskie rozproszone jest po całym prawie świecie. Z tego też powodu każdy kraj ma w komitecie zagranicznym po jednym tylko przedstawicielu.

Na czele Komitetu Krajowego stanął J. Em. ks. kardynał Prymas, a członkami Komitetu są najwybitniejsze jednostki naszego społeczeństwa.

Budowa zagranicznego seminarjum duchownego w Poznaniu jest już rozpoczęta. Fundamenty już są położone, a gmach ten stanie w historycznym miejscu przy starym korycie Warty w pobliżu Archiwum Archidiecezjalnego przy ul. Lubrańskiego w rejonie Wyspy Tumskiej. W tym roku nie będzie się prowadzić już dalszych prac, a wiosną przyszłego roku podejmie się prace na nowo i w ciągu lata gmach doprowadzony będzie pod dach. W 1934 roku nastąpi jego wykończenie.

Na rzecz zagranicznego seminarjum duchownego w Poznaniu, wpłynęło jeszcze bardzo symboliczny grosz. Ks. prof. Posadzy, autor zajmujących korespondencyj z życia rodaków naszych w Południowej Ameryce i znany prelegent opisał swe wrażenia w osobnej książce, która ukaże się może już za miesiąc na półkach księgarskich pod tytułem: „Szlakiem Pielgrzymów“. Całkowity dochód z tego wydawnictwa, które zapewne cieszyć się będzie wielkim powodzeniem, przeznaczają autor „Szlakiem Pielgrzymów“ na fundusz budowy zagranicznego seminarjum duchownego. (kl)

## Ulgi kolejowe

dla nauczycielstwa szkół prywatnych

Na skutek starań zarządu głównego T. N. S. W. ministerstwo komunikacji zarządzeniem z dnia 18 b. m. przyznało uczestnikom kursów wakacyjnych dla nauczycielstwa szkół średnich, zakładów kształcenia nauczycieli oraz szkół zawodowych, organizowanych z zezwolenia ministerstwa oświaty, ulgę taryfową 50 proc. w drodze powrotnej z kursu.

Zapisz się na członka wspierającego T. G. L., roczna składka 12 zł. kwartalna 3 zł.



„Królowa przedmieścia“ wkroczyła wczoraj na scenę Teatru Polskiego z prawdziwym stu procentowym triumfem. Z entuzjazmem wczorajszego publiczności sądząc, jesteśmy pewni, że przemili ten wodewil w nowej wspaniałej szacie długo królować będzie na scenie Teatru Polskiego. Powyższe zdjęcie przedstawia nam scenę zbiorową z aktu III.



Zespół lekkoatletów wiedeńskich, którzy zmierzą się jutro z reprezentacją Poznania, złożyli dziś wizytę redakcji pisma naszego; sfotografowani na tle jednego z samochodów naszych wydawnictw, na dziedzińcu „Drukarni Polskiej”. Czwarty od prawej w rzędzie stojących (nie licząc tych na stopniach samochodu) (wiceprezes POZLA p. Stróżyk, szósty p. konsul dyr. Mrozowski, ósmy kierownik ekspedycji p. Rosenfeld.

## „Cienie“ mężów stanu w Lozannie

Obecni na konferencji w Lozannie premierzy i ministrowie różnych państw mają swoje nieodstępne „cienie”. Odbywają one wycieczki, spacerują, zbierają się na tarasach kawiarni, tak swobodnie i bez przymusu, jakgdyby byli zwykłymi, przeciętnymi turystami, którzy zawitali do Szwajcarii dla spędzenia wakacji na łonie przyrody.

Swobodę tę i spokój, z jakim oddają się zajęciom politycznym, zawdzięczają jednak dyplomaci i politycy opiece, jaką rozciągają nad każdym ich krokiem towarzyszące im nieodstępne „cienie”.

Służba bezpieczeństwa została na czas trwania konferencji lozańskie zorganizowana tak troskliwie i przemyślnie przez policję szwajcarską w porozumieniu z detektywami, wydelegowanymi przez rządy państw, biorących udział w konferencji, iż każdy obcy przybysz jest po kilku godzinach pobytu w Lozannie jaknajdokładniej zarejestrowany w centrali policyjnej.

Najznakomitsi detektywi europejscy są w Lozannie tak samo popularni i znani, jak osobistości polityczne, które osłaniają i ochraniają swoim „cieniem”.

Każdy z obznajmionych ze składem konferencji wie, iż tegi i krey jejomoc, który nie odstępuje ani na krok Mac Donald, to inspektor Renshaw ze Scotland Yardu; każdy z wtajemniczonych wie, że

jejomoc z siwą bródką o żywych, biegających oczach, to Monsieur Sisteron, inspektor Sureté Generale, który „opiekuje się” pp. Tardieu czy Herriot. Minister spraw zagranicznych Italji, signore Grandi, ma dwa takie „cienie”, dwóch olbrzymich, herkulesowej budowy opiekunów, którzy z niespokojnym i badawczym wyrazem twarzy towarzyszą mu w każdej wycieczce.

W ciągu kilkotygodniowego pobytu w Lozannie poznali się wszyscy: dyplomaci, sekretarze, dziennikarze, detektywi. Wszyscy znają wszystkich z widzenia. Dyskretnym uśmiechem witają detektywi znanych im z widzenia dziennikarzy, którzy uganiają się za dyplomatami i premierami, aby wyłowić jakąś informację, jakieś słówko, zdanie dla swego pisma. Ale oczy ich i twarz nabierają natychmiast niespokojnego wyrazu, gdy spostrzegą jakąś nieznaną figurę, kogoś, kogo ich pamięć i obserwacja nie zarejestrowały w szeregu spotykanych i oglądanych codziennie.

A trzeba przyznać, iż „cienie” mają ciężkie życie w uroczej Lozannie, rozrzuconej na wzgórzach. Muszą od wczesnego ranka do późnego wieczora upędać się i gnać za swoimi protegowanymi. Dobrego zdrowia i wytrzymałości nieładna wymaga służba „cienia” na tak odpowiedzialnym stanowisku. Or.

## Amerykańscy przemytnicy alkoholu żalą się...

Londyński dziennik „News Chronicle” zamieścił wielce charakterystyczny wywiad z jednym z wybitniejszych szmuglerów alkoholu w Stanach Zjednoczonych. Wywiad ten rzuca snop światła na sposoby i metody działania bootleggerów, a zarazem wyjaśnia opozycję, z jaką spotyka się teraz tak silnie ustawa o prohibicji.

„Średniego wzrostu jegomość, łysawy, o niespokojnych, niebieskich oczach. Ubrany elegancko, nie wyróżnia się pozornie niczym z tłumu przeciętnych nowojorko-  
ków.

— Czy to policja uniemożliwia wam pracę?

— Policja? Bynajmniej, nie rusza nas, dopóki płacimy regularnie „protekcję”.

— A cóż to jest „protekcja”?

— Przypuśćmy, że ma pan zamiar otworzyć w New - Yorku „speakeasy”. Przyjdzie do pana policja. Jeśli pan zna rzemiosło i tricki, uda się pan do „taksatora”.

— Taksator?

— Tak, każda dzielnica ma swojego taksatora. Nie jest to policjant, ale współpracuje z policją. Przyjdzie na miejsce z panem i powie, ile ma pan zapłacić. Zależnie od rodzaju i typu zakładu, opłata będzie wynosiła od 100 do 250 dolarów tygodniowo.

— A agenci prohibicyjni?

— Ci są tańsi, 100 do 150 dolarów miesięcznie wystarczy; sami się zgłaszają po odbiór wynagrodzenia.

— Ale skoro sprawa jest tak prosta i łatwa, czemu policja urządza jednak obławę i rewizje w lokalach „speakeasy”?

— Oprócz placących regularnie „protekcję” są także i źli płatnicy, którym zły stan interesów nie pozwala na wykładanie co tydzień tylu dolarów. Kto nie płaci, kto się spóźnia — idzie do paki.

— Czemu jednak robi się wstępy tym, którzy chcą wejść do widzianych dobrze „Speakeasy”?

— W naszej korporacji jest teraz moc podejrzanych typów, nie bootleggerów, lecz bandytów, gangsterów. Pełno ich w N. Yorku. Nabyłem pewnego razu 75 butelek Cherry i Benedykty — cóż się okazało?

— W butelkach był syrop zamiast likieru. Albo znów taka historia: rzekomy bootlegger umawia się ze mną o dostawę 11 skrzynek wina pod wskazanym adresem. Ładuję je na samochód, wiozę przez miasto i odstawiam do umówionego garażu. Tu rzuca się na mnie jakiś zbroj, a dwaj inni wyladują tymczasem skrzynie z auta.

„Wiej z twojem autem!” — mówi zbroj z

rewolwerem w garści. Cóż zrobić?! zwiadem jaknajprędzej.

— Rzekomy bootlegger był zatem bandytą?

— Niestety. W naszym rzemiosle zetraca się już uczciwość. Zadużo much kręci się przy tym miodzie. A przytem prawo nie broni nas przed wyzyskiem i rozbojem. Nie, szanujący się bootlegger nie może już pracować w New - Yorku.

— Wyjedzie pan z New - Yorku?

— Tak, gdy tylko sprzedam resztę zapasu, jaki mam jeszcze na składzie, wynajmę samolot i udam się do Cincinnati. A może chce pan kupić odemnie skrzynkę gin'u? ... H. K.

## Szkoda, że nie jestem prawnikiem Trombety!

Taki okrzyk wyda dziś niewątpliwie kto przeczyta poniższą wiadomość.

Oto r. 1620 baron Antonio Trombetta, zamożny szlachciz z Kalabrii rodem, zabijaka i utracuz, postanowił odpokutować za grzechy. Wybudował tedy kaplicę przepiękną w Montebello i darował kościółowi rozległe dominja, przynoszące wielkie dochody. Po śmierci barona dominja należała przez czas jakiś do diecezji, lecz po upływie stu lat przeszły na własność państwa.

Otóż w trzysta lat później, — czyli w r. 1920 na ręce prokuratorji w Kalabrii wpłynęła skarga wydziedziczonych spadkobierców barona Trombety, a właściwie prawników spadkobierców. Żądają oni od skarbu włoskiego zwrotu w gotówce majątku barona Trombety, doliczają procenty od kapitału za okres 3-ch wieków. W sumie wynosi to niemięcej nie więcej, tylko pięć miliardów lirów.

Ponieważ dwadzieścia lat temu wpłynęła pierwsza petycja rodziny Trombety, więc archiwa sądowe na Sycylii, zapełniły się stosem dokumentów odnoszących się do zawilej sprawy. Od roku 1910 do 1932 trybunały w Cantazaro, Milazzo, Reggio Calabro kilkakrotnie uznawały słuszność pretensji, siedemdziesięciu dwóch panów Trombety, lecz za każdym razem sąd apelacyjny wydawał wyrok nieprzychylny.

Siedemdziesięciu dwóch spadkobierców straciło już nadzieję odzyskania schedy po „strasznym dziaduniu”, lecz w ostatnich dniach maja nadeszła wieść od ministerstwa skarbu, że rząd włoski gotów jest wpłacić poszkodowanym spadkobiercom jeden miliard i trzysta milionów lirów pod warunkiem, że zrzekną się praw do pozostałego majątku.

Słowem mają zadowolnić się miliardem, zamiast pięcioma. Ponadto winni prze-

znaczyć pięć procent od kapitału na cele dobroczynne.

Uradowani spadkobiercy niewierzyli własnym oczom, gdy im adwokat przedstawił pismo ministerstwa. Ponieważ nigdy w życiu miljarde nie oglądali, więc bez wahania zrzekli się pretensji do pięciu miliardów, w które i tak nie wierzyli. Zgodzili się też obdarować instytucje dobroczynne i zapłacić wszelkie podatki. Każdy z nich otrzyma do ręki sześć milionów złotych, (licząc w polskiej walucie). Suma nie do pogardzenia, tembardziej, że panowie Trombetti klepali biedę.

Można sobie wyobrazić jakie wrażenie wywarła cała sprawa na mieszkańcach Sycylii. Nikt o niczem innem nie mówi, robotnicy zajęci pakowaniem pomarańczy, porzucają gromadnie pracę w winnicach — pustki, wszyscy ciągną procesjonalnie do siedziby panów Trombety, którzy jako poczciwi Sycylijczycy powinni teraz obdarować rodaków.

## Jak Karolcia figlowała

W Berlinie mieszka swawolna Karolcia, która pewnego pięknego poranku postanowiła sobie zabawić się kosztem własnej liczebnej rodziny. Pomysł figla zrodził się w jej głowie podczas uroczystej biesiady z okazji jej własnych zaręczyn, kiedy to, widząc dostojne postacie ciotek i wujków, siedzących w pontyfikalnym nastroju przy suto zastawionym stole, postanowiła wyprowadzić ich z równowagi ducha.

Następnego wieczora, kiedy w kamienicach śródmieścia pogasły światła sześć bogobojnych, mieszczańskich rodzin zasympioło słodko pod puchowemi pierzynami, dał się słyszeć we wszystkich domach dzwonek telefoniczny i młody głosik kobiecy zawołał ostrzegawczo:

— Proszę nie zbliżać się do okien, za chwilę będzie strzelanina.

Wobec ciągłych zamieszek politycznych, wiadomość ta wydała się zupełnie prawdopodobna, to też wszyscy krewniacy zerwali się, jak na komendę z ciepłych łóżek i powybiegali do kuchni, które, jak wiadomo, posiadają okna od podwórka. Po dwu godzinach smiertelnego oczekiwania dzwonek zadzwieczał. W nadziei, iż nadejdą uspokajające wieści, najodważniejsi przedostali się chyłkiem do aparatu i usłuszełi jeszcze gorzszą wiadomość:

— Nie wychodźcie do przedpokoju, bo tam chychają bandyci. Policja za chwilę przybędzie na pomoc.

Śmiałkowicie przy telefonie pozostali, oczywiście, nieporuszeni, reszta rodziny przenocowała w kuchni bez wieści nie śmiejąc wychylić nosa ze swej fortecy.

Było już widno, kiedy rozległ się telefon po raz trzeci, tym razem zapytując wesoło: — A co, udał się figiel? Jak się wam spało tej nocy?

Można sobie wyobrazić, jakie gromy spadły na główkę psotnicy. Mniej wyrozumiali członkowie rodziny posunęli się nawet do tego stopnia, iż zaskarżyli złośliwą krewniaczkę do sądu, który zaopiniował, że choć w myśl przysłowia „dobry żart, tyńta wart”, figielek panny Karolci będzie ją kosztował 50 marek grzywny.

## Romejko, czyli pierwsza agencja wycinków gazetowych

Romejko — to nazwisko było w Ameryce przez długie lata symbolem pewnego określonego zawodu. Romejko, emigrant rosyjski, założył pierwszą na świecie prasową agencję wycinków.

„I romejke, you romejke”... (Ja romejkuje, ty romejkujesz), to oznaczało w potocznej mowie: „Ja zakładam agencję wycinków”...

Na czem taka agencja polega, wiedza dziś wszyscy: każdy zaobonowany (polityk, literat, aktor, wybitny przemysłowiec, sportowiec — słowem człowiek, o którym piszą w gazetach) otrzymuje z agencji wszelkie wycinki z prasy, gdzie choćby najbardziej przelotnie wspomniano jego nazwisko.



Śpieszmy na Wystawę plakatów wojennych! Bogata, ciekawa i pouczająca! Otwarta codziennie od 10 do 19, przy ul. Marsz. Focha, narożnik Bukowskiej.

Henryk Romejko założył pierwsze takie biuro w r. 1881 w Londynie, poczem po dwóch latach przeniósł się do Ameryki, uczyniwszy z niego olbrzymie przedsiębiorstwo.

Już po upływie paru lat w firmie Romejki siedziało 60 dziewcząt, pochyłonych nad 1090 dziennikami i 5 tysiącami czasopism i wybierało wycinki dla 7 tysięcy klientów; dziewczęta zakreślały jedynie odnośne urywki kolorowym ołówkiem; wycinali je specjaliści chłopcy, umieszczając w poszczególnych kartotekach.

Opowiadano w Ameryce, że firma Romejki przysłała Lindberghowi po jego przełecie przez Atlantyk cały wagon wycinków do domu. Rekord osiągnął komitet rocznicy Waszyngtona, któremu agencja w jednym miesiącu przysłała 40 tysięcy wycinków, dotyczących się działalności tego komitetu.

Istnieją w Ameryce ludzie, którzy od lat abonują agencję, nigdy nie otrzymali jeszcze ani jednego wycinka. Ale kto wie? może opłacił im się dawać 5 dolarów miesięcznie dla upewnienia się, że nie piszą o nich w gazetach.

Praca dziewcząt wycinających w firmie Romejki jest trudna, wymaga ogromnej pamięci i wielkiej wprawy.

Nic dziwnego, że zdarzają się niekiedy, nawet dość komiczne pomyłki.

Pewien pan nazwiskiem Levy otrzymany, wał długi czas wszystko co się dotyczyło ściągania podatków, co po angielsku brzmi „tax levy”. Związek hodowców oliwek dostawał wycinki, w których pisano o aktorze imieniem Olive Thomas, itp.

Naogół jednak, Romejkiowie wyświadczyli wiele przysług obywatelom, ułatwiając im życie.

Obecnie w gazetach amerykańskich ukazała się wiadomość, że ostatni z Romejków Albert wycofał się z interesów, sprzedał firmę Towarzystwu akcyjnemu, nazwisko Romejków zniknie z horyzontu.

## Żyd pośrednik

W mieście naszym pośredniczy w rozmaitych interesach Żyd Gorson ze Słupcy, którego rysy w niczem nie zdradzają pochodzenia semickiego. Doskonale to ułatwia Gorsonowi uprawianie tego procederu.



Kelnerzy trenują się w wesołym „sporcie”. Popisy sportowe klubu genewskiego, które odbędą się w przyszłym miesiącu, zawierają kilka nowych biegów kelnerów i kucharzy. Na powyższym zdjęciu widzimy właśnie kelnerów wielkich hotelów londyńskich podczas treningu.

## Kongres Bractw Kurkowych w Katowicach

Katowice, w czerwcu 1932. Polski Górny Śląsk — obchodził wielkie święto Braci Kurkowej, która zorganizowana w Zjednoczeniu Bractw Kurkowych, zjechała się do Katowic z okazji 10-lecia istnienia Zjednoczenia. W celu uczczenia dziesięciolecia, zwołany został do Katowic ogólnopolski Kongres Bractw.

Już od soboty zjeżdżać się zaczęły do Katowic liczne delegacje bractw z całego kraju oraz zarządy bractw z sztandarami. W niedzielę rano przybyła delegacja Bractwa z bohaterskiego Lwowa, w pięknych, polskich kontuszach, podziwiana i żywo oklaskiwana w pochodzie przez obywatelstwo Katowic.

Z Poznania i z Wielkopolski w nocy przyjechało przeszło 100 delegatów. Poznańska delegacja przywiozła ze sobą wspaniałe, dużych rozmiarów wieniec, który złożono na grobie Nieznanego Powstańca w Katowicach.

W niedzielę o godz. 6 rano — przeciagnęła przez miasto orkiestra policyjna, urządzając t. zw. pobudkę. — Punktualnie o godz. 8 rano delegaci Kongresu zbrali się na placu Wolności w „Sali Śląskiej”, skąd o godz. 9 ruszył malowniczy pochód, w liczbie około 1000 delegatów wraz z gośćmi, ul. 3 Maja przed ratusz, gdzie do pochodu przyłączyli się goście honorowi, członkowie prezydium Zjednoczenia.

Następnie udał się pochód do katedry św. Piotra i Pawła. Uroczyste nabożeństwo na intencję Zjednoczenia odprawił proboszcz ks. kan. Mathea, a podniósł kazanie wygłosił członek Bractwa katowickiego ks. prob. Ścigała z Boguic. Podczas mszy św. artyści Teatru Polskiego w Katowicach wykonali pienia nabożne przy akompaniamencie orkiestry.

Po nabożeństwie rozwinął się imponujący pochód, witany po drodze przez tłumy publiczności — który udał się na pl. Wolności, gdzie poszczególne delegacje zamiejskowe, a szcze-

gólnie lwowska i poznańska, oraz zarząd Zjednoczenia, złożyli piękne wieniec na płycie Nieznanego Powstańca.

Następnie pochód, przedelflowawszy przed władzami, udał się do Teatru na uroczystą akademję.

Przy szczerze zapełnionej sali Teatru Polskiego, uczestnicy Kongresu wysiuchali „Poloneza”, wykonanego przez „Ognio” katowickie. Następnie artysta Teatru Polskiego, p. Karasiński wygłosił Zelechowskiego: „W dni wielkie i świąteczne”.

Akademję zagał prezes katowickiego bractwa, p. inż. Widuch, witając delegatów i gości. Z kolei zabrał głos prezes Zjednoczenia, p. St. Maciejewski z Poznania, który powitał reprezentantów władz, oraz gości Kongresu, między in. marszałka Wolnego, p. Chmielewskiego, prezesa R. M. m. Katowic, dyr. Piechulka itd.

Poczem chór mieszany „Ognio” wykonał „Pieśń górnika i hutnika polskiego”, a po odegraniu „Marsza Strzelców” wzniesiono okrzyk na cześć Nacji Rzeczypospolitej.

Po akademji udali się delegaci na wspólny obiad do „Sali Śląskiej”, podczas którego wygłoszono szereg toastów. W czasie obiadu prezes Zjednoczenia p. Maciejewski wręczył Bractwu Mikołowskiemu dyplom zasługi za pracę około rozwoju Bractwa.

Po obiedzie udano się w pochodzie do Strzelnicy. Na ulicach, któremi pochód kroczył, publiczność serdecznie witała braci z Poznańskiego i z Lwowa.

Na strzelnicy jako pierwszy dał strzał do tarczy na cześć Prezydenta R. P., król Zjednoczenia, p. Tyrchan z Torunia. Następnie prezes Zjednoczenia, p. Maciejewski strzelił na cześć armii, a prezes okręgu śląskiego, dr. Reszka na cześć króla Zjednoczenia.

Popołudniu odbył się w Parku Kościuszki koncert połączony z zabawą ludową.

## Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej a wojsko

(KAP.) Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej (SMP) pracują rzeczywiście wszechstronnie. Dowodzą tego coraz nowe przyczynki.

Jedną z dziedzin, którą SMP męskie szczególnie się interesują, to przygotowanie członków do przyszłej służby wojskowej. Polega ono na uprawianiu wychowania fizycznego a w szczególności ćwiczeń przysposobienia wojskowego. Ilustrują to dane statystyczne z roku 1930. Według sprawozdania centrali 32 830 młodzieży pracowało w 1 669 specjalnych kółkach wychowania fizycznego, a 16 161 członków uprawiało przysposobienie wojskowe w 1 022 kółkach. Przez obozy w f. i p. w. w 1930 r. przeszło 1 027 członków SMP.

Niezależnie od ćwiczeń w SMP odbywają się wykłady o wojsku polskim, o służbie wojskowej oraz o obowiązkach żołnierza względem Boga, ojczyzny, rodziny, społeczeństwa — o życiu moralnym w koszarach itp. — Wreszcie przed samem odejściem poborowych do wojska SMP urządzają specjalnie uroczyste zebrania, na których żegna się nie tylko odjeżdżających członków SMP ale i poborowych z pośród młodzieży niezorganizowanej.

SMP nie zrywa też kontaktu ze swymi członkami, przebywającymi już w koszarach. Pozostali druhowie pisują do nich, posyłają im pisma organizacyjne, pamiętają o podarkach na gwiazdkę itd. W tej trosce o swych poborowych przejawia się wielkie zrozumienie jakie SMP ma dla spraw wojskowych. Wojsko należy do narodu. Żołnierz będzie takim, jakim go wychowa rodzina, Kościół, szkoła, organizacja, społeczeństwo. W tej pracy wychowawczej SMP chce spełnić przypadający mu udział — a spełnia go w myśl swojej ideologii: chce wychować wzorowy typ żołnierza-katolika.

Obecnie doniosły krok na tym polu uczyniła centrala SMP, Zjednoczenie Młodzieży Polskiej w Poznaniu, wydając książkę p. t. „Życie Żołnierza”. Autorem jej jest ks. dr. Karol Milik, em. kap. Wojsk Polskich, który przez długie lata kontaktu z żołnierzami poznał znakomicie warunki ich bytu, opisując w swej książce nadzwyczaj barwnie, zajmująco i z żołnierskim zacięciem dole i niedole życia koszarowego. Celem książki jest ułatwienie poborowym przeprowadzenia formalności związanych ze służbą

wojskową, a następnie udzielenie żołnierzom odpowiednich wskazówek praktycznych i rad etycznych. Ks. dr. Milik wyraźnie wskazuje na prawa, jakie według regulaminu wojskowego ma żołnierz polski jako katolik i jak prawa te powinien wykorzystywać dla dobra swej duszy — a następnie przedstawia obowiązki, jakie ma żołnierz-katolik. Powinien on służbę swą wykonywać lepiej niż inni, albowiem motorem jego postępowania winny być pobudki religijne. Powinien być apostołem prawdy i czynu katolickiego. Zwłaszcza członek SMP w wojsku powinien pamiętać o obowiązku apostołstwa, chociaż chwilowo nie wiąże go faktyczna przynależność do organizacji.

„Życie Żołnierza” odda poważne usługi Państwu przygotowując żołnierzom dzielnych nie tylko sprawnością fizyczną, ale i tężyzną duchową, która w krytycznych momentach życia zarówno prywatnego jak i publicznego, odgrywa wszelką rolę decydującą.

### 20-lecie

#### S. M. P. Poznań-św. Łazarz

Wieczornica Koła Seniorów Łazarskich

Z okazji 20-lecia istnienia Stow. Młodz. Polskiej pod wezwaniem św. Stanisława Kostki na św. Łazarzu, odbył się w niedzielę uroczysty obchód.

W kościele M. B. Bolesnej na Łazarzu, w obecności licznych delegacji towarzystw parafji łazarskiej z Sokółem na czele, odprawił na intencję Stow. nabożeństwo b. patron S. M. P. — Łazarz ks. dyr. Woźkowski, a kazanie wygłosił również b. patron obchodzącego rocznicę Stowarzyszenia, ks. kanclerz Jedwabski. Pienią uroczyste wykonał chór parafjalny pod dyrekcją członka S. M. P. p. Chruszczyńskiego.

Uroczystości wstępne rozpoczęły się już w sobotę wieczorem. Odbył się capstrzyk ulicami miasta i apel ku czci poległych podczas wojny członków łazarskiego S. M. P., na dziedzińcu kościelnym. Podczas capstrzyku przygrywała muzyka Komitetu Towarzystw.

Po nabożeństwie, niedzielnym — udano się w pochodzie, z orkiestrą na czele do sali Ogrodu Zoologicznego, gdzie odbyło się zebranie jubileuszowe.

Zagał je patron Stowarzyszenia ks. Wyrwicki, a przewodnictwo powierzo-

no honorowemu patronowi okręgu poznańskiego S. M. P. ks. prałatowi Prądzyńskiemu. Na sekretarza powołano p. Perza. Ponadto w skład prezydium weszli m. in. pp.: dyr. Związków Tow. S. M. P. ks. Michalski, ks. kanclerz Jedwabski, ks. dyr. Woźkowski i p. Zieglerowa.

Sprawozdanie za okres 20-lecia wygłosił prezes łazarskiego S. M. P. p. Czekalski. Uroczystą chwilą zebrania było wręczenie dyplomów zasłużonym członkom Stowarzyszenia. Odnaczenia wręczył po krótkim przemówieniu ks. Wyrwicki jako patron.

Dyplomy otrzymali: ks. proboszcz Gorgolewski, Stanisław Hartman i Edmund Kaczmarek, oraz rodzina po gorliwym członku koła opiekunów śp. Sternalu. Członkami honorowymi mianowano p. Witalisa Dorożalę i Wiktora Chruszczyńskiego.

Szereg przemówień gratulacyjnych świadczył o życzliwości i uznaniu jakim się cieszy łazarskie SMP. Przemawiali przedstawiciele wszystkich towarzystw łazarskich, dalej przedstawiciele licznych parafjalnych stowarzyszeń Młodzieży Polskiej i Młodych Polek w Poznaniu. W serdecznych słowach złożył życzenia dyrektor Związku S. M. P. ks. Michalski i delegat poznańskiego okręgu p. Lercz.

W imieniu odznaczonych przemówił krótko p. Chruszczyński. Nadeszły liczne pisma gratulacyjne, m. in. od ks. kanonika Jarosza, p. Potworowskiego z Goli, przewodniczącej Nar. Org. Kobiet p. pulk. Krzyżagórskiej i łazarskiego komitetu T. C. L. Uroczyste zebranie urozmaiciły liczne popisy wokalne i muzyczne. Okolicznościowy hymn ku czci św. Stanisława Kostki na 20-lecie i wiązanek pieśni S. M. P. do słów Leszczyńskiego opracowane na chór przez p. W. Dorożalę odśpiewał chór męski koła seniorów pod batutą autora. Część muzyczną wykonała orkiestra Stow. pod kierunkiem p. G. Nowaka, a deklamację chórową „Na Anioł Pański” Tetmajera, wykonali członkowie Stow. pod kierunkiem artysty Teatru Nar. p. Drewicza. Występy te oklaskiwano gorąco.

Na zakończenie przemówił w serdecznych słowach ks. prałat Prądzyński, apelując do młodzieży, by stała wiernie w służbie pod sztandarem Krzyża i Orła Białego. Pieśnią zakończono podniosły obchód.

Z okazji rocznicy koła seniorów zorganizowano wieczornicę w sali Ogrodu Zoologicznego. Złożyły się na nią występy chórów pod kierunkiem p. W. Dorożalę, orkiestry pod kierunkiem p. Nowaka i przedstawienie sztuki: „Na pochyłości”. Po wieczornicy odbyła się zabawa familijna. (kl)

### Jubileusz

#### Związku Chrześcijańskich Kupców Podróżujących

W obecnych czasach ciężkiego kryzysu gospodarczego i ogólnego przygnębienia cieszyć się należy z każdej uroczystości, która daje sposobność do dumnych i radosnych rozpamiętywań.

Taką uroczystością wybitnie narodową i polską, pełną chwały i zasługi stanie się w dniu św. Piotra i Pawła obchód 25-lecia Związku Chrześc. Kupców Podróżujących i Przedstawicieli Handl. Rzpłitej Polskiej w Poznaniu. Dokładnie bowiem 25 lat temu garstka narodowo uświadomionych kupców podróżujących na ziemiach zachodnich odważyła się opuścić szeregi wszechmocnego wówczas „Verein Reisender Kaufleute” i założyć własny związek, a nawet przystąpić, dla zamianifestowania swej polskości zagranicą, do międzynarodowego związku w Paryżu — i to w czasach najzacieklejszej walki rządu pruskiego i hakaty z polskością. Nie pomogły ani zakusy wynarodowienia w postaci lukratywnych posad, ani też groźby i szykany organizacyjne — związek raz powstały nie tylko utrzymał się w zaborze pruskim, nie tylko przetrwał wojnę światową, ale doczekał się, jako jedno z ostatnich i niezbędnych ogniw w łańcuchu gospodarczego usamodzielnienia się Polski, odrodzenia się Ojczyzny.

W związku z uroczystością ukazała się piękna monografia jubileuszowa, która z pożytkiem może przeczytać nie tylko każdy gospodarzo zainteresowany Polak, ale i każdy obywatel, albowiem są to w skrócie dzieje jednej z najpoważniejszych organizacji polskich za czasów zaboru niemieckiego, oparte na archiwalnych studjach. Nie ulega wątpliwości, że mimo trudnych czasów kryzysu gospodarczego, który zwłaszcza kupcom podróżującym silnie dolega, stanie się ten jubileusz 25-

lecia chwilą prawdziwego natchnienia i wiary w lepszą przyszłość.

Program uroczystości jest następujący: O godz. 9 odbędzie się msza św. w kościele Matki Boskiej przy ul. Wronieckiej. Po nabożeństwie w sali restauracji „Boulevard” na pl. Nowomiejskim odbędzie się spotkanie koleżeńskie, a o godz. 11 przewidziane jest rozpoczęcie uroczystości jubileuszowych, które zagał p. Matuszak jako prezes Związku. Sprawozdanie jubileuszowe z 25-letniej pracy związkowej przedłoży sekretarz związku p. Kerker. Ponadto odbędzie się wręczenie dyplomów, referat p. red. Grudzińskiego, śpiewy chóru Arion i występ orkiestry. Uroczystości zakończą się zabawą w ogrodzie rest. „Boulevard”.

## Połączenie związków kas chorych

Jak donoszą, w dniach najbliższych rozważana będzie sprawa zamierzonego połączenia okręgowych związków kas chorych i ogólnopolskiego związku kas chorych w jedną organizację pod nazwą „Związek Kas Chorych”. Połączenie to ma na celu oszczędności budżetowe. W sprawie tej odbędzie się specjalna konferencja w ministerstwie pracy i op. społ.

## Z Cechu cukierniczego

Cech mistrzów cukierniczych odbył w lokalu pana Boesa swe zarządowe zebranie, na którym starszy cech p. Łuczak, przedstawił konieczność utworzenia wydziału czeladniczego.

Poza tem zdał także sprawę z odbytej pomyślnie konferencji w inspektoracie pracy. Dotąd bowiem cukiernicy zatrudniający dwóch czeladników, zobowiązani byli dodatkowo przyjmować na dwa dni w tygodniu jednego bezrobotnego cukiernika, placąc mu za te dwa dni 30 zł.

Na odbytej w tych dniach konferencji, starszy cech p. Ł. wykazał, że cukiernicy pod żadnym względem nie będą mogli w dalszym ciągu nałożonego haraczku opłacać z uwagi na bardzo trudne położenie w zawodzie cukierniczym. Po dłuższych targach doszło do uzgodnienia poglądów, że na rzecz bezrobotnych cukierników mistrzowie płacić będą tygodniowo miast 30 zł, 8 do 10 zł i to bez obowiązku przyjmowania bezrobotnego do pracy.

## Ekspozaty portugalskie na Wystawie Plakatów

W dniu 25 b. m. nadeszło na poznańską Wystawę Plakatów kilkanaście wojennych afiszów portugalskich od „Liga dos Combatantes da grande guerra” w Lisbonie. Afisze te zostały umieszczone na odbywającej się Wystawie Plakatów. Należy podkreślić, że Portugalczycy okazali specjalne zainteresowanie imprezą poznańską, umieszczając w wydawanym przez b. kombatantów piśmie „A guerra” dłuższy artykuł, poświęcony Wystawie Plakatów oraz reprodukcję jednego z afiszów, drukując ją na pierwszej tytułowej stronie okładki pisma.

### Dalsze wykłady na Wystawie Plakatów

Po wykładach pp. prof. dr. T. Grabowskiego i dr. W. Dalbora odbędzie się w bieżącym, ostatnim tygodniu trwania Wystawy Plakatów, następująca prelekcja:

We wtorek 28 b. m. wykład p. prof. dr. Stefana Dąbrowskiego pt. „Krwawy wysiłek Francji i Niemiec w wielkiej wojnie”.

W czwartek, 30 b. m. wykład p. prof. Ignacego Hanusa pt. „Czeskosłowackie Legiony w wojnie światowej”.

W piątek, 1 lipca wykład p. red. Wład. Wuszy pt. „Stany Zjednoczone A. P. w wojnie światowej”.

Wszystkie wykłady odbywają się o godz. 17 i są dla publiczności bezpłatne. Wstęp na Wystawę 50 i 30 gr.

### Drapacze nieba z metalu.

W Chicago przystąpiono do budowy sześciu drapaczy nieba, wykonanych całkowicie ze stali i żelaza. Ściany zewnętrzne będą liczyły tylko 3 cale grubości, co wpływa na znaczne obniżenie wagi budynku i uprości budowę fundamentów. Ściany zostaną wyłożone od wewnątrz korkiem i azbestem dla utrzymania w zimie ciepła, a zamiast tapet wyłożone linoleum. Murry stalowe waży będą dziesięć razy mniej niż zwykłe mury z cegły lub betonu. Ponieważ części składowe gmachu będą dostarczane z fabryki w stanie gotowym, przeto budowa drapacza potrwa bardzo krótko.

## Z TEATRU

**TEATR NOWY: „Miłość już nie w modzie”,** komedia w 3 aktach W. Sterka. Gościnne występy p. Jerzego Leszczyńskiego.

Dla odmiany zaczęły tym razem od wykonawców. Z tytułu i urzędu słusznym im się to należy.

Z tytułu — jako że jeden z nich w szeregach karmazynów sceny polskiej kroczy, godnie podtrzymując splendor i wspaniałe tradycje swego rodu. — Tymczasem autor premjery ukrywa się wśród ciurów literackich i zaliczyć go trzeba do kategorii — piszących w poszukiwaniu dobrych wykonawców; bez nich bowiem zginąłby z kretesem nieboraczek.

Z tytułu — gdyż na scenie rej wodzila gra naprawdę pierwszej klasy i ona skupiała na sobie uwagę widzów, ona sprawiała, że na sali co chwila rozlegały się salwy śmiechu, gęsto przeplatane wtórem oklasków. Treść była jeno dodatkiem nadzwyczajnym, ot — takim „malum necessarium”, kanwą zaledwie, na której rzeźbiono haft kunsztu aktorskiego.

Naturalnie przewodził nasz sympatyczny gość p. Jerzy Leszczyński. Jego sposób bycia na scenie, jego nieposzlakowana dykcja, umiejętność prowadzenia dialogu i swoisty wdzięk, nawet przy ratowaniu się w różnych tarapatkach — posiadają w sobie tajemniczą siłę. Oddziaływanie ona niezawodnie na publiczność, narzuca się widzowi i — „bierze w jassy corda”. Jest to bowiem jeden z owych wirtuozów żywego słowa polskiego, którzy mogą śmiało powiedzieć o swej działalności scenicznej, że „sercem gryzie”. Potrafi też z najbanalniejszych motywu wykreślać takie cuda, iż czarować musi każdego. Trudno — chce czy nie chce! Najlepszym dowodem jest wczorajsza premjera.

Znalazł zresztą nasz gość doskonałych partnerów w osobach pp. Cieszkowskiej i Czajkowskiego. Oboje wywiązali się ze swych ról bez zarzutu, usuwając również w cień autora, a potrafili nadać takie tempo dialogowi, tak wyzyskali najdrobniejsze nawet szczegóły, że można śmiało mówić o wyborze pod względem aktorskim całości. Dlatego też naprawdę warto pośpieszyć do Teatru Nowego, a na pewno nikt nie pożałuje.

Na zakończenie życzyliby należało wszystkim miłośnikom sceny, aby ujrzieli p. Leszczyńskiego w którejś z fredrowskich komedji. To byłoby święto niebylejakie! Mam nadzieję, że dyr. Rutkowski zrobi Poznaniowi taką miłą niespodziankę. Oby jak najprędzej!

J. H.

### Oszały z zazdrości

Z Równego donoszą: Oficjalista prywatny Wiktor Bałaszow, zamieszkały we wsi Czudurcy, od dłuższego czasu kochał się w p. Halinie Lewickiej, córce prawosławnego popa Eugenjusza Lewickiego, zamieszkałego na probostwie prawosławnym w wolińskim miasteczku pogranicznym Hoszczy. Po usilnych zabiegach i staraniach panna Halina zgodziła się na narzeczeństwo z p. Wiktorem, jednak daty ich ślubu bliżej określić nie chciała. To niezdecydowane stanowisko ukochanej doprowadzało go do rozpacz i przypuszczeń, że jest ktoś, kto wpływa na chwiejność jej zamiarów.

W piątek Bałaszow, przyszedłszy do swej narzeczonej zastał ją w ogrodzie zajęta ożywioną rozmową z Bogdanem Borowskim. Bałaszow przypuszczając, że to Borowski odsuwa pannę od niego, rzucił się na domniemanego wroga i dotkliwie go pobił, poczem pobiegł do sadu, gdzie usiłował dokonać samobójstwa przez powieszenie, lecz sznurek, na którym zawisł, urwał się. Bałaszow powstał z ziemi, wbiegł do mieszkania drugiego, ks. Hryniewieckiego, i chwyciwszy jego rewolwer, zamierzał zastrzelić się, lecz obecne w pokoju córki ks. Halina i Helena Hryniewieckie usiłowały przeszkodzić mu w jego zamiarach, wobec czego siłą wyrzucił je z pokoju, poczem strzelił do siebie, trafiając się w serce. Śmierć nastąpiła natychmiast.

### Plan targów remontowych

Wielkopolska Izba Rolnicza podaje poniżej plan targów remontowych na terenie Województwa Poznańskiego:

- Posadowo pow. Nowy Tomyśl, 5 lipca o godz. 10,30 i 6 lipca.
- Całowo pow. Szamotuły 7 lipca o godz. 10.
- Lubasz pow. Czarnków 9 lipca o godz. 10.
- Rogaszycy pow. Kępno 12 lipca o godz. 10.
- Tursko pow. Jarocin 13 lipca o godzinie 14.
- Twardów pow. Jarocin 14 lipca o godz. 10.

- Kłęka pow. Jarocin 15 lipca o g. 10.
- Modrze pow. Poznań 19 lipca o godz. 10.
- Gryżyna pow. Kościan 20 lipca o godz. 10.
- Choryń pow. Kościan 21 lipca o godz. 10.
- Iwno pow. Środa 16 sierpnia o godz. 10,30.
- Postolice pow. Września 17 sierpnia o godz. 9.
- Bieganowo pow. Września 18 sierpnia o godz. 9,30.
- Rogalin pow. Śrem 19 sierpnia o godz. 11.
- Czarnysad pow. Krotoszyn 23 sierpnia o godz. 9.
- Kuklinów pow. Krotoszyn 24 sierpnia o godz. 10,30.
- Bugaj pow. Krotoszyn 25 sierpnia o godz. 10.
- Dionów pow. Rawicz 29 sierpnia o godz. 11.
- Pawłowice pow. Leszno 30 sierpnia o godz. 10.
- Stawiany pow. Wągrówiec 6 września o godz. 9,30.
- Uchorowo pow. Oborniki 7 września o godz. 9.
- Ślupowo pow. Szubin 8 września o godz. 10,30.
- Cerekwica pow. Żnin 9 września o godz. 9,30.
- Kobylniki pow. Szamotuły 13 września o godz. 10.
- Kwilcz pow. Międzybóże 14 września o godz. 10,30.
- Nowawies pow. Szamotuły 15 września o godz. 10.
- Gaj Wielki pow. Szamotuły 20 września o godz. 10.
- Bagdad pow. Wyrzysk 22 września o godz. 10.
- Wyrzysk 23 września o godz. 10.
- Czarnków 27 września o godz. 10,30.
- Chodzież 28 września o godz. 9,30.
- Oborniki 29 września o godz. 9.
- Gniezno 4 października o godz. 9.
- Mogilno 5 października o godz. 10.
- Inowrocław 6 października o godzinie 10,30.
- Bydgoszcz 11 października o godz. 11,30.
- Szubin 12 października o g. 11,30.
- Żnin 13 października o godz. 10.
- Wągrówiec 14 października o godz. 9,30.
- Kępno 18. października o godz. 14.
- Ostrzeszów 19 października o g. 11.
- Ostrów 20 października o g. 11,30.
- Pleszew 25 października o godz. 12.
- Jarocin 26 października o g. 11,30.
- Środa 27 października o godz. 10,45.
- Poznań 31 października o godz. 10.
- Września 3 listopada o godz. 13.
- Śrem 4 listopada o godz. 10,30.
- Pniewy 8 listopada o godz. 10.
- Nowy Tomyśl 9 listopada o godz. 9,30.
- Buk 10 listopada o godz. 9.
- Szamotuły 15 listopada o godz. 9,30.
- Koźmin 16 listopada o godz. 14.
- Krotoszyn 17 listopada o godz. 10.
- Kościan 22. listopada o godz. 9.
- Śmigiel 23 listopada o godz. 10.
- Leszno 24 listopada o godz. 10.
- Rawicz 29 listopada o godz. 10,30.
- Gostyń 2 grudnia o godz. 9.
- Wolsztyn 6 grudnia o godz. 10,30.

## SPORT

### Lekka atletyka

**Wiedeń i Poznań.** Dziś rano po godz. 6 przybyła do Poznania drużyna Wiednia w zapowiedzianym przez nas składzie. Po powitaniu gości na dworcu przez przedstawicieli zarządu POZLA udali się goście na śniadanie do hotelu „Britania”, gdzie przyjął ich konsul austriacki p. dyr. Mrozowski. Po krótkim wycieczniku wszyscy w komplecie pod przewodnictwem kierownika ekspedycji p. Rosenfelda, w towarzystwie p. konsula Mrozowskiego, wiceprezesa POZLA p. Stróżyka złożyli nam wizytę w redakcji. Czują się bardzo dobrze a wspólna pogoda znakomicie działa na ich humory, mimo tego że jadąc w przepelnionym pociągu od Katowic musieli stać. Następnie udali się na stadion miejski, aby trochę potrenować. Mile wspominają oni Kusocińskiego i jego sukces w Wiedniu. Cieszą się że będzie startował w ramach zawodów przyznając sami że jego start będzie niewątpliwie największą atrakcją zawodów. Meczu rozpoczyna się w środę o godz. 15. Przedsprzedaż biletów w fir. Camera i Dom Sportowy.

Na zawodach eliminacyjnych w Abo ustanowił Matti Jaervinen nowy rekord światowy w rzucie oszczepem 74,02 bijąc swój dotychczasowy wynoszący 72,38. (tel. w.)

**Mistrzostwa Polski** były pierwszymi w Warszawie dobrze zorganizowanymi zawodami. Jedynym większym błędem jest chyba trzymanie się kurczowo zawsze jeszcze puszczania przedbiegów w składzie ustalonym poprzednio mimo licznego wycofania się. Najbardziej widocznie było to w przedbiegach na 100 m., z których po 3 zawodników wchodziło do międzybiegów, i przeważnie tyluż startowało, to też zamiast biegu urządzali sobie przechadzki urozmaicając zabawę fałstartami. **Nadaje to**

zawodom charakter niepoważny. Należy więc z podobnymi praktykami nareszcie i raz na zawsze skończyć! Na boisko nie wpuszczano ani zbytecznych funkcjonariuszy ani też zawodników. To też czyniło ono niezmiernie miłe wrażenie, a uwaga widzów skupiała się wyłącznie na rozgrywanych konkurencjach. Zasluga to prawie wyłącznie p. rady Forysia, taktownego a jednak energicznego kierownika zawodów. Megafony informowały dokładnie i szybko; nieliczne przerwy zapełniała muzyka radiowa; konkurencje następowały po sobie bez pauz, słowem: podobnie zorganizowanych mistrzostw Polski w Warszawie jeszcze nie oglądaliśmy. Publiczności było każdego dnia około 2000 osób. — Zachowała się wzorowo i oklaskwała zawodników bez względu na przynależność klubową. (ig)

### Piłka nożna

**Wynik francuskiej drużyny Red Star** z Paryża z ostatnich dni 2:1 z „H. S. V. Hamburg” i 6:2 z „Victoria” Berlin wykazują dobitnie, że Francuzi będą groźnym przeciwnikiem. Graczy gości cechuje błyskawiczna orientacja, zadziwiająca wprost szybkość i skuteczność akcji. Niemiecka fachowa prasa sportowa wyraża się o nich w superlatywach stwierdzając, że od chwili ostatniego pobytu z przed trzech lat Ferencvarosi w Berlinie nie widziano dotąd tak pięknej gry w piłkę nożną. Sądymy też, że występ Francuzów w Poznaniu będzie prawdziwym świętem sportowem. Przypominamy, że ujrzymy na boisku słynnego bramkarza Plattko. Meczu w którym środkowy pomocnik Wojciechowski obchodzić będzie swój 300 występ, odbędzie się jutro o godz. 18,15 na boisku Warty przy ul. Rolnej. Przedsprzedaż biletów w firm. Camera ul. Fr. Ratajczaka a w dzień zawodów w sekretarjacie klubu od godz. 10 do 14.

### Pływanie

**Dziś o godz. 18** rozpoczynają się na pływalni związkowej przy Drodze Dębńskiej pływalkie mistrzostwa kl. A. Ciąg dalszy jutro o godz. 15.

### Tennis

**Wimbledon.** Ćwierćfinały pojedynczych pań daly następujące wyniki: Wills — Moody (Am) i Round (An) 6:0, 6:1; Heeley (A) i Whittingstahl (An) 3:6, 6:4, 6:0; Jacobs (Am) i Krahwinkel (N) 6:2, 6:4; Mathieu (Fr) i Nuthall (An) 6:0, 6:3.



**BOISKO WARTY**

**Sensacja sezonu.**

**Francuzi w Poznaniu**

Środa. (św. Piotra i Pawła) 29 b. m.

**godzina 18<sup>15</sup>**

Red Star Olimpic — Warta Lig.

Paryż — Poznań

dw 3994

## RADJO

### Programy radiofoniczne:

Środa, dnia 29 czerwca 1932 r.

**Poznań** (395 m) godz. 10,05 nabożeństwo z katedry poznańskiej; kazanie wygł. ks. prałat Kłos; chór katedralny śpiewa pod dyr. ks. dr. Gieburowskiego; godz. 12,15 (W); godz. 17,00 (W); godz. 18,00 „Tu — padła kolonjalka” (stuchowisko akadem. org. przez „Bratnia Pomoc”; godz. 18,20 (W); godz. 19,35 „Pogadanka filozoficzna; godz. 19,50 płyty gramofonowe; godz. 19,58 sygnał czasu; godz. 20,00 (W); godz. 21,10 kwadrans literacki: „Mój pierwszy zajac” — humoreska Kornela Makuszyńskiego (tr. z Warszawy); godz. 21,25 (W); godz. 21,55 sygnał czasu — komunikaty; godz. 22,15 muzyka taneczna z kawiarni „Esplanada”.

**Warszawa** (1412 m) godz. 10,00 tr. mszy polowej, oraz defilady z okazji święta pułku Radjotelegraf.; godz. 12,15 poranek muzyczny w wyk. Ork. Filh. Łódzkiej pod dyr. Seweryna Pietruszki (tr. z Parku Helenowskiego w Łodzi); godz. 12,35 pogadanka popularna; godz. 13,10 d. c. poranku; godz. 14,00 „Wyrób papieru” — wygł. p. Czesław Taracha; godz. 14,15 płyty; godz. 14,30 „Stuchowisko ogniowe pt. „Czerwony kogut” Arami; godz. 14,50 płyty; godz. 15,05 „Płodzimiany i dobor roślin na glebach piaszczystych” — wygł. inż. Wojciech Chmielecki; godz. 15,25 płyty; godz. 15,40 audycja dla dzieci: 1) Pogadanka przyrodnicza prof. St. Sumińskiego pt. „Nie zabijaj! Nie zabijaj!”; 2) Obrazek dla dzieci najmłodszych pt. „Cztery mile od Warszawy” — napisał p. Benedykt Hertz z piosenkami Władysława Macury; godz. 16,05 płyty gram.; godzina 16,45 odczyt; godz. 17,00 koncert w wykonaniu Ork. P. R. pod dyr. J. Ozimińskiego, Aleksandra Helfreichowa (sopr.);

godz. 18,20 muzyka taneczna; godz. 19,35 płyty; godz. 20,00 koncert muzyki lekkiej pod dyr. Br. Szulca; godz. 20,55 kwadrans literacki pt. „Mój pierwszy zajac” Kornela Makuszyńskiego; godz. 21,10 utwory dawnych mistrzów w wyk. Margerity Trombini - Kazuro (klawesyn), Tadeusz Ochlewski (skrzypce) i Miecz. Szaleski (altówka); godzina 22,00 wiadomości sportowe z Warszawy; godz. 22,05 muzyka taneczna; godz. 22,25 odczyt w języku francuskim p. t. „Fryderyk Chopin” — wygł. prof. Jachimcki z Krakowa; godz. 22,40 wiadomości sportowe z prowincji; godz. 22,50 muzyka taneczna.

**Programy zagraniczne. Koenigswusterhausen** (1635 m) 20,00 koncert z Kolonii; **Budapeszt** (550 m) 19,30 muzyka operetkowa, 21,00 muzyka taneczna; **Wiedeń** (516 m) 19,25 koncert symfoniczny, 20,35 odczyt, 21,05 recital śpiewaczy Marji Olszewskiej; **Praga** (488 m) 19,00 „Borys Godunow” op. Mussorskiego; **Rzym** (441 m) 20,45 „Dej — i — ce” op. Catalani’ego; **Sztokholm** (435 m) 20,00 koncert; **Heilsberg** (276 m) 20,05 wieczór taneczny.

Czwartek, dnia 30 czerwca 1932 r.

**Poznań** (395 m) godz. 12,10 (Warszawa); godz. 13,05 koncert gramof.; godz. 14,00 notowania giełdy; godz. 17,00 (W); godzina 18,00 (W); godz. 18,20 płyty gramof.; godz. 18,30 lekcja jęz. ang.; godz. 18,45 feljton roln. pt. „Letnie żywienie trzody chlewnej” (wygł. inż. Jerzy Bormann); godz. 19,00 roln. skrzynka radiowa; godz. 19,35 (W); godz. 19,45 płyty gramof.; godz. 19,58 sygnał czasu; godz. 20,00 koncert solistów; wkonawcy: Gertruda Linckówna (mezzosopran), Witold Luczyński, art. op. (tenor), Witold Szpinger, art. op. (bas); godz. 21,20 (W); godz. 21,50 (W); godz. 21,55 sygnał czasu — komunikaty.

**Warszawa** (1412 m) godz. 12,45 płyty; godz. 13,35 płyty; godz. 15,10 płyty; godz. 15,35 płyty; godz. 16,35 kom. centr. biura hr. dla żeglugi i rybaków; godz. 16,40 „Wśród książek” — wygł. prof. H. Mościcki; godz. 17,00 koncert solistów; Marja Leszczyńska (śpiew) i Kazimierz Blaschke (wolonczela); godz. 18,00 „Bazylika Wileńska przed katastrofą” — wygł. Miecz. Limanowski z Wilna; godz. 18,20 muzyka taneczna; godz. 19,35 prasowy dziennik radiowy; godz. 19,45 komunikat przysposobienia rolniczego; godz. 20,00 koncert w wykonaniu Ork. Filharm. Warsz. pod dyr. St. Nawrota i Jan Dworakowski (skrzypce); w programie muzyka lekka; godz. 21,05 feljton pt. „Zielna 25” p. Wacław Frenkiel; godz. 21,20 stuchowisko; godz. 22,00 muzyka taneczna; godz. 22,40 wiadomości sportowe; godz. 22,50 muzyka taneczna.

**Programy zagraniczne. Koenigswusterhausen** (1635 m) godz. 20,00 „Wolny strzelec” op. Webera; **Budapeszt** (550 m) 20,50 wesoly wieczór; **Praga** (488 m) 20,20 pieśni żołnierzy rosyjskich w wyk. studentów rosyjskich, 21,00 koncert popularny; **Rzym** (441 m) 20,45 koncert; **Sztokholm** (435 m) 20,00 koncert popularny.

### „Tu padła Kolonjalka”

Zwracamy uwagę na barwne stuchowisko pt. „Tu padła kolonjalka”, pióra Stanisława Krukowskiego i Jana Tokarskiego — które nadaje Radjostacja Poznańska we środę o godz. 18. Stuchowisko to jest ilustracją najweselszych momentów z pobytu braci żakowskiej w kolonjach nadmorskich naszego „Bratniaka”.

## RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Tow. Młodzieży Polskiej im. I. Paderewskiego.** Nadzwyczajne zebranie odbędzie się we wtorek, 28 bm. o godz. 21 na salce posiedzeń p. Kasprzakowej przy ul. Kilińskiego 15.

— **Tow. Handlarzy Targowych** urzędują w środę, 29 bm. całodzienna wycieczkę parostatkiem do Radojewa o godz. 7,30 z Tamy Garbarskiej. Bilety po 1,50 zł.

— **Stow. b. Żołnierzy 86 p. p. Ostre** strzelanie odbędzie się w środę, 29 bm. o godz. 10 za Bramą Warszawską. Zbiórka wszystkich członków o godz. 9,30 na Rynku Śródeckim.

— **Pierwszy Poznański Klub Kajaków** urzędują w środę, 29 bm. wycieczkę familijną do ogrodu p. Wojciechowskiej na Zawadach. Początek o godz. 3 popołudniu. Wstęp dowolny.

— **Pierwszy Polski Klub Sportowy „Poznań”.** Zebranie członków założycieli odbędzie się w środę, dnia 29 bm. o godz. 20 w lokalu „oPd Strzechą” przy pl. Wolności 6. — Na porządku obrad ustalenie programu 25-lecia. Członków zamiejscowych, którzy na posiedzenie przybyć nie mogą, upraszamy o podanie adresów na ręce sekretarza Leona Koszuty, Poznań, ul. Dąbrówki 1.

— **Stow. Porządku Publicznego Poznań — Stare Miasto.** W środę, 29 bm. o godz. 9 rano zbiórka wszystkich członków przed kościołem Podominikańskim. Przypomina się szan. członkom, iż obowiązują ich gremjalne przystąpienie do Stołu Pańskiego.

— **Tow. Przemysłowców w Jeźcach.** — Msza św. na intencje Towarzystwa odbędzie się w środę, dnia 29 bm. o godz. 10 w kościele parafjalnym w Jeźcach. Po mszy św. uroczyste zebranie i wręczenie dyplomów na sali posiedzeń p. Jaszka.

— **„Lutnia”, Klub Mandolinistów.** W czwartek, 30 bm. o godz. 8 zebranie plenarne w lokalu klubowym p. Ratajczaka, ul. Półwiejska 16. Pożatem lekcje odbywają się w poniedziałki i piątki o godz. 8. Amatorów gry mandolinowej, znających nuty, a którzy mają zamiar grać w klubie, prosimy zgłaszać się podczas lekcji.



Wszelkie Owady  
NISZCZY  
NAJSKUTECZNIEJ  
**FLIT**



Jesteśmy wszędzie otoczeni owadami, które roznoszą zarazki różnych chorób wysoce niebezpiecznych dla dorosłych i dzieci. Aby zabezpieczyć zdrowie należy wszelkie owady niszczyć. Najłatwiej wyniszcząć muchy, komary i wszelkie inne owady, rozpylając znany ogólnie środek owadobójczy Flit, w żółtych blaszankach z czarną opaską i żołnierzykiem.

Oryginalny Flit sprzedawany jest wyłącznie w hermetycznie zakapslowanych blaszankach.

**SKRZYŃKA DO LISTÓW**

— P. K. M. Nie możemy odpowiadać na pytania teoretyczne, gdyż na każde trzeba by napisać artykuł. 1. Mąż ma tylko pra-

wo zarządu i użytkowanie posagu, nie może go użyć dla siebie. Ma prawo do odsetek, nie do kapitału. 2. Rozdział majątkowy tylko za obopólną zgodą, notarialnie i musi być zarejestrowany w sądzie grodz-

kim. 3. Przyrzeczenie posagu ustne jest ważne. 4. Umowę o rozdziale majątkowym można zrobić każdej chwili. 5. Zona ma prawo dysponować swym kapitałem posagowym na wypadek śmierci. 6. Bez specjalnej umowy nie ma prawa do wzięcia w posiadanie książek depozytowych. 7. Nie, bo o miejscu zamieszkania stanowi mąż. Może to być powodem do rozwodu z powodu złośliwego opuszczenia, chyba że z powodu szczególnych okoliczności postanowienie męża co do miejsca przedstawia się jako nadużycie praw mężowskich. 8. Jeżeli dotyczy mieszkania — nie, o ile nie zachodzą warunki, wymienione w poprzednim punkcie. 9. Nie rozumiemy, co znaczy! wstrzymać? Zona nie jest władzą, przynajmniej w znaczeniu prawnym. Na zajęcie poborów trzeba tytułu sądowego, conajmniej uchwały aresztowej, przeciw której służy prawo wniesienia opozycji i wykazania swych praw. (oOK)

— B. A. Nie doniesiono nam o tem. (OK)  
— Tejet. Krajowy Zakład dla Ubogich w Śremie; kosztuje około 40 zł. miesięcznie. (OK)

— Fortuna. Testament można złożyć również w zamkniętej kopercie w przechowanie sądowe. Testament taki musi być własnoręcznie napisany, podpisany, i musi zawierać miejsce i datę sporządzenia. Podpisów świadków nie potrzeba. Złożyć trzeba osobiście. Otwarcie następuje przez sąd po zawiadomienie go o zgonie testatora. Koszt około 10 zł. (aOK)

— P. Gorzelanczyk, Pysząca. Przewłaszczenie zależy od Okręgowego Urzędu Ziemińskiego w Poznaniu i tylko ten urząd może dać odpowiednią informację. (aOK)  
— P. Laskowska, Miłosław. Informacji udzieli towarzystwo „Pielgrzym” w Poznaniu, ul. św. Józefa 5. (K)

— Ubezpieczenie. Towarzystwo nie może uznać składek za przepadłe, jeżeli warunki ubezpieczenia tegonie przewidują. Może jednak potrącić sobie wszystkie koszty. (aK)

— P. Sawiński. Z ustawy wyraźnie to nie wynika. My stoimy na stanowisku, że niema tego prawa, władze wymiarowe stoją na stanowisku przeciwnym. Trzeba by odczekać, jak wypadnie rozstrzygnięcie Najwyższego Trybunału Administracyjnego. Orzeczenie takie zapadnie w bliskiej przyszłości. (aK)

— Czytelnik Kurjera. Niech Pan napisze do sądu, iż doprowadził Pan świadka na własny koszt, i złoży wniosek o wyznaczenie terminu dowodowego. (aK)

— Este. Ostrów Wielkopolski. Musiałby Pan przedtem wznowić ubezpieczenie przez podjęcie stosunku służbowego. (aK)

— H. K. T. Poznań. Można skartyc już teraz o piatek odsetki, o sumę skartyc nie można. Jeżeli ma Pan weksle, to skrypt dłużny nie będzie potrzebny. Ważny jest skrypt dłużny i bez stempla. Stempel wynosi 1 proc. Pożyczka taka nie jest lichwą i ze względu na mieszkanie z kodeksem karnym nie wchodzi w kolizję. (aK)

— Stała czytelniczka Poznań. Łazarz. Urlop może być w ten sposób dany. Świa-

deństwa tymczasowego prawo nie zna, jedynie przy ukończeniu stosunku służbowego musi być wydane poświadczenie przez pracodawcę czasu i rodzaj funkcji, ocena pracy tylko za zgodą pracownika. Na pytanie, czy po ukończeniu nauki będzie Pani zobowiązana roznosić listy po mieście, prawo nie może Pani dać żadnej odpowiedzi, zależy to od rodzaju stosunku służbowego. (aK)

— Czytelniczka z Rawicza. A. Likowski, Poznań, ul. Szkolna 3. (K)  
— P. Bernard Kłos, 14 lipca. (K)

— B. W. 250. Nikt nie jest obowiązany godzić się na zapłatę ratami, z jednym wyjątkiem, który tu nie zachodzi. A więc trzeba płacić. Skarga może być wytoczona. (aK)

**KSIĘGI STANU CYWILNEGO**

**Zgony**

Dnia 27 bm. zgłoszono: Marjan Binch, tapicer, 19 l. Jan Balbierz, robotnik, 24 l. Stefanja Porankiewiczówna, krawcowa, 24 l. Seweryn Skrzetuski, zboźowiec, 41 l. Kazimierz Adamczak, 4 mies, 17 dni. Bohdan Telesfor Kluczyński, pom. handl., 31 l. Tadeusz Jan Chełmiński, 2 dni 16 i ćwierć godz. Wacław Otlewski, elektrotechniki, 37 l. Teodora Nogajczakowa, z domu Taka, wdowa, 61 l.

**Składki i pokwitowania**

Na pomnik Serca Jezusowego: Marja Mager, 5 zł. — S. N. z Poznania 4 zł. — M. G. z podziękowaniem zaotrzymane listki z prośbą o dalsze, 2 zł. — Razem z poprzednio pokwitowaniami 849,65 zł.

Dnia 27 czerwca wypłaciliśmy złożone w naszej administracji składki na niżej podane cele:

Na kaplicę S. S. Karmelitank Bosych: Siostrze Przełożonej 132,50 zł.

Na Tow. Pomocy Nauk. im. Karola Marcinkowskiego: Dyrekcji Towarzystwa 25 złotych.

**10%** zniżki od dziś do 5 lipca.

Pomimo bardzo obniżonych cen udziałów będą w tym czasie na

**kosztowności kąpielowe, skarpetki, rękawiczki i pończochy sportowe**

100% specjalnego rabatu. Gatunki tylko najwyższe a ceny najniższe!

Pl. Wolności 14 **WIWA** obok Hungarji  
Specjalny skład trykotaży.

sw 15 108

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Dnia 26 czerwca zasnął w Bogu nagle mój najdroższy mąż, nasz najdroższy ojciec, brat i szwagier, a. p.

**Witalis Jankowski**

obywatel ziemski

w 50 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 30 b. m., o godz. 10-tej, na cmentarz parafialny w Lisewie, o czym donoszą

w ciężkim smutku pogrążeni  
żona z dziećmi i rodzina.

Kornatowo, pow. Chełmno. sw 11574

Dnia 26 czerwca r. b. zasnął w Bogu po długiej i ciężkiej chorobie ukochany nasz mąż i ojciec, a. p.

**Czesław Kokorniak**

kasjer i gorzelnik maj. Liszkowo dawna, Rogalin i Siemianice

w 59 roku życia. Pogrzeb odbędzie się 29 b. m. z kostnicy wojskowej Wały Jana III o godz. 3 na cmentarz garnizonowy.

W smutku pogrążeni  
żona, dzieci i rodzina.

sw 15093

Dnia 27. 6. 1932 r. zasnęła w Bogu, kilkakrotnie opatrzona Sakramentami św., po długich i ciężkich cierpieniach, nasza najdroższa ciocia, a. p.

**Marja Rankowicz**

Pomocnica Salezjańska

w 92 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 30 b. m., o godzinie 4 po południu, z Zakładu św. Józefa na cmentarz Farny przy ul. Bukowskiej, o czym Krewnym, Przyjaciółom i Znajomym donosi

w ciężkim smutku pogrążona  
rodzina.

dw 3999

Najstarszy Zakład Pogrzebowy P. Piasecki, Poznań, Klasztorna 14, tel. 27-69

Dnia 27 czerwca 1932 r. zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., po kilkoletnich cierpieniach, w 87 roku życia, nasza ukochana matka, babka, ciocia i teściowa, a. p.

**Weronika Stürmerowa**

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 30 b. m., o godz. 16.45, z kaplicy cmentarza Farnego przy ul. Bukowskiej.

W imieniu w ciężkim smutku pogrążonej rodziny  
**Maksymilian Stürmer.**

Poznań, dnia 23 czerwca 1932 r. dw 3996  
Stary Rynek 8082.

Wszystkim, którzy oddali ostatnią przysługę mojemu ukochanemu mężowi, naszemu drogiemu bratu, kuzynowi, wnukowi i szwagrowi, a. p.

**Franciszce Luerowi**

a w szczególności Wielebnemu Duchowieństwu, Kolegom, Przyjaciółom i Znajomym oraz pp. Chórzystom za wyrażone współczucie i złożenie wieńców, składa najserdeczniejsze

**Bóg zapłać!**

sw 15101

żona i rodzina.

Przeniosłem kancelarję adwokacką z ulicy Sew. Mielżyńskiego 22

**na ul. Fredry 12,**  
nr. tel. 3096.

**Feliks Jankowski,**  
adwokat.

sw 15 106

Dnia 25 czerwca 1932 r. zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz drogi ojciec i dziadek, a. p.

**Józef Witkowski**

przeżywszy lat 80. Pogrzeb odbędzie się w środę, 29 bm., o godz. 6.15, z kościoła cmentarza Farnego, o czym donoszą w smutku pogrążeni

dzieci.

**BUFETY**

na Wyścigach Motocyklowych 3 lipca o Wielką Nagrodę Polaki wydzierżawę

Restauracja „Gambrinus”  
KANTAKA 7.  
sw 15 105

**Wróciłem**

**Dr. med. L. Lakner,**

lekarski dentysta i lekarz specjalista w chorobach i chirurgii jamy ustnej i szczęk.

**Poznań, plac Wolności 9.**

10-12 i 4-6, nr. tel. 2814.

dw 3992

**ECOLE SUPER. TECHN. et COMMERC. de PARIS**

(zatr. Ust. z r. 1875)

Korespondencyjne STUDIUM POLSKIE na Fakultetach: Fiz.-matem. Techn. (Bud. masz., Elektr., Bud. samoch., Budowl.) i Nauk Handlowych. Po ukończeniu DYPL. INŻ. Programy: Ecole Supérieure Techn. et Commerc. (Etudes polonaises) Paris VII, rue Perrotet 11. nw 11343

**Oprawy książek**

wszelkiego rodzaju  
Intelligatornia  
rukami Toruńskiej  
T. A. w Torunlu  
ul. św. Katarzyny 4.

**Rzuć palenie**

tytoniu, oszczędzaj zdrowie —  
pieniądz. „Nargilo” odzwyczajają  
od palenia natchymiaś. Do nabycia  
„Drogeria” Podgórska 6.  
sw 73 712

Od czwartku, dnia 30 czerwca

# Tania Sprzedaż Posezonowa

Pw 19 137-26.9

Ceny zadziwiająco niskie!

Wielką ilość materiałów jedwabnych, wełnianych i do prania zredukowałem w cenie znacznie niżej ceny własnej.

**10%** udzielam na wszelkie towary nieobjęte redukcją cen.  
**rabatu**

Sprzedaj wyłącznie za gotówkę!

Magazyn otwarty od 8,30 do 6-tej.



Resztki i kupony w jedwabiach, wełnach i bawełnach **ZA BEZCEN.**

Patrz okna wystawowe! Sprzedanych w czasie wyprzedaży towarów się nie odbiera.

## Tania Sprzedaż Posezonowa

połączona

z reklamową sprzedażą płócien.

**CENY REKORDOWO NISKIE!**

Perkale deseniowe mtr. 85 gr	Płótno . . . . . 65 gr
Zefiry na koszule . . . 85 "	Kreas . . . . . 70 "
Jedwabie sztuczne . . . 1,20 zł	Madapolam . . . . . 98 "
Woale deseniowe . . . 1,50 "	Nansuk . . . . . 1,35 zł
Georgetta jedwabna . . 4,20 "	Nansuk 90 c/m najlepszy 1,90 "
Georgetta w desenie . . 5,50 "	Ręczniki . . . . . 35 gr
Veloutina na suknie . . 6,90 "	Surówka prima . . . . . 68 "
Szermelina wełniana . . 4,20 "	Inlet na wyspy prima 1,65 zł
Georgetta wełniana . . 4,20 "	Dreliszek na spodki prima 3,90 "

Partja materiałów płaszczowych cz. wełn. dawn. 8,50 teraz 3,90 zł	Partja materiałów płaszczowych 145 cm szer. dawn. 16,50 teraz 6,90 zł
Partje materiałów ubraniowych czesankowych tylko 9,80 zł	Partje Bielskich czesanek na ubrania dawn. 34,— teraz 19,50 zł

Tysiące resztek za bezcen!

## R. i C. Kaczmarek

Skład bławatów

Poznań, ulica Nowa nr. 3.

Pw 19 139.26.5/6

## Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych

w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 12

podaje do wiadomości, że pomiędzy 15 lipca a 1 września r. b. zostaną wykończone domy mieszkalne w Gdyni:

- a) przy ul. Słowackiego i Poniatowskiego — dla prac. umysł.
- b) przy ul. Szosa Gdańska — dla pracowników fizycznych.

Pierwszeństwo wynajmu mieszkań przysługuje pracownikom ubezpieczonym w Z. U. P. U. Ubezpieczalni Krajowej i Kasie Chorych, o ile przy podpisaniu kontraktu złożą gwarancję, (kaucję) w wysokości 6-cio miesięcznego czynszu dzierżawnego w postaci książeczek oszczędnościowych: P. K. O., Banku Gospod. Krajowego, Kom. Kasy Oszczędności lub w papierach procentowych o pupilarnej pewności.

Podania o przydział mieszkań należy wносить wyłącznie na specjalnych formularzach, które wydaje Administracja Domów w Gdyni, Aleja Kasyna, za pobraniem 0,50 zł i udziela wszelkich informacji. Termin składania wniosków upływa z dniem 12 lipca r. b.

Zakład żadnych pośredników nie uznaje. dw 3987

## 14 Pięknych Gatunków Win Mszalnych

w cenie i dostawie bezkonkurencyjnych

polecają

Przysięgli Dostawcy

## NYKA & POSŁUSZNY

Poznań, Wrocławska 33/34 — telefon 11-94

Szczegółowe oferty odwrotnie

Wina mszalne dla pokrzepienia chorych i rekonwalescentów nieocenione.

Pw 18 263-16.180

## CHEVROLET

samochody ciężarowe

najnowsze modele ponownie ulepszone, niedoścignione w swej jakości, są dzisiaj najtańszym środkiem przewozowym!

Wczesna dostawa Korzystne warunki zapłaty także kilka używanych jako kupna okazjone

**BRZESKIAUTO S.A. Poznań**

ul. Dąbrowskiego 29. Tel. 63-23, 63-65

dw 3998

Sprzedam lub wydzierżawię **realność,**

w której od 40 lat zaprowadzony handel zbożem, w mieście (Poznańskie), kamienica o 3 mieszkaniach 6-pokojowych, jedno 9-pokojowe, biura, śpichlerz, budynki gospodarcze, ogród, kaloryfery, wodociąg, oświetlenie elektr. Oferty Kurjer Poznański zw 15050

Tania sprzedaż posezonowa.

Podajemy do łaskawej wiadomości naszej Szanownej Klienteli, że obniżyliśmy znacznie nasze i tak bardzo niskie ceny na partje pozostałych materiałów na letnie ubrania męskie, na kostjumy damskie i na znane ze swej doskonałości materiały przewiewne „Fresko”. Mamy także specjalny gatunek „Fresko” wojskowe na ubrania i koszulki oficerskie. Korzystajcie zatem z okazji, póki zapas starczy. **Fabryka Sukna Karol Jankowski i Syn, Elcisko, Oddział w Poznaniu, pl. Wolności 2, I ptr.** zw 15112

## Lokal na kino

blisko przy placu Wolności, przy arterji komunikacyjnej na korzystnych warunkach od zaraz lub później do wynajęcia. Oferty z podaniem referencji pod nr. 26,12 do „PAR”, Al. Marcinkowskiego 11. Pw 19 147.26.12

## Posadzkę parkietową

wyborowej jakości, absolutnie suchą, z fachowem układaniem pod gwarancją dostarcza Pw 18 600-55 310

Reprezentant na Poznaniu  
**E. Kampe**  
Strzelecka 19.

Fabryka parkietu  
**Inż. G. Chojnacki, Sp. z o. p.**  
Reda, Pomorze.

## DZIURKI

okretek, mereżki, plisowanie dekatury, obciążanie guzików, nadrabianie stóp, podnoszenie oczek, hafty, monogramy wykonuje terminowo najtaniej

„HAFTOPLIS”

St. Rynek 10 (wejście Kurzanoga obok firmy Czepczyński i Kruk).  
Pw 18 276-17.43

## Lodownie

Maszynki do lodów  
Mebie ogrodowe  
Maszynki do trawy  
Weże ogrodowe  
Kotły do prania  
Wyżymaczki do bielizny  
Magle domowe  
Kuchnie westfalskie  
polecą korzystnie  
**JAN DEIERLING**  
skład żelaza  
Poznań, Szkolna 3  
Tel. 35-18 i 35-43

Pw 19 148-20.3

2

konie na sprzedaż, św. Wawrzyni-  
ca 25. j 3518



W ubiegłym roku stawał na targu przy narożniku Starego Rynku, niedaleko firmy „Kruk”, ogrodnicy

**Z porzeczkami (świętojankami) czerwonymi** dużego gatunku, mówiąc, że jest ogrodnikiem dworu Staroleka.

Szukano go, lecz bez skutku. Proszę o dokładny adres Kurjer Poznański zw 15109/10/11

## WIELKA LICYTACJA ZASTAWU.

W czwartek, dnia 30 czerwca 1932 r., o godz. 10.30, przy ul. Strzeleckiej 14, w składnicy firmy spedycyjnej Kaweckiej, sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę:

krzesła, łóżka wraz z materacami, biurko dębowa, łóżka żelazne, poduszki, pierzyny, umywalki, taboreciki, toaleta z lustrem, kilka szaf, kilkanaście obrazów i wiele innych rzeczy. — Następnie fortepian (skrzydło), pokój jadalny i pianino. nw 10900

Licytacja odbędzie się nieodwołalnie.

**J. Bartkowiak**, komornik sąd. Poznań, ul. Poznańska 58 a.

## LICYTACJA PRZYMUSOWA

W piątek, dnia 1 lipca b. r., o godz. 11-tej, przy ulicy Wolnica 2, odbędzie się sprzedaż za natychmiastową zapłatą:

maszyn do pisania, biurek, krzeseł, stołów, kanap, lodówki, ławki, regału, bufetu restauracyjnego, stołu restauracyjnego, automatu restauracyjnego, magnetu, windy do budowy, siatek, młynka do farb, wagi dziesiętnej, 3 par trzewików damskich, wozów, powózki, prasy do fotografii, foteli, pomników, szafy żelaznej, maszyny do czyszczenia obuwia, heblarki do żelaza, maszyny parowej, maszyny do krajanja papieru, lustra, stołów stolarskich, perfum, wody kolońskiej, wody kwiatowej, listwy, 280 kartonów kalki, szyfonierki, szafy do rzeczy, pieca żelaznego, sań konnych, komody, garderoby męskiej i dziecięcej, płaszcz damskiego, bufetu i kredensu. nw 11377

Obejrzeć można 15 minut przed sprzedażą. Poznań, dnia 27 czerwca 1932 r.

MAGISTRAT XIII/5

Przeniosłem

mój magazyn konfekcji damskiej

Władysław Reichelt

na przeciwległą stronę przy Starym Rynku nr. 63

Mój bogato zaopatrzonej skład zadowolę każde wymagania.

Mam długoletnią i stałą klientelę.

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, l, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1311 i t. d. = 1 słowo. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Wyrobów skórzanych skład centrum Poznania sprzedam. Powód działy rodzinne. Zgłoszenia Par. Aleje Marcinkowskiego 11, pod 55.391 Pw 18 618-55.391

Antyki meble używane sprzedaje, kupuje Wielkie Garbary 39. Pw 18 615-55.361

Rowery Lucznik i innych marek od 200 gotówka ratami. Rymkiewicza Wielkie Garbary 9. dw 3798

Gramofony - Płyty Mechanizmy - Reparacje po cenach najniższych F. Bałoj. Woźna 12. Pw 18 614-25.2

Parcele budowlane przy Chociszewskiego i Palacza Korzyńska sprzeda właściciel. Górczyńska 30. zdw 72 917

Maszyny do pisania dobre okazje z gwarancją od 80 zł, nowe od 550. - Skóra i Ska. Poznań, Aleje Marcinkowskiego 23. zdw 72 129

Pianino sprzedam. Pobliskich 12, m. 20. zdw 71 043

Meble kuchenne kupuje się najkorzystniej Łakowa 4a. Stolarska. zdw 62 241

Meble kuchenne najtaniej sprzedaje Konięcki - Piaskowa 3, kuchnie od 110 zł począwszy. zdw 68 137

Samochód limuzyna 5 osobowa elegancka. Jak nowa, marka francuska, sprzedam za bezcen 4 300 zł. - Oferty Kurjer Pozn. zdw 70 333

Samochód Opel 4 osobowy limuzyna najnowszy typ, fabr. nowy - nieregistrowany - okazynie sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 73 410

Pług parowy kompletny w dobrym stanie korzystnie sprzedam. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 73 263

40 gr parcele pomiędzy Bukowska, Dąbrowskiego wpłata 100. - Antonimku, Staroście wszystkich dzielnicach Poznania, Kredyt. Budowa De-Ka-Ha. Aleje Marcinkowskiego 13. zdw 73 411

Lisy srebrne oraz farbowane brązowo-czarne, popielate od 35 zł, wielki wybór. Łajewski, Fredry 1. zdw 70 630

Meble tanio wprost z składnicy poleca K. Bakos. ul. Wencjańska 1. - Most Chwaliszewski przy krzyżu, zdw 71 094

Skład instrumentów muzycznych 30 lat istniejący, sprzedam przy wpłacie 25 000, ewentualnie mniej. - Oferty Kurjer Pozn. zdw 73 206

Kufer szafa, kufrы bagażowe wielki wybór W. Czysz ul. Szkolna 11, naprzeciw szpitala. Pw 18 598-22.181

Parcele budowlane - leśne wraz drzewostanem 6 km od Poznania tanio, dogodne warunki. - Informacje Biuro Majętności. Aleje Marcinkowskiego 19, brama prawo, np 10 808

Pianina Sommerfelda znanej jakości po cenach zniżonych i na dogodnych warunkach poleca B. Sommerfeld skład fabryczny Poznań, ul. 27 Grudnia nr. 15. aw 11 121

Nowy Dom Komisowy. Woźna 16, sprzedaje i kupuje meble używane, garderobe, różne inne przedmioty. Pw 18 605-55.277

85 groszy kąpielowe spodnie. Parasole pławne od 3.90; skarpetki dziecięce od 0.35; damskie 2.75; Bezrękawniki jedwabne 2.75; bluzki jedwabne od 5.70; siatki - nowe 6.50; apaszki welniane 2.75; jedwabne od 3.50; pantalone jedwabne 1.45; Miloneiz 3.25; największy wybór najtaniej tylko w Warszawskim Składzie Fabrycznym, Jadwiga Podbielska, Wielkie Garbary 40, naprzeciw Wodnej. zdw 73 789

Torebki od najtańszych do najnowszych modeli Biżuteria Paryska. Stale nadchodzący nowości bardzo tanio. Grunwald. ul. Gwarna 17. zdw 73 960

Regal szafa ozdobna siosnowa do każdej branży 150. Szymański Wajdy Jana III. 9. zdw 73 621

Skład szkła, porcelany dobrze zaprowadzony powodu choroby w Toruniu na sprzedaż. Potrzeba 3-4 tysięcy. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 631

Szewski warsztat dobrze zaprowadzony, światło elektryczne, na Wildzie oddam. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 567

Hallol Nadająca się na letnisko willa nowa murowana 5 ubikacji, 1 morgowy ogród owocowo-warzywny, wodociąg kanalizacyjny, 2 000 mieszkańców, tor kolejowy przedchodzący przez wieś, projektowana dworzec, 20 minut od Puszczykowa kościół, szkoła w miejscu za 7 500 sprzedaje Ignacy Wawrzyński, Wiry, poczta Komorniki, powiat poznański. zdw 73 571

Okazyjnie sprzedaje pierścionki brylantowe „Occasion”. Aleje Marcinkowskiego 23, Franciszek Franciszyński. zdw 73 574

Parcele przy Łukaszewicza metr à 450 zł sprzedam. Restauracja, Matejki 56. zdw 73 585

Restauracje waniarnie dzień noc otwarta, cena 25 000 zł lub zamienie na kamienice albo folwark z dopłatą, hipoteka 100 000 zł na majątku 1 000 morg. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 595

Parcele budowlana - Chociszewskiego sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 535

Parcele różnych dzielnicach Poznania na dogodnych warunkach sprzedam. Maciejewski, Dąbrowskiego 89, telefon 62-66. zdw 73 447

Jadalnię dębowa sprzedam. Grottgona 2, mieszkanie 4. 5-6. zdw 73 523

Chvrolet samochód reklamowy 1/2 tonnowka w bardzo dobrym stanie korzystnie sprzedam. Palarnia Kawy, Wielkie Garbary 16, I. piętro zdw 73 473

Koń około jeden metr czterdzięci sprzedaje. Solca. ul. Grudziemiec 94. zdw 73 500

Skład papieru i książek w powiatowym mieście, jedyny przy rynku z mieszkaniem sprzedam z towarem lub bez z powodu przeprowadzki tanio do wynajęcia. Potrzeba 1-3 tys. złotych. Blizszych informacji udzieli Rej. Hurtownia Tytun, w Krcy. zdw 73 438

Cegielnia polowa 64 morgi ziemi przelanej budynki maszynowe z kompletnym inwentarzem, zniwem tanio sprzedam za 28 000 zł wpłaty 23 000 zł, do miasta powiatowego Jarocina 7 km. Spieszne zgłoszenia Otręba, Jarocin, Kijńskiego 2. zdw 73 821.2

Interes 3-pokojowe mieszkanie, meblami. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 73 697

800 m kwadr. przy ulicy Wyspiańskiego sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 675

Złote marki à 2.60 sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 71 723

Samochód „Praga” na sprzedaż lub zamienie na meble. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 794

Gospodarstwo 165 morg pszennych, zabudowania maszynowe, dobrym stanie kompletnymi inwentarzami, okolica Leszna, cena 30.000, przejęcie hipoteki 21.000 bezprocentowej 11 lat. Rutkowski, Mickiewicza 28. zdw 73 646

Zamienie gospodarstwo 60 morg w pobliżu Poznania, pięknymi zabudowaniami na dom lub wille Poznania. Dopłace gotówką 40.000. - Wiadomość Paluch, Poznań, - Kantanka 8/9. zdw 73 640

Pończochy Bemberga 2.25; 2.75; 3.25; złoty 3.45; strzałka 2.75; 3.50; złoty 3.90; 4.25; rekawiczki kremowe - 1.50; 2.25; 2.75; 3.50; kombinacje jedwabne 2.85; 3.85; koszule dzienne 1.25; 1.60; nocne 2.75; 3.50; torebki damskie, skórkowe, modne 2.85; 3.50; nowość 7.50; 9.75; parasole od 3.50; najtaniej tylko w Warszawskim Składzie Fabrycznym, Jadwiga Podbielska ul. Wielkie Garbary 40, naprzeciw Wodnej, zdw 73 788

Płaszcz damski czarny, średnia, sprzedam 45 zł. Grottgera 2, mieszkanie 4. 5-6. zdw 73 520

Złote dolary sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 519

Ciężarówkę Chevrolet 6 cylindr, okazynie na sprzedaż. Szamotoły, Wroniecka 27. zdw 73 534

Gospodarstwo 72 morg w Kiekrzu p. Poznań, ziemia pszenno-buraczana, drewniana, budynki wspaniałe, maszynowe, stacja na miejscu od zaraz tanio na sprzedaż. Cena według umowy. Obejrzeć można Stecki, Kiekrz. Pw 19 135-55.398

Kawiarnię sprzedam. Adres poda Kurjer Poznański zdw 73 742

Pianino „Beke”, piękny duży ton, korzystnie. św. Marcin 22 (mieszkanie 5). dw 8979-80

Okucia budowlane meblowe najtaniej Stanisław Wiewiór - Poznań, św. Marcin 34. Specjalny skład okuć, telefon 34-31. dw 2 936/7

Gramofon walizkowy nowy francuski 50 zł. Wielkie Garbary 34, m. 12. zdw 73 860

Puszczykówkę domek 1 1/2 morgi ogrodu, wpłaty 3.000 sprzedaje Rzepecki, Puszczykówko, powiat Poznań. zdw 73 673

Kiosk fryzjerski na letnisko na sprzedaż. Informacje: Poznańska 22. zdw 73 808

Wózek sportka 12 zł. Marcina 23 podwórce, mieszkanie 7. zdw 73 622

Restauracje centrum mieszkaniem egzystencja zapewniona za bezcen sprzedam. Aleje Marcinkowskiego 1. zdw 73 799

Wóz 2 1/2 sprzedam. Zwierzyniecka 28. jw 3420/21

Skład towarów kolonialnych, delikatesów, win, najruchliwsze miejsce sprzedam natychmiast 8.000 towarem. Nowak, Jarocin. nw 11 379

Sprzedam Wek-Aparat i 40 szkieł tanio. - Wodna 17/18, mieszkanie 10. zdw 73 753

Drukarnia mniejsza prawie nowa tanio na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 73 772

Skład towarów krótkich, zabawek, przybory 2 pokoje kuchnia, ruchliwym punkcie, tanio sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdw 73 837

Restauracje centrum mieszkaniem egzystencja zapewniona za bezcen sprzedam. Aleje Marcinkowskiego 1. zdw 73 799

Wóz 2 1/2 sprzedam. Zwierzyniecka 28. jw 3420/21

Skład towarów kolonialnych, delikatesów, win, najruchliwsze miejsce sprzedam natychmiast 8.000 towarem. Nowak, Jarocin. nw 11 379

Sprzedam Wek-Aparat i 40 szkieł tanio. - Wodna 17/18, mieszkanie 10. zdw 73 753

Drukarnia mniejsza prawie nowa tanio na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 73 772

Skład towarów krótkich, zabawek, przybory 2 pokoje kuchnia, ruchliwym punkcie, tanio sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdw 73 837

Kolonjalka mieszkaniem, magłem, 1.700 zł. Piotrowski, Poznań, Szamarzewskiego 1. jw 3524

Rzeźnictwo eleganckie, wieksem mieście powiatowym, zaped elektryczny, mieszkaniem 400 zł. sprzedaje Piotrowski, Poznań, Szamarzewskiego 1. jw 3525

Pierze świeże, darte, niedarte. puch. Stanisław Dyczkowski, Poznań, Wierzbicięce 13. zdw 73 521/2

Skład porcelany przy ruchliwej ulicy Poznania, towar podług faktury, sprzedam. Do objęcia 5.500. - Dzierżawa 80 złotych miesięcznie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 73 659

Rower nowy, tanio. Słowackiego 48. m. 6. szkieł 6. jw 3512

Pierścionek brylantem, Młyńska 3, m. 8. Pw 19 146.55.405

Sypialnię orzechowa w dobrym stanie oraz kuchnie tanio sprzedam. Ul. Sew. Mielżyńskiego 3, mieszkanie 20. zdw 73 811

Skład kolonialny towarem, masłem, Poznaniu, 4 pokojowym mieszkaniem, odnowiony tanio sprzedam. Adres wskaze Kurjer Pozn. zdw 73 809

Okazyjnie na sprzedaż poljerka na kułk. łożyskach transmisja 350 cm dług. 40 mm, tarce pasowe i łożyska, transmisja 4,5 śred. mm, dług. 4,5 mtr. silnik Brown Boveri prawie nowy 27 KM, 220/380 volt komplet. Zgłoszenia ul. Mickiewicza 18, m. 5. zdw 72 547

Samochód reklamówkę prawie nowa sprzedam za bezcen. Garaże Radomskiego, Dąbrowskiego 30. zdw 73 942

Parcele jedna zamienie na limuzyna lub inną rzecz i 3.000 gotówki. Oferty Kurjer Pozn. zdw 73 934

Parcele na Łazarzu 4.000 m kw. sprzedam. Nowakowski, Półwiejska 25. zdw 74 001

Okazja restauracja, skład kolonialny, mieszkaniem Inowrocławiu, dobrze prosperująca sprzedam towarem, urządzeniem 10.000, powód objęcie realności rodzinnej. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 004

Ford dobrze utrzymany, bardzo tanio sprzedam. św. Marcin 21, m. 9. zdw 74 008

Gospodarstwo 60 morg, 4 km. od Poznania ziemia pszenna, sprzedam. Zgłoszenia Poznań, ulica Dąbrowskiego 46, m. 6. zdw 73 992

Jadalnię stylową pięknie rzeźbiona, bardzo tanio. Stolarska, Bukowska 9. zdw 73 996

Sprzedam piekarnię dobrze prosperująca z domem piętrowym w powiatowym mieście. Zgł. Kurjer Poznański zdw 73 998

Kolonjalka dobrze zaprowadzona, mieszkanie Adres Kurjer Poznański zdw 73 893

Puszczykówko parcele 1600 mtr. blisko dworca i Warty sprzedam tanio. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 73 879

Porcelanę stołową Sztuka do zapraw najtaniej poleca „Ozdoba”, składnica porcelany Chmielowskiej, Dąbrowskiego 12, narożnik Mickiewicza. zdw 73 876

Skład ładny, z częściowym urządzeniem w średnim oddam zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 876

Wózek dziecięcy nowy 220 zł sprzedam korzystnie. Kwiatowa 8, m. 12. zdw 74 047

Automat muzyczny z płytami tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 027

Platforma 30 cent. i kilka kół. Dyczkowski, Wierzbicięce 13. zdw 73 989

Kasa National z motorem 9 liczników tanio na sprzedaż. Nowa Drogerja Poznań Wrocławska 38. zdw 73 065

Drogowskaz Poznań, Kramarska 24. poleca: składy mieszkaniem, domki, gospodarstwa. zdw 73 957

Naręczonym słubne obrączki gładkie rzeźbione i kolorowane poleca od 12 zł para. Chwiłkowski, św. Marcin 40. zdw 73 969

Złote dwudziestomarkówki po 49 zł sprzedam 50 sztuk. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 970

Kamienica piętrowa, dochód 3.600, rocznie bez długu, cena 14.000, wpłaty 8.000. Kawiarnia Garmcarska 6. zdw 73 912

Restauracje pełen wyszynk mieszkanie korzystnie. Kawiarnia, Garmcarska 5. zdw 73 911

Rzeźnictwo centrum Poznania 5 pokojowe mieszkanie okazynie sprzedaje Jaskiewicz, Fredry 6. zdw 73 905

Pas tranem, 18 cm x 14 mtr. długości; 2 oryginalne formy Raupacha do dochodów korzystnie sprzedam. Nowakowski, Gwarna 18, m. 7. zdw 73 703

Meble drewniane, metalowe, kuchnie, leżanki najtaniej, Chwaliszewo 5. rw 6435

Garnitur mebli salonowych czczotowy kryty adamaszkiem jedwabnym zupełnie nowy okazynie do sprzedania. Wiadomość: Nowy Rynek 5, m. 3. telefon 40-50. rw 6432

Gabinet męski antyczny mahoniowy 2 szafy kanapa, stół, biurko stołek do kart, 5 foteli, 4 krzesła niebieskim adamaszkiem pokryte. - Bardzo dobrze utrzymane okazynie. Poznański, Dom Komisowy, minikańska 3. Pw 19 001-25.84

Restauracja na sprzedaż. Adres wskaze Kurjer Poznański zdw 74 044

Pianino tanio sprzedam. Kraszewskiego 5, mieszkanie 6. zdw 73 782

Maszyna szewska długoramienna. Kotowski, Długa 116. zdw 74 038

Pianino do lokalu za gotówkę kupię. - Oferty Kurjer Poznański zdw 71 731

Kupię resztówkę około 100 morg w ładnej okolicy. A. Groszy, Kraków, Filipa 6. zdw 73 075

Kupię kocz w dobrym stanie piacac gotówką. Oferty odpowiednie cena Kurjer Poznański zdw 73 420

Podwozie samochodowe bez silnika kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 626

Pasy maszynowe. Suwalski, Focha 72. zdw 73 607

Siodło kompletne meskie, używane dobre kupię. Cena, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 73 544

Dubeltówkę kał. 16 kupię w dobrym stanie za gotówkę. Oferty z podaniem adresu do Kurjera Poznańskiego zdw 73 547

Serwantkę kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 460

Gramofon szafkowy lub walizkowy kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdw 73 457

Wiatrówkę kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 529

Kupię rolne gospodarstwo ewentl. rentowna majątność za wpłata 15 000 zł. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 73 495

Dom - wille z amortyzacją bez pośredników kupię, wpłacie 12 do 15.000, lub mniejszą parcelę. Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdw 73 658

Kupię wózek dziecięcy, mały niski. - Oferty Kurjer Poznański zdw 73 890

Domek w mniejszym mieście z wolnym składem (ogrodem) wydzierżawie lub kupię blisko Poznania. Oferty do „Par”. Aleje Marcinkowskiego 11, pod 25.96. Pw 19 076-25.96

Miodu (prawdziwego bez domieszki cukru), trzeapanego tylko mieszanego gatunku z różnego kwiecia ogrodowego i lakowego kupię 1 centnar i proszę o oferty Kurjer Poznański zdw 74 011/2/3

Parcele kupię, Szczegóło do Kurjera Poznańskiego zdw 73 847

Kupię autobus bez linii lub zamienie samochód sześciu osobowy limuzyna elegancka. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 057

Willę - dom kupię przy wpłacie 25 tys. zł, wprost od właściciela. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 874

Pianino zaraz kupię. Oferty z ceną Kurjer Pozn. zdw 73 781

Parcele pod budowę wille kupię. Szczegółowe oferty, położenie, cene Kurjer Pozn. zdw 73 820



**Kasę**  
National dobrze utrzymana kupie  
Zgłoszenia z podaniem ceny Kurjer  
Poznański rw 6407

**Kamieniec**  
dochodowa nowa kupie za gotówkę do 50 000 Zgłoszenia Kurjer  
Poznański rw 6406

**6 KAMIENICE**

**Sprzedaz**  
kamienicy ul. Mickiewicza 11, za  
130 000 ogłoszona 27, 6 32 nie jest  
podana przez mnie, polega na  
mistyfikacji. Osoba odnośnie od-  
dam za nadużycie do sądu. Kub-  
ski, Mickiewicza 17. zdw 73 614

**Kamienica**  
ul. Matejki, cena 290 000, wpłata  
190 000. Kamienica początek Je-  
zyce cena 130 000 wpłata 90 000.  
Kamienica początek Łazarza ce-  
na 210 000, wpłata 120 000. Wszy-  
stkie trzy kamienice pierwszo-  
rzędne tylko dla lepszych reflek-  
tantów. Oferty Kurjer Poznański  
zdw 73 597

**Kamieniec**  
III piętrowa składami w śród-  
mieściu sprzedam, cena 195 000,  
wpłata 80 000, dochód 27 000. —  
Oferty Kurjer Pozn. zdw 73 446

**Kamienica**  
piętrowa z dwoma składami przy  
rynku. Dom piętrowy z piekarnią  
i piecem parowym korzystnie na  
sprzedaz Oferty Kurjer Poznański  
zdw 73 517

**Dom — wille**  
nowa duża 12 tys. doch. sprze-  
dam ewent. wezme jedno miesz-  
kaniowa jako wpłata. Oferty Kur-  
jer Poznański zdw 71 737

**Kamienica**  
komfortowa dzielnicą odpowiednią  
dochód 14 600 127 000, wpłata  
70 000, Tomczak Wierzbiciele  
31. zdw 73 717

**Kamienica**  
piętrowa w Poznaniu, blisko  
tramwaju, czynsz 2 700, ogród,  
cena 20 000, wpłata 12 000 złotych  
willa 6 pokojowa, 2 morgi ogro-  
du owocowego 17 000, wpłata  
8 000 złotych z powodu wyjazdu  
spiesznie sprzedaz „Pawilon”, Po-  
znań, Marszałka Focha 15.  
zdw 73 769

**Kamienica**  
Poznań donosi 11 000, cena 85 000  
hipoteka amortyzacyjna 25 000.  
Plotowski, Szamarzewskiego 1,  
jw 3523

**Willa**  
trzymieszkaniowa, komfort, wpłata  
15 000, reszta amortyzacja. —  
Kossman, Fredry 6 zdw 73 948

**Willa**  
komfortowa, duży ogród, Łazarz,  
93 000, wpłata 35 000, reszta hipot.  
amortyz. Hetmański, Strzałowa 3,  
II. zdw 73 881

**Wille**  
dwumieszkaniowa kupie, szczegó-  
lowe oferty położenie, ostateczne  
warunki do Kurjera Pozn.  
zdw 73 829

**Kupię**  
dom lub wille dochodowa w Po-  
znaniu wolna od stempli i po-  
datku. Szczegółowe oferty Kur-  
jer Pozn. zdw 73 815

**Kamienica**  
przy przynajmniej ulicy Poznań  
dochód 24 300, cena 175 000, wpłata  
80 000 sprzedaz „Krakus” ul.  
Pocztowa 30. zdw 73 962

**Kupię**  
do 18 000. — gotówka wille Po-  
znaniu lub dom z ogrodem przy  
Poznaniu. Oferty cena dokładny  
opis bez agentów. Kurjer Pozn.  
zdw 73 914

**Kamienica**  
centrum dochód 10 000 rocznie,  
cena 65 tys. zł sprzedam. Oferty  
Kurjer Poznański zdw 73 975

**Willka**  
ogrodem 2x3 pokoje i pokój kuc-  
nia 35 000 — 15 000 amortyzacji  
Górczyn. Oferty Kurjer Poznański  
zdw 74 058

**Kupię**  
wille jednomieszkaniowa lub dwu-  
mieszkaniowa nowa lub kamien-  
ca nowoczesna możliwie amorty-  
zacja, wpłata 40 000. Pośrednicy  
wykluczeni. Oferty Kurjer Pozn.  
zdw 74 017

**7 PIENIĄDZ**

**6 000**  
nożyczki na I hipotekę kamien-  
cy wartości 80 000. Oferty Kurjer  
Poznański zdw 73 518

**12 000**  
poszukuje I. hipotekę. Oferty  
Kurjer Poznański zdw 73 682

**3 000**  
na pierwszą hipotekę gospodar-  
stwa 40 morgowego wysoki pro-  
cent. Poszukuje. Zgłoszenia wa-  
runki Kurjer Poznański jw 3522

**10 000**  
poszukuje na I hipotekę na dobry  
procent. lub pobyt na czas letni  
mieszkanie utrzymaniem nad  
morzem. Spieszne oferty do Kurjera  
Poznańskiego zdw 74 080

**Wytwornia**  
półfabrykatu odstąpi swój zapro-  
wadzony skład fabryczny, przeje-  
cie towaru 12 000. Oferty Kurjer  
Poznański zdw 73 885

**250 zł**  
poszukuje krótki czas, zastaw. —  
Fragetowski, sztuciec. Oferty  
Kurjer Pozn zdw 73 816

**Pożyczki**  
na budowę rozkładu i spłaty  
amortyzacyjne niskoprocentowe.  
udziela „Własna Zagroda” Po-  
znań, Al. Marcinkowskiego 3.  
zdw 69 855

**8 DO WYNAJĘCIA**

**Czteropokojowe**  
mieszkanie Filarecka 3 (Górna  
Wilda) z ogródkiem zaraz do wy-  
najęcia zdw 72 453

**Mieszkanie**  
4 pokojowe, urządzenie, śródmie-  
ście, sprzedaz gospodarza na ko-  
rzystnych warunkach. — Oferty  
Kurjer Poznański zdw 72 207

**Adwokatowi**  
lub na biuro wynajmiemy 2 po-  
koje frontowe, I. piętro, oddziel-  
ne wejście, blisko sądu, wprost  
od gospodarza. Zgłosz.: Skrzy-  
nka pocztowa 52 rw 6 393

**„Informator”  
poszukuje mieszkań**  
Aleje Marcinkowskiego 5.  
zdw 73 581

**3**  
lub 4 pokojowe śródmieściu lub  
ul. Dąbrowskiego, front, najwy-  
żej drugie piętro, czynsz niedrogi,  
1/3 roku zgóry poszukuje zaraz.  
Pośrednicy wykluczeni. Oferty  
Kurjer Poznański zdw 73 548

**Urządnik**  
kolejowy szuka mieszkania 2-3  
pokojowego wprost od gospodar-  
za. Zgłoszenia Kurjer Poznański  
zdw 73 549

**Pokoju**  
i kuchni poszukuje wprost od go-  
spodarza. Oferty Kurjer Poznań-  
ski zdw 73 464

**2**  
pokój z kuchnią wprost od go-  
spodarza, możliwie śródmieściu  
poszukuje. Oferty Kurjer Poz-  
nański zdw 73 525

**Mieszkania**  
w centrum 7 pokojowego, nie wy-  
żej III. piętra z kuchnią, centr.  
ogrzewaniem, elektrycznością po-  
szukuje od 1. 8. Oferty do Kur-  
jera Poznańskiego zdw 73 531

**Bezdzietne**  
małżeństwo poszukuje 1-2 pokój  
od gospodarza lub za wskazanie  
wynagrodzenia. Czynsz zgóry. —  
Oferty Kurjer Pozn. zdw 73 492

**Inżynier**  
3-4 pokój z wygodami poszukuje.  
Oferty Kurjer Pozn. zdw 73 494

**Szukam**  
mieszkania 3-4 pokojowego z  
kuchnią za miesięcznym czyn-  
szem. Oferty Kurjer Poznański  
zdw 73 491

**Poszukuje**  
mieszkania 2-3 pokojowego z  
kuchnią i przynależnościami  
wprost od gospodarza. Zapłać  
czynsz za 1/4 roku zgóry. Po-  
średnictwo wykluczone. Zgłosze-  
nia Kurjer Poznański zdw 73 419

**5-cio pokojowe**  
mieszkania możliwie z centralnym  
ogrzewaniem nie wyżej II piętra  
poszukuje wprost od gospodarza  
solidny płatnik. Oferty Kurjer  
Poznański zdw 73 493

**Poszukuje**  
mieszkania trzypokojowego wy-  
godny do 3 piętra okolica Wier-  
zbiciele. Oferty Kurjer Poznański  
zdw 73 506

**Szukam**  
mieszkania jednego pokoju lub z  
kuchnią od gospodarza przy  
centrum 2 osoby, czynsz zgóry.  
Oferty Kurjer Pozn. zdw 73 778

**2 pokoi**  
słonecznych z kuchnią szukam za-  
raz rok zgóry. Kochanowskiego  
17, m. 4. zdw 73 852

**Dwupokojowego**  
kuchnia od gospodarza Oferty  
Kurjer Poznański zdw 73 991

**Potrzebne**  
mieszkanie 3 pokoje z łazienką,  
okolica Starego Rynku. Zgłosze-  
nia Kurjer Poznański zdw 73 899

**2-3**  
dużych pokoi słonecznych, kuch-  
nia, łazienka, służbowym, centr-  
um, poszukuje wprost od gospodar-  
za. Zapłać dzierżawę rok  
zgóry. Pośrednicy wykluczeni. —  
Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 182

**Starsze**  
małżeństwo poszukuje próżnego  
pokoiu z kuchnią. Oferty a cena  
Kurjer Poznański zdw 73 974

**10 ZAMIANA MIESZKANIA**

**7**  
pokojowe mieszkanie w centrum  
I. piętro od 1. 9. lub zamienie  
na mniejsze. Zgłoszenia Kurjer  
Pozn. zdw 73 000

**Mieszkanie**  
dwupokojowe niska dzierżawa za-  
mienie, doplate na większe. Oferty  
Kurjer Poznański zdw 73 561

**Centrum**  
duży pokój słoneczny gaz elektr.  
duże komory, piwnica na większe.  
Oferty Kurjer Pozn. zdw 73 591/2

**Prasownia**  
dobrze zaprowadzona do odstą-  
pienia, lub zamienie na mieszka-  
nie. Jezyce, Piotra Wawrzyńskiego  
5. jw 3530

**Zamienie**  
3 lub 4 pokojowe mieszkanie na  
1 lub 2 pokojowe z kuchnią. Of-  
erty Kurjer Poznański zdw 73 891

**Zamienie**  
2 pokoje kuchnie na skład z mie-  
szkaniem dopłata. Oferty Kurjer  
Poznański zdw 73 896

**11 POKOJE UMEBL.**

**Pokoje**  
1 lub 2 Śniadeckich 21, m. 5.  
zdw 73 651

**Od zaraz**  
lub później szuka mieszkania  
2-3 pokojowego starsze, spokojne  
małżeństwo, najchętniej przy  
centrum nie wyżej drugiego  
piętra, wprost od gospodarza. —  
Pewni płatnicy. Zgłoszenia Kur-  
jer Poznański zdw 52 118

**Mieszkanie**  
5-7 pokoi poszukiwane od 1. 10.  
dla starszych państwa bezdziet-  
nych nie w śródmieściu lecz w  
nowszej części Poznania, wysoki  
parter lub I. piętro, może być  
willa z ogródkiem. Podać ulicę  
i cenę. Zgłoszenia Kurjer Pozn.  
zdp 73 087

**„Informator”  
poszukuje mieszkań**  
Aleje Marcinkowskiego 5.  
zdw 73 581

**3**  
lub 4 pokojowe śródmieściu lub  
ul. Dąbrowskiego, front, najwy-  
żej drugie piętro, czynsz niedrogi,  
1/3 roku zgóry poszukuje zaraz.  
Pośrednicy wykluczeni. Oferty  
Kurjer Poznański zdw 73 548

**Urządnik**  
kolejowy szuka mieszkania 2-3  
pokojowego wprost od gospodar-  
za. Zgłoszenia Kurjer Poznański  
zdw 73 549

**Pokoju**  
i kuchni poszukuje wprost od go-  
spodarza. Oferty Kurjer Poznań-  
ski zdw 73 464

**2**  
pokój z kuchnią wprost od go-  
spodarza, możliwie śródmieściu  
poszukuje. Oferty Kurjer Poz-  
nański zdw 73 525

**Mieszkania**  
w centrum 7 pokojowego, nie wy-  
żej III. piętra z kuchnią, centr.  
ogrzewaniem, elektrycznością po-  
szukuje od 1. 8. Oferty do Kur-  
jera Poznańskiego zdw 73 531

**Bezdzietne**  
małżeństwo poszukuje 1-2 pokój  
od gospodarza lub za wskazanie  
wynagrodzenia. Czynsz zgóry. —  
Oferty Kurjer Pozn. zdw 73 492

**Inżynier**  
3-4 pokój z wygodami poszukuje.  
Oferty Kurjer Pozn. zdw 73 494

**Szukam**  
mieszkania 3-4 pokojowego z  
kuchnią za miesięcznym czyn-  
szem. Oferty Kurjer Poznański  
zdw 73 491

**Poszukuje**  
mieszkania 2-3 pokojowego z  
kuchnią i przynależnościami  
wprost od gospodarza. Zapłać  
czynsz za 1/4 roku zgóry. Po-  
średnictwo wykluczone. Zgłosze-  
nia Kurjer Poznański zdw 73 419

**5-cio pokojowe**  
mieszkania możliwie z centralnym  
ogrzewaniem nie wyżej II piętra  
poszukuje wprost od gospodarza  
solidny płatnik. Oferty Kurjer  
Poznański zdw 73 493

**Poszukuje**  
mieszkania trzypokojowego wy-  
godny do 3 piętra okolica Wier-  
zbiciele. Oferty Kurjer Poznański  
zdw 73 506

**Szukam**  
mieszkania jednego pokoju lub z  
kuchnią od gospodarza przy  
centrum 2 osoby, czynsz zgóry.  
Oferty Kurjer Pozn. zdw 73 778

**2 pokoi**  
słonecznych z kuchnią szukam za-  
raz rok zgóry. Kochanowskiego  
17, m. 4. zdw 73 852

**Dwupokojowego**  
kuchnia od gospodarza Oferty  
Kurjer Poznański zdw 73 991

**Potrzebne**  
mieszkanie 3 pokoje z łazienką,  
okolica Starego Rynku. Zgłosze-  
nia Kurjer Poznański zdw 73 899

**2-3**  
dużych pokoi słonecznych, kuch-  
nia, łazienka, służbowym, centr-  
um, poszukuje wprost od gospodar-  
za. Zapłać dzierżawę rok  
zgóry. Pośrednicy wykluczeni. —  
Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 182

**Starsze**  
małżeństwo poszukuje próżnego  
pokoiu z kuchnią. Oferty a cena  
Kurjer Poznański zdw 73 974

**10 ZAMIANA MIESZKANIA**

**7**  
pokojowe mieszkanie w centrum  
I. piętro od 1. 9. lub zamienie  
na mniejsze. Zgłoszenia Kurjer  
Pozn. zdw 73 000

**Mieszkanie**  
dwupokojowe niska dzierżawa za-  
mienie, doplate na większe. Oferty  
Kurjer Poznański zdw 73 561

**Centrum**  
duży pokój słoneczny gaz elektr.  
duże komory, piwnica na większe.  
Oferty Kurjer Pozn. zdw 73 591/2

**Prasownia**  
dobrze zaprowadzona do odstą-  
pienia, lub zamienie na mieszka-  
nie. Jezyce, Piotra Wawrzyńskiego  
5. jw 3530

**Zamienie**  
3 lub 4 pokojowe mieszkanie na  
1 lub 2 pokojowe z kuchnią. Of-  
erty Kurjer Poznański zdw 73 891

**Zamienie**  
2 pokoje kuchnie na skład z mie-  
szkaniem dopłata. Oferty Kurjer  
Poznański zdw 73 896

**11 POKOJE UMEBL.**

**Pokoje**  
1 lub 2 Śniadeckich 21, m. 5.  
zdw 73 651

**Pokój**  
słoneczny, sympatyczny panu. —  
Kopernika 3 mieszkanie 7.  
zdw 73 047

**Pokój**  
Jasna 67, m. 2, od 1. 7.  
zdw 72 316

**Pokój**  
umeblowany dwuosobowy. Kreta  
22, m. 10. zdw 72 643

**Pokój**  
niekrepujący z całym utrzyma-  
niem. Woźna 18, m. 7. zdw 73 152

**2**  
słoneczne, pokoik mały Matejki  
1, I. zdw 73 197

**Frontowy**  
ładny pokój. Wierzbiciele 27, m.  
5. zdw 73 309

**Pokój**  
umeblowany, światło elektryczne.  
wynajme św. Marcin 4, wchód ul.  
Wysoka 1, m. 5. zdw 73 288

**Pokój**  
Za Bramka 12a, m. 3. zdw 72 205

**Pokój**  
słoneczny. Marszałka Focha 30,  
m. 6. zdw 73 208

**Pokój**  
elektryczność, pianinem św. Woj-  
ciech 22-24, m. 6. zdw 73 180

**Frontowy**  
elektryczność łazienka, pierwszo-  
go. Woźna 14 a, m. 11. zdw 74 405

**Centrum**  
elegancki, niekrepujący, jedno-  
dwoosobowy pokój Mielżyń-  
skiego 22, I., mieszkanie 7.  
zdw 73 375

**Spokojna**  
19, mieszkanie 9, łazienka, elek-  
tryka. zdw 73 387

**Pokój**  
umeblowany, klatki, pierwszego.  
Gwama 8, III. zdw 73 304

**Umeblowany**  
Derfert, Zielona 6. zdw 73 609

**Frontowy**  
II. pr. elektryczność. Kreta 24,  
m. 7. zdw 73 610

**Frontowy**  
jedno — dwuosobowy. Grobla 1 b  
m. 8. zdw 73 611

**Działyńskich 3**  
m. 4, zaraz. zdw 73 612

**Dwuosobowy**  
Śniadeckich 26 m. 2. zdw 73 613

**Pokój**  
używanie kuchni Szamarzewskie-  
go 23 I. prawo. zdw 73 620

**Wspólny**  
lub dwuosobowy. Woźna 14 b, m.  
19. zdw 73 623

**Pokój**  
umeblowany wolny. Mostowa 37,  
III. prawo. zdw 73 625

**Niekrepujący**  
elektryczność słoneczny pokój.  
Śniadeckich 32 mieszkanie 7.  
zdw 73 596

**Pokój**  
elektryczność, jedno-dwuosobo-  
wy. Focha 41, mieszkanie 8.  
zdw 73 600

**Dwuosobowy**  
Marszałka Focha 49 miesz. 8.  
zdw 73 601

**Ogrodowa**  
II miesz. 10, słoneczny pokój.  
zdw 73 608

**Pokój**  
Mickiewicza 34, podwórko mie-  
szkanie 3. zdw 73 604

**Niekrepujący**  
elektryczny, łazienka. Stroma 6,  
I., prawo. zdw 73 603

**Balkonowy**  
słoneczny z pianinem, elektrycz-  
ność łazienka, panu. Stroma 7,  
mieszkanie 6. zdw 73 628

**Pokój**  
wynajme. Poznańska 21, III, le-  
wo. zdw 73 635

**Pokój**  
Zielona 7, I. piętro, prawo.  
zdw 73 636

**Niekrepujący**  
słoneczny z wygodami wynajme.  
Śniadeckich 80 mieszkanie 6.  
zdw 73 638

**Inteligentowi**  
pokój mały. Plac Nowomiejski  
6 a, mieszkanie 23. zdw 73 606

**Wspólny**  
pianino, elektryczność, Focha  
70, mieszkanie 7. zdw 73 566

**Pokój**  
dwom solidnym panom. Skarbo-  
wa 13, mieszkanie 2. zdw 73 568

**Pokój**  
czysty ładny. Zupańskiego 13,  
mieszkanie 16. zdw 73 569

**Pokój**  
Szwajcarska 16, mieszkanie 15, I.  
zdw 73 572

**„Informator”  
poleca pokoje**  
Aleje Marcinkowskiego 5.  
zdw 73 578

**Pokój**  
Zygmunta Augusta 2 mieszkanie  
4, front. zdw 73 582

**Pokoje**  
frontowe elektrycznością, dwu-  
jednosobowe utrzymaniem lub  
bez. Rzeczypospolitej 4, Piechoc-  
ka. zdw 73 583

**Pokój**  
na jedną lub dwie osoby. Focha  
29, front miesz. 13. zdw 73 597

**Pokój**  
umeblowany. — Słowackiego 42,  
mieszkanie 5. zdw 73 594

**Ogrodowa 2**  
mieszkanie 11, pokój. zdw 73 536

**Małżeństwu**  
suterena, mieszkanie 29, Wierzbo-  
wa i podwórko. zdw 73 552

**Pokój**  
słoneczny, Niegolewskich 12, mie-  
szkanie 8. zdw 73 557

**Tani**  
jednosobowy pokój. Śniadeckich  
1, mieszkanie 8. zdw 73 562

**Pokoik**  
Wierzbiciele 53 m. 1. zdw 73 537

**Czysty**  
elektryczność, łazienka. Marszał-  
ka Focha 47, m. 12. zdw 73 542

**Umeblowany**  
dwuosobowy inteligentnym na  
stanowisku. Marcin 27, 8.  
zdw 73 635

**Balkonowy**  
Jerzego 5 II. lewo. zdw 73 636

**Pokój**  
dwuosobowy i mały. Grunwaldz-  
ka 23 mieszkanie 4. zdw 73 468

**Niekrepujący**  
Patr. Jackowskiego 35, III. prawo  
zdw 73 466

**Frontowy**  
umeblowany używaniem kuchni  
małżeństwu. Maleckiego 23, mie-  
szkanie 8. zdw 73 462

**Dwuosobowy**  
Niegolewskich 10 I. piętro, mie-  
szkanie 6. zdw 73 459

**Pokój**  
Gro

Niekrepujący Łakowa 16 I. prawo. zdw 73 730
Pokój używaniem kuchni. Kreta 5 - skład. zdw 73 732
Pokój dobrze umeblowany wynajme. - Ratajczaka 27. II. zdw 73 734
Pokój umeblowany utrzymaniem. elektryczność. Marcin 66/67, m. 10. zdw 73 735
Urzędnicze pokój śródmieście utrzymanie 120 zł miesięcznie. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 73 736
Elegancki balkonowy, utrzymaniem (bez) wygodami, drugi skromniejszy ewtl. dwa razem. Różana 4, m. 6. zdw 73 997
2 pokoje umeblowane wspólne lub pojedynczo światło elektr. łazienka, używanie kuchni, centrum. Wały Kościuszki 5, m. 4. zdw 73 739
Dwuosobowy zaraz. Marcina 5, II, m. 11. zdw 73 740
Frontowe 1 lub 2 łącznie łazienka, ewentl. utrzymanie. Gajowa 4, m. 9. Pw 19 141-55,403
Jedno-dwuosobowy utrzymaniem bez. - Wielkie Garbary 5, m. 9. zdw 73 754
Wspólny panu. Focha 41, m. 18. zdw 73 756
Kraszewskiego 19, mieszkanie 5, pokój umeblowany. zdw 73 757
Działalności 2, mieszkanie 2, pokój inteligentnej pani. zdw 73 758
Pokój Sw. Józefa 6, parter, prawo. zdw 73 766
Pokój Ogrodowa 2, I. prawo. zdw 73 765
Frontowy pana, pani, małżeństwu. Wielkie Garbary 43, m. 7. zdw 73 770
Wspólny panience. Ogrodowa 4, parter. zdw 73 771
Pokój 1-2 osobowy. Grobla 30, II, lewo, narożnik Garbar. zdw 73 774
Dwu- lub jednosobowy. Czesława 16a, I. prawo. zdw 73 775
Panienci Zielona 7, m. 4, podwórza. zdw 73 777
Pokój małżeństwu z używaniem kuchni lub krawcowej. Wrocławka 19, mieszkanie 5. zdw 73 779
Niekrepujący elektryczność. Różana 23, II. zdw 73 859
Śródmieście niekrepujący, wygodny, telefon, panu, Góra Przemysława 4, I. zdw 73 857
Wspólny Łakowa 16, III, prawo. zdw 73 856
Kwiatowa 13, mieszkanie 5, frontowy wynajme. zdw 73 855
Pokój balkonowy, słoneczny do wynajęcia. Wały Królowej Jadwigi 4, m. 10. zdw 73 853
Klatki schodowej Łakowa 21 I. zdw 73 850
Zielona 7, 12, pokój elektr., wejście niekrepujące. zdw 73 849
Pokój wspólny panom. Sw. Józefa 9, m. 2. zdw 73 848
Pokój tanio. Kraszewskiego 4, m. 8. zdw 73 844
Pokój Dąbrowskiego 36, m. 17. zdw 73 845
Pokój Słowackiego 42, m. 1. zdw 73 846
Klatki tanio utrzymanie. rzeźnicznia. Kanałowa 15, I. zdw 73 842
Pokój 2 osoby, elektryczność. Kraszewskiego 14, m. 1. zdw 73 843
Jeden pokój lub dwa dla panów umeblowane łazienka, balkon, centralne ogrzewanie, słoneczne, elektryka, śródmieście, wejście klatka schodowa. Wronecka 6/8, m. 12. zdw 73 841
Centrum mniejszy, swobodny wygodny. Wrocławka 15, I, mieszkanie 16. zdw 73 838
Pokój umeblowany, słoneczny. Wielkie Garbary 1, m. 9. zdw 73 836
Pokój jeden - dwuosobowy. Sw. Marcin 20, m. 6. zdw 73 884
Jasna 1, II, lewo, ładny pokój. jw 3628

Słoneczny frontowy pokój oddzielne wejście zaraz. Patr. Jackowskiego 25, m. 8, od czwartej. jw 3519
Skryta 10, m. 1. jw 3527
Pokój wynajme. Kraszewskiego 19, IV. jw 3529
Kraszewskiego 19, III, prawo. jw 3531
Słowackiego 29, I, 7. jw 3532
Słowackiego 39, mieszkanie 10, inteligentni. jw 3533
Niekrepujący z utrzymaniem, tanio. Dąbrowskiego 18, m. 4. jw 3534
Przeznica 2, mieszkanie 4, pokój. jw 3536
Elegancki pokój, Jackowskiego 9, m. 10. jw 3537
Pokój klatki schodowej. Piotra Wawrzyńska 24, m. 8. jw 3538
Klatki schodowej inteligentnemu panu. Słowackiego 42, m. 4. jw 3517
Pokój umeblowany, osobne wejście od zaraz wynajme. Żydowska 53, skład. zdw 74 051
Małżeństwu fortepian Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 74 052
Pokój frontowy, parterowy. Wierzbicice 6. zdw 74 053
Pokój okolicy Uniwersytetu. Skarbowa 11, mieszkanie 9. zdw 74 056
Dwuosobowy pokój niekrepujący wynajme zaraz. Patrona Jackowskiego 25, mieszkanie 21. zdw 73 812
Dwuosobowy słoneczny światło elektryczne. - Dolna Wilda 64, m. 2. zdw 73 807
Pokój wynajme. Matejki 57, parter, lewo. zdw 73 806
Pokoik solidnemu panu. Zupańskiego 2, mieszkanie 4. zdw 73 805
Małżeństwu pokój z używaniem kuchni zaraz, dzweczyna do dyspozycji. Przeznica 1, m. 10. zdw 73 803
Odnajmę pokój duży, słoneczny. Sw. Marcin 64, m. 13. zdw 73 802
Pokój frontowy słoneczny czysty. - Poznańska 8/10, m. 8. zdw 73 801
Dwom panom, pani, wspólny. Skarbowa 15, dom ogrodowy, wprost prawo, parter. zdw 72 663
Pokoje balkonowa, elektryczność, łazienka. Mielżyńskiego 1, m. 12. zdw 73 945
Tanio niekrepujący frontowy, elektryczność. Górna Wilda 15, mieszkanie 6. zdw 73 947
Umeblowany pokój do wynajęcia Małeckiego 33, I, prawo. zdw 73 950
Umeblowany pokój do wynajęcia Małeckiego 33, m. 8. zdw 73 949
Matejki 1 m. 3 ładny, miły pokój. zdw 73 935
Pokój Sw. Marcin 18, m. 3. zdw 74 000
Romana Szymańskiego 9, m. 9. zdw 74 006
Dobrze umeblowany pokój zaraz wolny. Wały Król. Jadwigi 3a, m. 10. zdw 73 994
Dwa eleganckie razem, oddzielne zaraz. Pocztowa 21, I, mieszkanie 4. zdw 73 965
Panienciom inteligentnym tanio zaraz. Pocztowa 21, I, m. 4. zdw 73 966
Pokój elektryczność panu-pani. Łakowa 10, m. 9. zdw 73 978
Pokój utrzymanie telefon można biuro. Ratajczaka 29, m. 9. zdw 73 981
Pokój umeblowany kuchnia osobne wejście. Skryta 14, m. 3. zdw 73 982
Pokoik skromny panience. Półwiejska 37, m. 4. zdw 73 983
Pokój umeblowany 2 osoby klatki schodowej, światło elektr. Złogozna Dąbrowskiego 46, m. 6. zdw 73 984
Pokój umeblowany, frontowy, słoneczny wynajme. Dąbrowskiego 9/11, m. 8. zdw 73 997
Balkonowy oświetlenie elektryczne, ewtl. telefon, pianino W. Garbary 43, II, prawo. zdw 73 990

Słoneczny duży, niekrepujący. Ogrodowa 12 m. 16. zdw 73 987
Pokój Wierzbicice 49, Słodowa. zdw 73 896
Pokój jednoosobowy. Mickiewicza 15, I. zdw 73 895
Pokój 1-2 osobowy zaraz. Kochanowskiego 5, m. 10. zdw 73 892
Ratajczaka 9, m. 8, niekrepujący z utrzymaniem bez inteligentnemu. zdw 73 888
Niekrepujący osobne wejście. Sapieżyński 8, mieszkanie 5. zdw 73 887
Czysty dobrze umeblowany. Młyńska 12a, m. 6. zdw 73 884
Dwuosobowy balkonowy. Matejki 39, mieszka. 7. zdw 73 875
Pokój wynajme. Różana 10, parter. zdw 73 877
Pokój duży, słoneczny 1-2 panie ewtl. małżeństwo z używaniem kuchni. Jackowskiego 17, m. 11. zdw 73 871
Dwuosobowy Fredry 4, mieszkanie 6. zdw 73 870
Lepszemu telefon. Przeznica 10, m. 1. zdw 73 861
Dwuosobowy pnaom. Sw. Marcin 49, m. 7. zdw 73 860
Tanio front ładny pokój. Jeżycka 36, mieszkanie 13. zdw 73 713
Kantaka 6 I. piętro, wynajme korzystnie frontowy duży pokój. zdw 73 832
Małżeństwu zaraz Traugutta 32 Przybylska. zdw 73 830
Skromniutki panienkom, tanio. Gwarna 9, podwórza, mieszkanie 7. zdw 73 819
Samotnemu inteligentny oddam spokojny pokój Łazarz. Adres Kurjer Pozn. zdw 73 814
Umeblowany frontowy ewtl. małżeństwo bezdzietne. Spokojna 21, m. 3. zdw 73 813
Panom dwadzieścia pięć - obłady. Wrocławka 13, m. 11. zdw 74 026
Półwiejska 2, m. 6, utrzymaniem (bez) także dni. zdw 74 028
Pokój wynajme. Matejki 55, lewo. zdw 74 029
Dwa razem, oddzielnie utrzymaniem - bez. Kraszewskiego 9 b - 5. zdw 73 988
Pokój niekrepujący. Wolnica 3, m. 9. zdw 72 743
Elegancki pokój 1-2 osobowy, niekrepujący elektryczność. Skryta 14, m. 3. (przy Matejki). zdw 73 885
120 zł utrzymaniem dwa dwuosobowe, elektryczność, telefon kulturalnym. Skarbowa 11, m. 4. zdw 73 951
Pokoik obiadami - bez. Czesława 15, II, prawo. zdw 73 952
Pokój umeblowany, czysty, elektryczność. Gwarna 17, m. 21. zdw 73 955
Dwuosobowy frontowy od 1. 7. Sw. Marcin 39, m. 6. zdw 73 956
Pocztowa 33 m. 12 zaraz pokój ładny. zdw 73 928
Niekrepujący umeblowany pokój inteligentnym wynajme Sw. Wojciech 2 a, mieszkanie 7. zdw 74 107
Pokój Reya 3, m. 2. zdw 74 020
Frontowy słoneczny. Półwiejska 6, m. 11. zdw 74 016
Pokój Mickiewicza 5, m. 3. zdw 74 059
Niekrepujący 2 osoby lub małżeństwu. Sapieżyński 3, Kubiak. zdw 73 931
Pokój czysty dobrze umeblowany, elektryczność. Patrona Jackowskiego 30, m. 9. zdw 73 922
Młyńska 12, I, prawo pokój. zdw 73 923
Czysty słoneczny. Wielkie Garbary 40, mieszka. 8. zdw 73 924
Pokój klatki schodowej. Małe Garbary 4 mieszkanie 7. zdw 73 925
Korzystnie Chelmońskiego 21, m. 2. zdw 73 916

Pokój słoneczny, dla panów i pokój dla panienek. Wolnica 3, m. 10. zdw 73 926
Pokoje prima umeblowane, utrzymaniem pierwszorzędem, solidnym panom lub paniom wydzierżawie. - Informacje „Gambirius”. Kanałowa 7. zdw 73 903
Telefon Sw. Marcin 14, m. 9. zdw 73 902
Dwuosobowy pokój wynajme. Sw. Marcin 14, mieszka. 9. zdw 73 901
Pokój 1-2 osobowy. Słowackiego 35, m. 10. zdw 73 972
Pokój Młyńska 5 - 9. zdw 73 976
Pokój umeblowany większy lub 2 używaniem kuchni zaraz. Zwierzyńska 10, II, lewo. zdw 73 745
Pokój schodów klatkowy. Szumigala, Półwiejska 37. zdw 73 748
Duży pokój umeblowany. Kopernika 7, parter. zdw 73 707
Pokój dwuosobowy balkonowy do wynajęcia. Łakowa 18 a, I, prawo. zdw 73 702
Panience Woźna 7, m. 7. rw 6437
Mały Woźna 14 b, m. 18. rw 6433
Słoneczny Kwiatowa 7, m. 10. rw 6431
Tani pokój pani. Za Bramką 12 a, m. 5. rw 6430
Dworcu dwuosobowy - jednoosobowy. - Focha 27, front II, Sypniewska. rw 6429
Dwuosobowy światło elektryczne i mały dla panienki. Koźna 23 II. rw 6427
Panienciom urzędnicze ładny niedrogi. - Wały Kościuszki 7, m. 5. zdw 74 068
Niekrepujący 35 zł elektryczność, łazienka, telefon. Małeckiego 35 parter, lewo. zdw 74 042
Frontowy słoneczny inteligentnej pani - panu. Słowackiego 42, mieszkanie 7. zdw 74 043
Pokój niekrepujący jasny, słoneczny, cichy elektryczność, łazienka przy Parku Wilsona, Matejki 45, m. 6. zdw 74 046
Matejki 53, m. 4, pokój umeblowany utrzymaniem lub bez, telefon, od 1. zdw 74 048
Słoneczne Parku Wilsona, Siemiradzkiego 2 m. 4. zdw 74 050
Dobrze umeblowany u samotnej. Piekary 8 a, m. 34. zdw 74 052
Wspólny Grobla 28, m. 15. zdw 74 034
Tanio panience na wspólny. Kantaka 8 m. 7. zdw 74 035
Pokój dwuosobowy zaraz. Sw. Marcin 64, m. 29. zdw 74 022
Niekrepujący balkon, czysty, wygodny korzystnie. Zupańskiego 13, m. 3. zdw 74 023
Inteligencji eleganckie. Szwajcarska 10 - 19. zdw 74 024
Centrum 3 pokoje łącznie sypialni i mieszkalni bardzo jasne widok na zieleni, elektryczność, łazienka, wszelkie wygodny Cieszkowskiego 1, mieszkanie 5. zdw 73 513/4
25 zł pokój mały słoneczny. Poznańska 59 mieszkanie 3 (narożnik Jasnej). zdw 73 515/6
Mały pokoik. Romana Szymańskiego 8, m. 8. zdw 73 688
Pokój krawcowej. Romana Szymańskiego 9 m. 6. zdw 73 689
Panienci wspólny pokój. Sw. Marcin 29, w podwórzu. lewo, III, prawo. zdw 73 733
Tanio wspólny panom 20 zł. Koźna 18, III. zdw 73 662
Pokój Garncarska 2 I p. m. 4. zdw 73 658
Pokój dla 2 panów 25 zł. Półwiejska 8, mieszkanie 6, front. zdw 73 644
Panienciom Wrocławka 30, m. 9. zdw 73 676
Małżeństwu frontowy, używanie kuchni. Focha 27, mieszkanie 10. zdw 73 863/4

Panienci na wspólny pokój. Chwaliszewo 49, m. 19. zdw 73 747
Tanio dwu-trzyosobowy. Niegolewskich 1, m. 8. zdw 73 670
Dwuosobowy Półwiejska 38a, m. 9. zdw 73 718
Stancja dla 2 panów lub pań 15 zł. Wrocławska 15, Siewert. zdw 73 716
Pokój Sw. Wojciech 7, m. 13. zdw 73 701
Stancja dla panów. Wodna 8, m. 10. zdw 73 743-4
Pokój wspólny panience. Golebia 4, II, narożnik Szkolnej. zdw 73 678
12 SZUKA POKOJU
Klatki schodowej centrum panu. Złogozna Kurjer Poznański zdw 73 608
„Informator” poszukuje pokoi Aleje Marcinkowskiego 5. zdw 73 580
Dużego próżnego poszukuje emerytka. - Oferty Kurjer Pozn. zdw 73 527
Skromnego pokoju poszukuje panienska. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 532
Poszukuje wspólnego pokoju jako portierka za dopłatą. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 472
Pokoju niekrepującego tanio, śródmieściu, elektryka słonecznego, parter, I. Oferty ceną Kurjer Poznański zdw 73 469
Szukam próżnego pokoju na 4 osoby Łazarz lub Jeżyce. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 049
Niedrogiemu pokoju zaraz cena poszukuje urzędniczka. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 986
2 lub 1 próżnego pokoju poszukuje Oferty Kurjer Poznański. rw 6424
Pokoju śródmieściu poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 73 930
Panienska pokoju 15 do 20 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdw 73 937
13 LOKALE
Poszukuje się kilka pokoi w śródmieściu na biuro adwokackie. Oferty z podaniem warunków Kurjer Poznański zdw 73 599
Pokój biuro parter, oddam. Skarbowa 18, mieszkanie 4. zdw 73 570
Lokale handlowe na każde przedsiębiorstwo zwłaszcza restauracja, skład kolonialny zaraz do wynajęcia. Złogozna Krauze Janowiec pow. Znin. zdw 73 577
Lokale restauracyjne poszukiwane. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 590
Stajnia i suterena do wynajęcia. Chwaliszewo 6. zdw 73 591
Ladny lokal pierwsze piętro na cele handlowe lub przemysłowe. Wronecka 24. zdw 73 463
Duży skład przy Marsz. Focha wynajme. - Oferty Kurjer Pozn. zdw 73 450
Lokal handlowy dwa duże okna wystawowe, obszerna suterena i ubikacje i piętra do wynajęcia. Wrocławka 15. zdw 73 835
Dwa duże pokoje frontowe, telefon, elektryczność, łazienka, niekrepujące, na biura lub mieszkanie zaraz. Skarbowa 3, m. 4. zdw 73 867
Biuro telefonem do wynajęcia. Sw. Marcin 66/67, mieszkanie 7. zdw 73 963
14 DZIERŻAWY
Willa 2-4 pokoje i kuchnia w pięknym ogrodzie od zaraz korzystnie do wydzierżawienia. Jasiczakowa - Zabikowo. Komunikacja autobusowa co godzinę z Placu Dzwoskiego. zdw 71 740
Śpiczlerze stajnie i mieszkanie w rynku wydzierżawia firma Wl. Holdowski. Ostrów Wkp. dw 3 952
Dzierżawy 1200-1500 mórg poszukuje zawodowy rolnik z wplata ca. 40 000 zł od zaraz. Szczegółowe oferty proszę składać pod zw 72 546 do ekspedycji Kurjera Poznańskiego
Poszukuję dzierżawy 500-1000 mórg ziemi bez inwentarzu (inwentarz oddam jako kaucję). Złogozna do Kurjera Pozn. zdw 72 745
Hotel kolonialka, miasto powiatowe, przebiega kaulca towar 2 000. - Oferty Kurjer Pozn. zdw 73 483

Wydzierżawie 720 mórg bogate inwentarze, garnitur parowy, centnar z morza, objęcie 45 000 złotych. Złogozna do Kurjera Poznańskiego. zdw 73 558
Dzierżawa 90 mórg pszenno buraczana, jednym planie, inwentarz żywy, martwy kompletny, zabudowania dobre, dom 4 pokoje (Poznańskie), Petz, Poznań, Grobla 22. zdw 73 681
Rolnik poszukuje zaraz dobrej korzystnej 1.000 morgowej dzierżawy. - Gotówka 20.000. Oferty „Par” pod nr. 55.385. Pw 19 134-55,384
Wydzierżawie skład z urządzeniem i pokój w dużej wsi, kościół, szkoła, stacja kolejowa w miejscu na dogodnych warunkach. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 72 178/9
Dom z piekarnią kawiarnia sprzedam przy wplacie 20.000 zł lub wydzierżawie. - Objęcie 2.400. Złogozna agentura Kurjera Leszno. nw 11 378
Poszukuję dzierżawy majątku od 80-200 ha, agronom z gotówką i hipoteką. Łask, zgłoszenia proszę pod zw 73 999 do Kurjera Poznańskiego.
Majątków dla kilkunastu przybyłych Amerykanów spisznie poszukuje również dzierżaw. Jaskiewicz, Poznań, Fredry 6. zdw 73 400
Stajnię wydzierżawie na Jeżcach. 26 rawia 8 i Chwaliszewo 19. rw 6426
Wspólnika cichego na dzierżawie 10 letnia majątku 1500 mórg z gorzelnią poszukuje Złogozna Kurjer Poznański. zdw 74 037
15 LETNISKA i UZDROWISKA
Puszczykowo domek Poznańska 53, częściowo umeblowany do wynajęcia. zdw 73 437
Puszczykowo dwa pojedyncze pokoje umeblowane od lipca, życzącym utrzymanie, Informacja Mielżyńskiego 22, m. 19, od 9-14. zdw 73 247
Bukowina - Zakopane pensjonat „Orla” poleca pokoje słoneczne z pięciorazowym utrzymaniem - 6 zł dziennie. Złogozna Russówna. zdw 69 806
Żegiestów - Zdrój Pensjonat „Warszawianka” Centrum zakładu, Nowoczesny komfort Ciepła i zimna woda bieżąca w pokojach. Ceny umiarkowane. dw 3 953
Krynica „Wielkopolska”. Drów Molenów rendez-vous Ziemi Zachodnich Odrebnie; internet wzorowy panienek. Zadać prospektów. zdw 44 943
Wisła Śląsk Cieszyński pensjonat „Zofjówka” poleca pokoje z utrzymaniem. zdw 70 053
Żegiestów Pensjonat Alina poleca tylko dla chrześcijan pokoje słoneczne z wykładowym utrzymaniem, ceny zniżone. Sezon do końca września. Zadać prospektów. zdw 71 660
Truskawiec Ziemiański pensjonat „Krzysia” położony centrum. Zarząd tecznioroczny. Pw 18 599-21,84
Rabka Zdrój, Willa pod Sw. Antonim dawniej Grunwald, poleca słoneczne pokoje z utrzymaniem lub bez. Ceny jednakowe we wszystkich sezonach. nw 10 814
W Zakopiańskim „Soplicowie” Odzyskanie humor - zdrowie Pensjonat „Soplicowie”, ul. Kościuski telefon 280 pełny komfort, położenie słoneczne wśród parku - dobra kuchnia - garaż - korty tenisowe. Ceny od 10 zł. nw 11 291
Kórnik letnisko, ogród, jezioro lasy, tanio. Słowińska, Poznańska 76. zdw 73 454
Pokój z kuchnią na czas letni ewentl. z ogrodem w Naramowicach wynajme. Oferty Kurjer Poznański. zdw 73 524
Blisko Poznań tanio, śliczna okolica, las, woda, radio, tenis, Informacja Focha 41, mieszka. 16 Schneider. zdw 73 481
Wisła Śląsk Cieszyński, pensjonat Dariusz poleca słoneczne pokoje z werandami. Kuchnia zdrowa - wykładowa. Ceny przystępne. nw 10 896
Ciechocinek Pensjonat „Ormuzd” centrum, zdrojowiska poleca pokoje suche słoneczne z werandami. Kuchnia zdrowa - wykładowa. Ceny przystępne. nw 10 896
Dwór ziemiański, pow. Rawicz, park, woda, spokój las, dobre odżywienie, przyjemny lipiec, sierpień, letników 4-5 zł dziennie. Złogozna Kurjer Pozn. zdw 73 828

**Puszczkowie**  
47 willa Zofia. Pokoje słoneczne urocze położenie, las, woda, spokój. Kuchnia zdrowa.  
zdzw 73 690

**Zakopane**  
Zamojskiego pensjonat „Wacława” słoneczne pokoje, zimna ciepła woda, 8-10 złotych z utrzymaniem.  
nw 11 361

**Puszczkowie**  
poszukuje pokoju z kuchnią i elektrycznością od 1 lipca. Oferty z podaniem ceny uprasza się do Kurjera Pozn. zdzw 73 778

**Letnisko Babin**  
pod Obornikami, stacja kolejowa. Uroczyste położenie wśród leśnej okolicy, nad malowniczym brzegiem Warty. Nowocześnie urządzone. Ceny za utrzymanie w lipcu 5.50 zł., za pokój 1-1.70 zł. Urodziny państwowi 10% zniżki. Zgłoszenia przyjmuje Zarząd Letniska, Poznań, Dyrekcja Kolejowa, pokój 214. Telefon 20-83.  
nw 10 899

**Letnisko**  
4 stacje od Poznania, las, woda, całodziennie utrzymanie przyjmie na lipiec i sierpień gości. Zgłoszenia przyjmuje Słowackiego 10, mieszkanie 4.  
zdzw 73 943

**Letnisko**  
dwupokojowe, las, woda, Mostna, Schildknecht, Poznań, Mielżyńskiego 22.  
zdzw 73 780

**Truskawiec**  
pensjonat Iwonka otwarty od 1 maja do 30 października, komfortowe, słoneczne pokoje z pełnym utrzymaniem. Kuchnia wykwintna. Ceny bardzo przystępne. Prokuratorowa Zofia, Maria Hermanowska.  
zdzw 73 827

**Zakopane**  
Pierwszorzędny pensjonat „Tytan” przy ul. Zamojskiego. Pełny komfort, wykwintna kuchnia, las, rzeka, balkon, weranda, cudne widoki Tatr. Najmilszy zdrowy pobyt. Dobrowolne towarzystwo. Ceny niskie.  
zdzw 73 826

**Letnisko**  
na wsi blisko Poznania las, woda, ogród, obficie dobre pożywienie 4 zł. Zgłoszenia Kurjer Pozn.  
zdzw 73 825

**Puszczkowie**  
willa Ostojka poleca pokoje z całodziennym utrzymaniem. Zgłoszenia Słowackiego 10, Piekary 2  
zdzw 73 709

**Rabka**  
Zaryte pensjonat „Marysienka” położony pod lasem, plaża, rzeka kort tenisowy. Pokoje z utrzymaniem 6 zł.  
nw 11 376

**16 OSOBISTE**

**Unieważniam**  
zaminiony dowód osobisty Joanna Rauhdt, Zupańskiego 2.  
zdzw 73 737

**Za**  
mego współnika p. Mieczysława Kierczyńskiego, który na kawiarni „Palermo” w Poznaniu św. Marcina 72, zaciąga długi, nie odpowiadając, a urządzenie kawiarni jest moją własnością. Olga Bleschko, ul. Kościelna 15.  
zdzw 74 010

**21 ZGUBY**

**Książeczki**  
wojskowa zgubiona proszę zwrócić. Nazwisko Józef Sobanski, Kotuska pow. Kościan, P. K. U. Kościan.  
zdzw 73 533

**Zegarek srebrny**  
bransoletkowy zgubiłam okolicy Kretaj. Oddać za dobrem wynagrodzeniem. Wąly Leszczyńskiego 19.  
zdzw 74 039

**22 ROZMAITE**

**Koldry**  
przerabiam poszywam nowe. Smoczyńska, Kwiatowa 8.  
zdzw 72 213

**Dzwon**  
25-20. Posłanicy „Express” zatłwają wszystkie. 27 Grudnia 16.  
zdzw 69 549

**Dr. W. Bernacki**  
lekarz przyrodnik homeopata Poznań-Winiary Leonarda 1 telefon 2002 przyjmuje teraz również przed południem. zdzw 70 780

**Obiady**  
kresowe, smaczne, cena zmniejszona. Wąly Zygmunta Augusta 1, m. 8 (narożnik Marcina).  
zdzw 71 318

**Akuszka**  
Kleinwacława Poznań, centrum, ulica Romana Szymańskiego 2. pierwsze piętro lewo, drugi dom od Placu Świątkowskiego  
zdzw 52 305/6

**Krojo**  
szycia metoda szybka nowoczesna. Wyczenie gwarantowane. Kroje na zamówienie. Szpotafińska, Marcina 18.  
zdzw 73 669

**Jasnowidz**  
orientalista. Mobeł metapsychografolog rozwiązuje najtrudniejsze sprawy przeszłości, przyszłości, stan psychiczny zdrowia, przyczynę, określenie skuteczność porad i wskazanych odpowiedzialnych specyfików. Ratajczaka 10 L.  
zdzw 73 851

**Ul. 27 Grudnia 3 w podwórzu**  
najtańsze płyty gramofonowe, przybory, reparacje. K. Jarosz.  
zdzw 73 927

**Krawcowa**  
wykonuje szybko elegancko suknie od 8. Gwarna 18, mieszkanie 7.  
zdzw 73 704

**Krawcowa**  
szycie gustownie tania. św. Marcina 13, mieszkanie 21. zdzw 73 573

**Przyjmie**  
dziecko na wychowanie. Oferty Kurjer Poznański zdzw 73 551



**95 gr**  
koszula damska z klocka, koszula kolorowy madapolam z toleodo od 1.90 koszula damska nocną od 2.90 pantalon trykotowy od 95 groszy pantalon jedwabny od 1.90 halka jedwabna długie z koronką od 3.50 koszula trykotowa damska od 1.60 kombinacja trykotowa od 2.40 Bielizna trykotowa elastyczna damska, męska i dziecięca poleca dopóki zapas starczy po cenach niebywale niskich Fabryka Bielizny J. Schubert Poznań ul. Wrocławska 3. Ceny niskie - towary trwałe Pw 18610-24.9

**Wózki**  
dziecięce i budki pociąga cerata, naprawia, maluje kółka gumy na składzie, Razer, Szewska 11.  
zdzw 73 790

**Dziurki**  
okrećki, mierzki, pisowanie, dekoryzowanie, obciążanie guzików, nadrabianie stóp, hafty monogramy najtańszej „Haftopis”. Stary Rynek 10, wejście Kurzanoga.  
Pw 16 008-13.12



**Pracownia Gorsetów „Wanda”**  
Gorsety na miarę Gorsety gotowe - Pasy do ciąży - Paseczki sportowe Biustonosze wszelkiego rodzaju. Reparacje gorsetów. Ratajczaka 27, parter. zdzw 73 750

**Akuszka**  
Krajewska, Strzelecka 2 przy placu Świątkowskim przyjmuje panie, udziela porady i pomocy położniczej  
zdzw 58 864/5

**24 godzinach**  
wykonuje sukienki od 10 zł. - Salon Mód „Zofia”, Bukowska 3  
zdzw 73 693



**1,45**  
pończochy jedwabne do prania la jedwab 2.90, złoty Bemberg od 3.25, pończocha jedwabna niedoścignionej trwałości od 3.90, pończochy maco od 45 gr, jedwabny flor od 95 gr. 1. a pończocha pończochy fil d'ecose od 2.90, poczwórny fil d'ecose od 3.25 Dziecięce nr. 5 od 60 gr. 10 nr. od 80 gr. skarpetki męskie od 45 gr. dziecięce od 75 gr. poleca po znacznie zmniejszonych cenach w wielkim wyborze specjalny magazyn pończoch i fabryka bielizny J. Schubert, Poznań, ul. Wrocławska 3. Ceny niskie - towary trwałe. Pw 18 620-24.6

**23 OZENKI**

**Wdowiec**  
40 inteligentny z komfortowym mieszkaniem posłubi panie posiadająca sklep lub jakie inne przedsiębiorstwo. Oferty Kurjer Poznański zdzw 72 927

**Kawaler**  
lat 28, rzemieślnik samodzielny, dobry fachowiec, pozna pania religijna gospodarna z posagiem w stosownym wieku. Cel matrymonialny. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. nw 11 862

**Kupiec**  
zamożny lat 41, chciałby poznać panią przystojną, zgrabną, muzykalną inteligentnej rodziny. Cel matrymonialny, pośrednictwo krewnych mile widziane. Oferty wyczerpujące fotografja do Kurjera Poznańskiego zdzw 71 817

**Kawaler**  
lat 35 urzędnik zapozna panią przystojną zgrabną, do lat 30, posiadającą przedsiębiorstwo lub gotówkę. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer Pozn. zdzw 73 559

**Panna**  
starsza młodzią, bezgannej przeszłości pozna sympatycznego pana na stałej posadzie. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer Poznański zdzw 73 448

**Kupiec**  
lat 23, blondyn, ładny mężczyzna, pracownicy Górnoślazak, pragnie poznać panie do lat 25, która by mu pomogła spłacić współnika w wysokości 30 000 zł. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer Poznański zdzw 73 160

**Pianistka (sta)**  
potrzebna. Rybaki 20, m. 16.  
zdzw 73 883

**Kawaler**  
lat 36, na państw posadzie, posiadający 7 tys. własnej oszczędności, pragnie poznać panie lub wdówkę z jakimkolwiek składem lub inną realnością w celu matrymonialnym. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdzw 73 882

**Kupiec**  
przemysłowiec, kawaler, lat 28, właściciel dobrze prosperującego przedsiębiorstwa pozna przystojną pania, inteligentną, z dobrej rodziny w celu matrymonialnym. Zgłoszenia fotografja, która się zwraca pod słowem honoru do Kurjera Pozn. rw 6 418

**Wdowa**  
lat 44, bezdzietna, mieszkanie posłubi pania na stanowisku. Oferty Kurjer Pozn. zdzw 73 915

**Kawaler**  
lat 30, inteligentny, posiadający 350 morg pszenno-buraczkanej ziemi z mlynem wodnym poszukuje panny do lat 25 z gotówką 60 do 50 000 zł celem ożenku. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdzw 74 036

**Koleżanki**  
ciemnoblondynka, brunetka lat 19 pragną poznać panów przystojnych zamożnych. Cel matrymonialny Oferty Kurjer Poznański zdzw 73 543

**Wdowa**  
po wyższym urzędniku przyjmie na stancje uczeń. Opieka zapewniona. Matylda Szwestkowa, Spokojna 24 mieszk. 3. zdzw 73 452

**24 NAUKA**

**Kursy**  
stenoграфии, pisanja maszyną - księgowości rachunkowości korespondencji rozpoczynamy 4 lipca. Tyran - Zaworska Strzelecka 33 Plac Świątkowski zdzw 70 472

**Osoba**  
inteligentna, wieku średnim, poszukuje posady w charakterze gospodyni z dobrem gotowaniem. zajmie się wszelką pracą i domem Oferty Kurjer Poznański zdzw 74 054

**Syn**  
nawkróć uczciwych rodziców lat 16, rok szkoły handlowej, szuka posady w handlu kolonialnym żelaza, zboża, lub podobnym. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdzw 73 154

**Nauczycielka**  
energiczna przyrodniczka uniwersyteckie wykształcenie pełne kwalifikacje praktyka poszukuje posady w szkole średniej przygotowawczej Poznaniu lub w pobliżu. Oferty Kurjer Poznański zdzw 72 442

**Dziewczyna**  
wiejska samodzielną gotowaniem dobrymi świadectwami i poleceniami poszukuje posady od 1. Oferty Kurjer Poznański zdzw 72 469

**Kierowniczką gospodarczą**  
poszukuje posady do sanatorium, zakładu leczniczego, internatu, pensjonatu lub innej instytucji społecznej. Świadectwa i referencje bardzo dobre, długoletnia praktyka, wiek średni, dobra prezencja. Wymagania skromne. Kościan, Śmigieliska 7 m. 2.  
zdzw 72 023

**Samotna**  
kulturalna, wiek średni, przyjmie zarząd domem na wsi, jako towarzyszką, opiekunką starszej pani - da opiekę dzieciom u wdowca, wymagania skromne. Zgłoszenia - Kościan, Śmigieliska 7, Piotrowicz. zdzw 72 029

**Panna**  
poszukuje posady przed południem - po południu. Oferty Kurjer Poznański zdzw 73 624

**Maszynistka**  
biegła poszukuje zastępstwa lub godzinowej pracy. Oferty Kurjer Poznański zdzw 73 598

**Maturzystą**  
szuka posady bardzo dobre świadectwo udzieli lekcy lub przystanie do każdej klasy ewentl. na prowincji za utrzymanie. Oferty Kurjer Poznański zdzw 73 556

**Gospoia**  
wieku średnim, solidna, z dobrem gotowaniem zajmie się wszelką pracą, poszukuje samodzielnej posady. Oferty Kurjer Poznański zdzw 73 563

**Pomocnik**  
z branży kolonialnej, delikatesoń i restauracji poszukuje jakiegokolwiek posady. Na życzenie kaucja. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdzw 73 482

**Absolwentką**  
Seminarjum Nauczycielskiego poszukuje zaraz lub później posady jako nauczycielka domowa, Wymagania skromne. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdzw 73 475

**Panią**  
z bardzo dobrej rodziny, inteligentną z ukończoną szkołą gospodarczą dobrem szyciem, robotką, poszukuje posady do dziecka, pielęgnowania chorej lub do starszych państwa. Oferty Kurjer Poznański zdzw 73 583

**Kreślarką**  
techniczną z dłuższą praktyką poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdzw 73 539

**Panią**  
poszukuje posady do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdzw 73 575

**Ogrodnik**  
handlowiec strzelec obemany w swym zawodzie i hodowlach najwcześniejszych, poszukuje posady zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdzw 73 451

**Służącą**  
młodsza, uczciwa do wszystkiego, szuka posady od 1. Oferty Kurjer Poznański zdzw 73 479

**Szukam**  
prania, piore czysto, oszczędnie 4 zł dziennie. Oferty Kurjer Poznański zdzw 73 550

**Panna**  
poszukuje posady ukończona szkołą gospodarczą od pierwszego. - Oferty Kurjer Poznański zdzw 74 031

**Dla**  
syna mego szukam nauki za rzemieślnika lub piekarską, najchętniej na prowincji. Oferty Kurjer Pozn. zdzw 73 687

**Korespondent**  
pracowy posiadający pierwszorzędne referencje szuka jakiegokolwiek zajęcia. Oferty Orodzownik Wielkopolski śrw 135

**Krawczyni**  
zdolna, która pracowała w pierwszorzędnym salonie miod poszukuje posady w domu 4.- dziennie. Oferty Kurjer Pozn. zdzw 73 443

**Bezpłatną**  
praktykę jako ksiązkowa początkująca maszynistka przyjmie absolwentka szkoły handlowej. - Zgłoszenia Kurjer Poznański zdzw 73 376

**Optyk**  
rutynowany, znajomość fotobranży władający językami, poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdzw 73 510

**Szofer**  
służący lub furman, lat 32, trzeźwy sumienny kierowca, dobry fachowiec praktyka w każdym zawodzie może prowadzić światło elektryczne i centralne ogrzewanie, szuka posady za skromnym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdzw 73 504

**Dobra**  
krawcowa szuka posady w domu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdzw 73 721

**Dziewczyna**  
sumienna uczciwa z gotowaniem do wszystkiego, dobrymi świadectwami szuka posady zaraz lub od 1. 7 Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdzw 73 719

**1 000,-**  
kaucji za posadę nadmłynarza, lub młynarza samodzielnego, samotny. Oferty Kurjer Pozn. zdzw 73 699

**Uczniwą**  
młody człowiek szuka za małym wynagrodzeniem zajęcia Oferty Kurjer Pozn. zdzw 73 674

**Dziewczyna**  
uczciwa sumienna czysta szuka posady z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdzw 73 785

**Szukam**  
posady. Oferty Kurjer Poznański zdzw 73 786

**Poszukuje**  
posady. Oferty Kurjer Pozn. zdzw 73 668

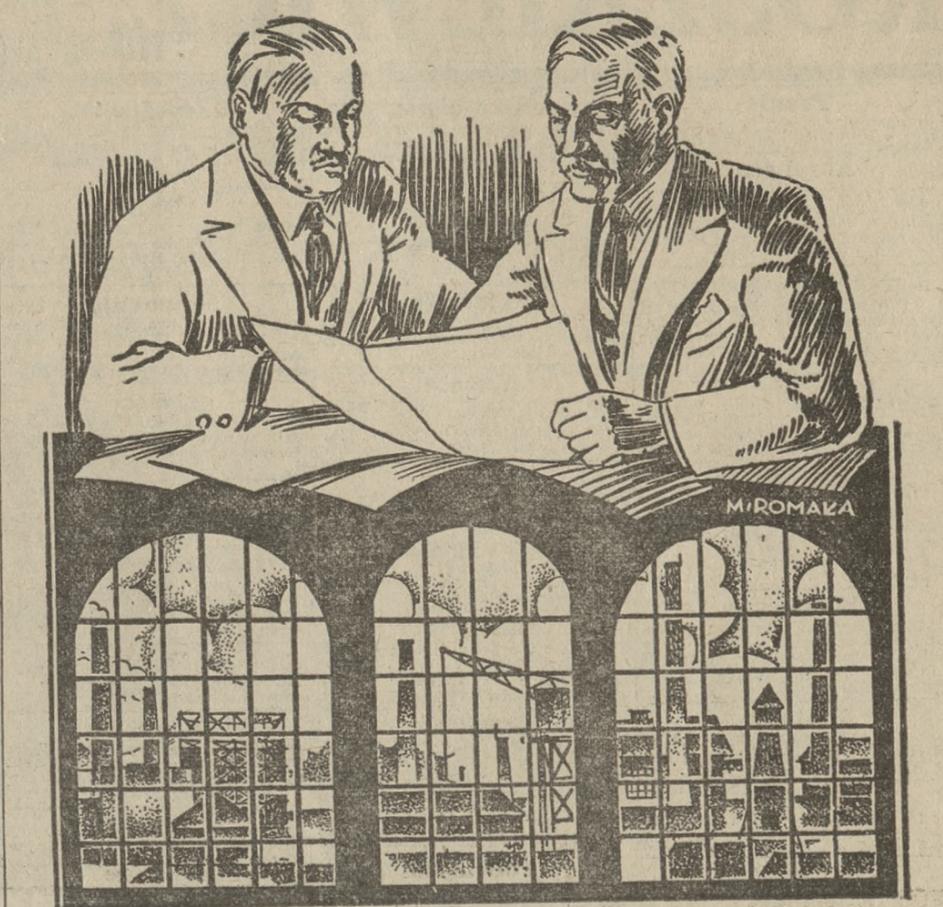
**Uczniwą**  
służąca poszukuje od 1. 7. posady. Oferty Kurjer Pozn. zdzw 73 667

**Praczką**  
czysta, tania pierze Oferty Kurjer Pozn. zdzw 73 663

**Posługi**  
poszukuje. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdzw 73 642

**Poszukuje**  
posady lub posady. Oferty Kurjer Poznański zdzw 73 502

**Gospodyn**  
długoletnia praktyka, wykwintna kuchnia, pieczenie ciast, zaprawianiem, prasowaniem sztywnej bielizny, chowem drobiu, poszukuje posady od 1. lub 15. 7. Adres A. Rompa, Rudno, n. Pelplin.  
zdzw 73 886



- No dobrze - chesz utrzymać warsztat i zatrudnić ludzi, lecz co zrobisz wobec coraz to mniejszego zbytu? - A wiesz, dlaczego się tak dzieje? Ponieważ skreśliliśmy reklamę. Należy ją wznowić, choćby tylko w skromniejszych rozmiarach, ale zupełnie bez ogłaszania się w „Kurjerze Poznańskim” obrót się nie podniesie.

**Pięknie pisać**  
wycieczam każdego 15 lekcjach Ratajczaka 11a, II. wejście, mieszkanie 28.  
zdzw 73 560

**Tanio**  
udziela korepetycji, przygotowuje do egzaminów zakresu gimn. Oferty Kurjer Pozn. zdzw 73 540

**Studentka**  
zdolna, sumienna korepetytorka udzieli lekcji podczas wakacji. Oferty Kurjer Poznański zdzw 73 741

**Kurs**  
ulgowy księgowości, stenoграфии, maszyn, korespondencji rozpoczynamy 4 lipca. Opłata szlona. Postep. Plac Sapieżyński 2 a.  
zdzw 73 939/40

**Maturzystą**  
poszukuje kondycji w okolicy Poznania przygotowuje do gimnazjum. Dobre polecenia. Wynagrodzenie skromne. Oferty Kurjer Poznanski zdzw 73 985

**Od**  
1. 9. 1932 przyjmie na stancje 4 chłopców lub 4 panienki najchętniej uczniów niższych klas gimn., zapewniając najtroskliwszą opiekę pod względem zdrowia, wychowania i nauki. Halina Szuman, długoletnia nauczycielka. Zgłoszenia piśmienne proszę kierować: Poznań, ul. Mostowa 39, m. 11. Osobiste od 1 sierpnia tamże.  
zdzw 73 096

**25 MUZYKA**

**Fortepian**  
udzielam na życzenie przychodze w domu, także zamieszcowym. - Oferty Kurjer Pozn. zdzw 73 983

**27 SZUKA PRACY**

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

**Française**  
demande place d'été dans bonne famille. Adresse au bureau du journal zdzw 72 775

**Kupiec - hurtownik**  
branży spożywczej prosi o oferty Gdynia, skrzynka pocztowa 181.  
dw 3907

**PP. Ziemianiel**  
Student U. P. energiczny korepetytor przygotowuje skutecznie do IV kl. gimn. włącznie, (Łacina niemieckie francuskie.) Może równocześnie pracować w administracji majątku (ma 2letnia praktykę). Wymagania umiarkowane Polecenia bardzo dobre (Ziemian). Miejscowość obojętna. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdzw 70 300

**Sanitarjusz - Pielęgniarz**  
z długoletnią praktyką, dobrymi świadectwami poszukuje posady od zaraz prywatnie lub do kliniki. Oferty Kurjer Poznański zdzw 73 113

**Wychowawczyni**  
z kilkoletnią praktyką z szyciem poszukuje od 1 lipca posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdzw 73 110

**Biuralista**  
młodszy sierota sumienny, pracowity szuka jakiegokolwiek posady. Kaucja 800 zł. Oferty Kurjer Poznanski zdzw 73 105

**Kowal**  
maszynista kawaler lat 29 z szkoła podkuwaczy koni poszukuje posady. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdzw 72 945

**Kupiec**  
ksiązkowy przyjmie jakiegokolwiek bądź stałą posadę względnie współnictwo wkład tysiąc złotych zaraz następnie tygodniowo sto złotych do 5 000. Oferty Kurjer Poznanski zdzw 73 409

**Dziewczyna**  
do prac domowych poszukuje posady obojętne gdzie. Oferty Kurjer Poznanski zdzw 73 294

**Fachowiec drzewny**  
wolny od wojska, władający językiem polskim, niemieckim, obojętny z wykorzystaniem drzewa, piszący na maszynie, poszukuje posady zaraz lub później w tartaku lub składnicy drzewnej budowlanej, opałowej. Wymagania skromne. Zgłoszenia Kurjer Poznanski zdzw 73 265

**Za**  
udzielenie stałej posady podróżniacemu szofer, kelnera lub innej dam samochód. Oferty do Kurjera Poznanski zdzw 74 016

**Kasjerka - ksiązkowa**  
rutynowana z kilkoletnią praktyką w poważnych instytucjach szuka posady ewentualnie kaucja. Zgłoszenia Kurjer Poznanski zdzw 73 617

**Młoda**  
panienka władająca językiem polsko - niemieckim szuka posady w charakterze maszynistki lub kasjerki (gwarancja) zaraz. - Oferty Kurjer Poznanski zdzw 73 627

**Stenotypistka**  
z maszyną szuka posady. Oferty Kurjer Poznanski zdzw 73 602

**Dziewczyna**  
z gotowaniem szuka posady w lepszym domu, najchętniej wyjazd Katowice lub Gdynia. Oferty Kurjer Poznanski zdzw 73 630

**Dziewczyna**  
skromna dobrem gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznanski zdzw 73 634

**Pokojują**  
młoda czysta z dobrymi świadectwami poszukuje posady. - Zgłoszenia Kurjer Poznanski zdzw 73 541

**Pielęgniarka**  
średnia szkoła i kursem pielęgniaskim klinice dziecięcej szuka posady do niemowlęcia, najchętniej w majątku. Oferty Kurjer Poznanski zdzw 73 576

**Wychowawczyni**  
z polskim i niemieckim, z dłuższą praktyką zmienia posadę od 1. 8. Zna szycie i robotki. Zgłoszenia do Kurjera Poznanski zdzw 73 593

**Służącą**  
uczniwą i pracowitą poszukuje posady z dobrymi świadectwami od 1. Oferty Kurjer Poznanski zdzw 73 554

**Panią**  
lat 21, lepszej rodziny, znająca gotowanie cośkolwiek szycie robotki szuka posady do malej rodziny lub dzieci. Oferty Kurjer Poznanski zdzw 73 555

**Osoba**  
w średnim wieku znająca dobre gotowanie chów drobiu, poszukuje posady zarządczyni lub gospodyn. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznanski zdzw 73 565

Z powodu przeniesienia magazynu do nowych lokali przy **Starym Rynku 59** urządzam

# WIELKĄ WYSPRZEDAŻ

celem zmniejszenia zapasów

Polecam w wielkim wyborze materiały **wełniane, jedwabie, stołowiznę, kapy, obrusy i t. p.**

## SPECJALNOŚĆ DYWANY, FIRANY, CHODNIKI.

**HURTOWNIE.**

Własna Fabryk. Kółder na wacie, wełnie i puchu.

**DETALICZNIE.**

Mimo zredukowanych cen udzielać będę w czasie trwania **WIELKIEJ WYSPRZEDAŻY**

**rabatu 10% za gotówkę.**

# W. GROSZKIEWICZ, Poznań, ul. Wrocławska 3, tuż przy Starym Rynku.

Pw 19 138-26.4

**Dziewczyna**  
z dobrem gotowaniem szuka posady do wszystkiego od 1 lipca. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 722

**Służąca**  
szuka posady do wszystkiego z dobrem poleceniem. Oferty upraszam do Kurjera Poznańskiego zdw 73 727

**Starsza**  
uczciwa dziewczyna poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdw 73 755

**Dziewczyna**  
wiejska początkująca szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdw 73 776

**Książkowa**  
biżanietka, pisząca na maszynie szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 840

**Szukam**  
posady z gotowaniem ostatnie miejsce ośm lat. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 944

**Pracznica**  
znająca prasowanie sztywnej bielizny szuka posady w hotelu lub na małątku. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 804

**Dziewczyna**  
uczciwa z gotowaniem i praniem szuka posady. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 73 941

**Służąca**  
lat 25. do wszystkiego z gotowaniem szuka posady w Poznaniu. Matejki 3, miesz. 8. zdw 73 936

**Nauczycielka**  
gimnazjalna z kilkoletnią praktyką, młoda, dobrze polecona, przyjmie kondycje podczas wakacji. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 014

### TEATRY

**Teatr Polski: Wtorek, 28. 6.:** „Królowa Przedmieścia”.  
**Sroda, 29. 6. —** „Królowa Przedmieścia”.

**Teatr Nowy: Dziś „Miłość już nie w modzie”, z Jeerzym Leszczyńskim.**  
**Sroda, 29. 6. —** „Miłość już nie w modzie”, z Jeerzym Leszczyńskim.

**Czwartek, 30. 6. —** „Miłość już nie w modzie”, z Jeerzym Leszczyńskim.

**Teatr Letni (Plac Nowomiejski 5, tel. 29-08). Dziś i codziennie „Teś szaleje”.** — Ceny od 1—3 zł.

### DZISIAJ W KINIE

**Apollo:** „Żółta maska”.  
**Aurora:** Patachon i Albertini.

**Colosseum:** Harold Lloyd się żeni.

**Corso:** „Zemsta Duana” oraz „Hipek i Lopek się żenia”.

**Metropolis:** „Tabu”.  
**Muza:** „Wieża miłości” (Don Juan).

**Odeon:** „Djabeł”.  
**Orzel:** „W niewoli u szeika” i „Na tropie przestępcy”.

**Renaissance:** „Kłamiesz kobieto” i „Djabeł”.

**Roxy:** Małżeństwo bez ślubu.  
**Stinks:** „Pokusa” oraz „Precz z taksówkami”.

**Słońce:** „Anna Karenina”.  
**Tęcza:** „Bogini pokus”.  
**Wilsona:** „Biała niewolnica”.

**Prania**  
lub posługi poszukuje zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 73 946

**Absolwent**  
szkoły rolniczej, świadectwa b. dobre, lat 21, poszukuje posady na małątkę. Oferty „Par” Aleje Marcinkowskiego 11, pod 55.404 Pw 19 145-55.404

**Urządnic gospodarczy**  
s. dobrymi świadectwami. 20 lat praktyki poszukuje posady za małym wynagrodzeniem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 73 873

**Policjant**  
młodszy emeryt szuka posady, portiera, placowego, magazyniera, zawiadowcy lub woźnego. Oferty Kurjer Pozn. zdw 73 749

**Nauczycielka**  
35 lat przyjmie posade, udzielając parę godzin dziennie lekcyj. Konwersacja francuska, niemiecka, angielski, muzyka. Bydgoszcz, Poste-restante, Kamilla Wertel. zdw 73 823

**Dziewczyna**  
czysta, akurata, uczciwa dobrymi świadectwami poszukuje posady do wszelkiej pracy domowej gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 818

**Posługi**  
szuka sierota, świadectwo dobre, najchętniej Łazarz, Jeżyce. Oferty Kurjer Pozn. zdw 73 817

**Osoba**  
lat 37, poszukuje posady do wszystkiego pensja 20 zł do 2 lub 3 osób zaraz. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 73 964

**Posługi**  
szukam. Oferty Kurjer Pozn. zdw 73 918

**Szofer - mechanik**  
osiemnastoletnia praktyka samochodowa zagranicą i w kraju, przyjmie posade zaraz. Klubne świadectwa. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 973

**Dziewczyna**  
uczciwa poszukuje posady do wszystkiego z oskołkowej gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 706

**Pomocnik**  
fryzjerski damsko-męski poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia pod 330 Ekspozytura Kurjera Poznańskiego w Gdyni. nw 11 375

**Pomocnik**  
piekarski obeznany cukiernictwem kawaler poszukuje posady zaraz miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 061

**Dziewczyna**  
pracowita, uczciwa i sumienna, posiadająca dobre świadectwa z dobrem gotowaniem szuka posady Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 74 045

**Bufetiarz**  
z obsługą gości z kaucją szuka posady Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 73 103

**Wyęcycielka**  
pani domu poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 117

**Mistrz cukierniczy**  
szuka posady ewentl. odda także koncesje Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 73 237

**Szukam**  
posady inkasenta, woźnego, portiera, kaucja 1000 zł. — Oferty Kurjer Poznański zdw 72 734

**Posługaczka**  
uczciwa, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 195

**Dziewczyna**  
przyjmie posade od 1 do wszystkiego z gotowaniem z dobrem poleceniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 73 396

**Asystentka higienistka**  
przyjmie posade u dentysty. Ma poza sobą 2 lata praktyki. Najlepsze świadectwa. Wymagania skromne. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 331

**Kucharka**  
samodzielna do wszystkiego poszukuje posady. Of. Kurjer Poznański zdw 73 173

**Fryzjerka**  
kursistka poszukuje posady za małym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 174

**Służąca**  
uczciwa, dobrymi świadectwami, dobrem gotowaniem poszukuje posady od 1. 7. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 342

**Mamma**  
poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 343

**Stenotypistka**  
względnie maszynistka poszukuje posady w biurze. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 293

**Młodsza**  
dziewczyna prowincji szuka posady do wszystkiego lub do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 245

**Magister**  
farmacji. Poznatek, dwuletnia praktyka poszukuje stałej posady wzd. zastępstwa. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdw 72 935

**Student farmacji**  
szuka praktyki bezpłatnej na czas wakacji w Poznaniu ewentl. poblizu. Oferty Kurjer Pozn. zdw 70 037

**Bona**  
z kilkoletnią praktyką przy starszych dzieciach i niemowlętach, życie, pomoc w nauce i gospodarstwie poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Zysmaniak — Bydgoszcz ul. Brzozowa 58, dla M. K. zdw 72 117

**Nauczycielka**  
szuka posady wychowawczyni ewentl. przyjmie posade biurową ukończona szkoła handlowa — zteroletnia praktyka biurowa. język polski — niemiecki wymagania skromne. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 102

### 28 WOLNE MIEJSCA

**50 złotych zarobku dziennie**  
Zastępców i odsprzedawców dla rozpowszechnienia nowopatentowanych artykułów poszukuje firma „Maibruch” Anvers - Borgerhout, Belgia. zdw 68 454

**Stenotypistka**  
polsko-niemiecka możliwość branży technicznej na zastępstwo potrzebna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 73 224

**Służąca**  
uczciwa do wszystkiego potrzebna zaraz. Zgłoszenia 7 wiecz. Zwierzyniecka 22, m. 8. zdw 74 060

**Poszukuje**  
zaraz do mej drogerji uczenia z ukończoną szkołą wydziałową lub 6 klas gimn. Drogerja Merkur, M. Thiel, Mogilno. zdw 72 370

**Gospodarz**  
z kaucją na 400 móg zupełnie samodzielny gdzie właściciel nieobecny od zaraz potrzebny. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 615

**Wspólnika**  
gotówka 3000—4000 do restauracji poszukuje ewentl. cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 588

**Poszukuje**  
wspólniczki do większej restauracji gotówka 1000—2000. Ożenek niewykluczony. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 589

**Ekspedjentka**  
rzeźnicza potrzebna od 1. 7. 31. Zgłoszenia Albert Hedt, Pobjedziska, ul. Kościuszkowska, zdw 73 546

**Bufet**  
na rachunek w Poznaniu. Kaucja 700—1000. Zgłoszenia pań, panów. Wskaże Kurjer Poznański zdw 73 528

**Poszukuje**  
pomocnika z branży kolonialno-deliakatesowej. Posada do objęcia zaraz. Oferty życiorysem do Kurjera Poznańskiego zdw 73 580

**Służąca**  
do wszystkiego z dobrem gotowaniem, biegła potrzebna. Inżynier Bukowski Piotra Wawrzyńska 45. zdw 73 493

**Służąca**  
z gotowaniem potrzebna. Maszalarska 2, restauracja. zdw 73 484

**Urządnic gospodarczy**  
kawaler pod dyspozycje, potrzebny od 15 lipca. Zgłoszenia tylko pisemnie Majetność Węgierskie, poczta Sroda. zdw 73 487

**Pana**  
zbierania zamówień prowizja. — Zgłoszenia zdw 73 511

**Potrzebna**  
młoda panienka do dziecka. Zgłoszenia osobiste Ignacy Smakiel-ski, Majetność Pamiętkowo. zdw 73 505

**Uczeń (ca)**  
dentystyczny może się zgłosić za zapłatą nauki. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 73 507

**Baczność!**  
Przedstawiciele wojażerowie narzedzi obuwicznych, nowy wynalazek. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 592

**Podróżujący**  
branży kolonialnej, cukierków może się zgłosić. Wielkie Garbary 36, mieszkanie 17. zdw 73 583

**Służąca**  
do wszystkiego z praniem gotowaniem bez spania, dobrze polecona może się zgłosić. Stary Rynek 85, III. zdw 73 645

**Dziewczyna**  
samodzielna zaraz potrzebna. — Wrocławska 35, m. 2. zdw 73 872

**Służąca**  
potrzebna zaraz. „Merkur” św. Marcin 50. zdw 73 868

**Inkasent**  
potrzebny kaucja zł. 1000. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 793

**Służąca**  
potrzebna. Jadłodajnia, G. Wilda 15. zdw 73 764

**Służąca**  
potrzebna od lipca. Baranowska, Poznańska 7, skład. zdw 73 760

**Uczennica**  
potrzebna do składu kolonialnego. Adres Kurjer Poznański zdw 73 759

**Uczennica**  
do szycia potrzebna. Lorenzowa, Szamarzewskiego 30. zdw 73 708

**Szofer**  
inkasent z gotówką od 700—1000 złotych od 1. 7. 32. Zgłoszenia Wysoka 12, m. 19, Poznań. zdw 73 705

**Inwalidy**  
koncesja poszukuje. Dąbrowskiego 33. zdw 73 990

**Służąca**  
dobremi świadectwami potrzebna. Handke, Zórawia 19. zdw 73 723-4

**Uczeń**  
z ukończoną szkołą handlową od zaraz potrzebny. Czesław Kwiatkowski Poznań, Gwarna, artykuły męskie. zdw 73 913

**KURSY** stenografii, pisania maszyną, księgowości rozpoczynam 4 lipca.  
**L. TYRAN - ZAWORSKA, Strzelecka 33.**  
zdw 15 104

**Leśnik**  
borowy od zaraz potrzebny. Gwarancja w gotówce. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 616

**Kucharka**  
restauracyjna potrzebna. Dąbrowskiego 34. zdw 73 535

**Ucznia**  
możliwie Łazarza, drugim lub trzecim roku nauki, odpowiedniem wykształceniem przyjmujemy zaraz. Drogerja Szopena, Pocha 64. zdw 74 055

**Chłopiec**  
do posyłek z podaniem krótkiego życiorysu. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 73 995

**Dzieln**  
radiomechanik zaraz potrzebny. „Elektro Radio” Sew. Mielżyńskiego 1. zdw 73 980

**Kwiaciarka**  
młodsza. Oferty z podaniem pensji Kurjer Pozn. zdw 73 714

**Hafciarka**  
bielizniarska maszynowa potrzebna. „Haftoplis” St. Rynek 10 (Kuznacza). zdw 73 643

**Dziewczyna**  
uczciwa z gotowaniem do wszelkich prac domowych potrzebna. Zgłoszenia ul. Kantaka 7, m. 5, od godziny 19—19. zdw 73 934

**Fryzjerka**  
siła pierwszorzędna potrzebna od zaraz. Półwiejska 20. zdw 73 933

**Dla**  
chętnych pracy niema bezrobocia. Każdy może kilkaset złotych miesięcznie zarobić sprzedając nasze sezonowe artykuły gumowe jak fartuszki, obrusy, czepek kapielowe paski damskie i męskie itp. Artykuły bardzo pokupne. Zadzajcie prospektów. Firma Krain i Fesser, Katowice, Kołchanowskiego 4. Tw 1156/7

**Służąca**  
z gotowaniem potrzebna zaraz. Półwiejska 3, mieszkanie. zdw 73 629

**Nowe siły dla mężczyzny**  
przy używaniu YOPUHAMIN najlepszego środka wzmacniającego — 50 porcyj zł 12,— Przy zapłacie zgóry wysyłka franko. Pw 19 136-23.11  
**Dr. GEBHARD i S-ka — GDANSK. Nr. 92.**



Ona, nie mogąc się opędzić wielbicielem: — Oh! wy mężczyźni, jesteście wszyscy podobni do siebie!  
(Ric et Rac, Paryż). S. F.

**Przedpłata** na lipiec 1932 r. za oba wydania razem wlicznie tygodniowego dodatku „Kust”. Ilustracja „Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnośnym em do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnośnym em przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.94 kwartalnie zł 14.82 pod opaską miesięcznie w Polsce zł 9.00, w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkod w zakładzie strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonej numerów lub odszkodowania.

**Ogłoszenia** na stronie 6-lamowej 25 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami; potoczniemi 200 gr. od 1-lamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz. 22 w stróża; do wydania wieczornego drobne do godz. 11 w soboty i dni przedświąteczne tylko do godz. 10; większe dłużej według możliwości. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek mstrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.